

1 ИЮН—ХАЛҚАРО БОЛАЛАРНИ ҲИМОЯ ҚИЛИШ КУНИ



АСЛ МАҚСАДИМИЗ - СОҒЛОМ НАСЛ

2007 йилнинг "Ижтимоий ҳимоя йили" деб эълон қилинган хайрли ишларга йўлланма бўлди. Жумладан вилоят Болалар жамғармаси томонидан 32-Меҳрибонлик уйи, вилоятлараро ихтисослаштирилган "Болалар уйи", махсус мактаб-интернатлар тарбияланувчиларига, етим, ногирон, боқувчисини йўқотган болаларга доимий моддий ва маънавий кўмак бериб келинмоқда. Жорий йилнинг ўтган даври мобайнида бир миллион сумдан ортиқ маблағ, кийим-кечаклар ажратилди, болалар ўртасида кўрик-танловлар, спорт мусобақалари ўтказилди.

"Ўзбекистонда болалар фаровонлигини таъминлаш бўйича ҳаракат дастури" бўйича эса вилоятда қатор тadbирлар амалга оширилмоқда. Барча таълим муассасаларида, меҳрибонлик уйлари, махсус мактаб-интернатларда "Бола ҳуқуқлари тўғрисида"ги Конвенция талаблари ижросини ташкил этиш учун ҳуқуқ-тарти-

бот идоралари, "Камолот" ёшлар ижтимоий ҳаракати, халқ таълими бўлимлари билан ҳамкорликда "Бола ҳуқуқларини таъминлаш устувор вазифи" мавзусида туркум тadbирлар ўтказилди. Унда туман, шаҳар ҳокимлари иштирок этдилар. Шунингдек, жойларда "Ҳар бир болага меҳр-эътибор" шиори остида "Болаларга беринг дунёни", "Соғлом авлод-юрт келажаги" мавзусида туркум тadbирлар ўтказилди. Яқинда Тошкент шаҳрида шашка бўйича ўтказилган чемпионатида Бухоро шаҳридаги 33-мактаб ўқувчилари опа-ука Гулсумбегим Алиева ва Саидқосим Алиевлар ғалаба қозониб, олтин медал билан тақдирландилар. Гулсумбегим Алиева Германияда ўтказилган жаҳон чемпионатида қатнашиб, Жаҳон чемпиони номига сазовор бўлди. Республика фан олимпиада-

ларида вилоятимиздан қатнашган 7 нафар мактаб ўқувчилари совринли ўринларни эгаллаб, бугун олийгоҳ талабаси бўлишди.

Болаларни ҳимоя қилиш куни арафасида имконияти чекланган болалар ва ўсмирлар ўртасида халқаро махсус Олимпиада ўйинларининг Бухоро шаҳрида ўтказилганлиги давлатимиз томонидан ногирон болаларга бўлган бениҳоя катта эътибор нишонасидир. Ёзги таътил даврида болалар оромгоҳларида 15 мингга яқин болажонлар хордиқ чиқарадилар, минглаб болалар ижодий тўғрақларга қатнашадилар, спорт майдончаларида турли спорт мусобақаларида иштирок этадилар.

Зеро, наслимизнинг соғлом ва идрокли бўлиши асил мақсадимиздир.

А. МУЗАФФАРОВ,
Ўзбекистон Болалар жамғармаси
Бухоро вилоят бўлими раиси.

Президентимизнинг "Ёш оилаларни моддий ва маънавий қўллаб-қувватлашга доир қўшимча чора-тadbирлар тўғрисида"ги Фармони барча юртдошларимиз учун қувончли воқеа бўлди. Ҳа-да, аини гайратга тўлган ёшлик фаслида ички қобилиятларини намойён этишлари учун уларга имкон бериш, мадад бўлишдек ғамхўрликдан қувонмай бўладими! Қуйида газетхонларимиз шу ҳақда фикр юритадилар.

ЁШ ОИЛАГА ҒАМХЎРЛИК



ОМАД ЁР БЎЛСИН

Кўп йиллардан буён банк тизимида ишлайман. Катта-кичик тadbиркорлик ишини бошлаш учун маблағ тополмай қийналаган айрим ёшларга ёрдам беришга ҳаракат қиламан. Аммо банкнинг ҳам ўз талаб ва қонун-қоидалари бор. Уларни босиб ўтишга ҳаққимиз йўқ-да.

Яқинда юртбошимизнинг "Ёш оилаларни моддий ва маънавий қўллаб-қувватлашга доир қўшимча чора-тadbирлар тўғрисида"ги Фармонини ўқиб,

очиги жуда қувондим.

"Республикаимизнинг ҳар бир ҳудудидида янги иш ўринлари очилиши, ёшларни кичик бизнес ва тadbиркорликка фаол жалб қилиш, ёш оилаларга ўз ишини ташкил этиш учун микрокредитлар ажратиш, касаначиликни ривожлантириш, уларга имтиёзли равишда қорамоллар сотиш асосида меҳнат билан бандлигини таъминлаш ва ёш оилаларнинг барқарор даромад манбаларини шакллантириш учун зарур шароит яратиш..." ҳақидаги ғамхўрлик қанчадан қанча юртдошларимизнинг орзуларига қанот бағишлайди, гайратига гайрат қўшади. Шу боис биз ҳам шитоб билан ишга киришдик. Ёшларимизга омад, зафар ёр бўлсин!

Ҳадича НОРОВА,
Қашқадарё вилояти,
"Савдогарбанк"нинг
Шахрисабз шаҳар бўлими бошқарувчиси.



ҒАМХЎРЛИКДА ГАП КЎП

Тўғруқхона ҳеч қачон бўш қолмайди. Чунки, дунё - чарчалак. Янги авлод дунёга келаверади. Унинг тақдирига ғамхўрлик қилиш эса одил ва олийжаҳон инсоннинг аъмолидир. Юртбошимизнинг ёш оилалар-

ни қўллаб-қувватлаш ҳақидаги Фармони барча қатори мени ҳам суюнтирди. Чунки баъзан рўзгордаги етишмовчилик, нотинчлик, ҳомиладор аёлнинг руҳиятига, соғлиғига ёмон таъсир қилиб, бола ташлаш ҳоллари содир бўлган. Айниқса, айрим ёш оилалар ўз муаммоларини ҳал қилолмай, аёлнинг, боланинг соғлиғи издан чиққан вазиятларнинг гувоҳи бўлганман. Бу Фармондан сўнг бўлажак ота ва оналарнинг ҳам саломатликлари жойида бўлишига ишонамиз.

Малика СОЛИЕВА,
Олий тоифали шифокор,
Андижон шаҳри.

САНОБАР тайёрлади.

ҚУВОНЧ УЛАШИЛДИ

Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси Республика Ички ишлар вазирлиги билан "Ижтимоий ҳимоя йили" доирасида йиллик режа ишлаб чиққан. Бунга кўра Тошкент шаҳридаги аёллар колонияси ва Зангиота туманидаги болалар тарбия муассасасида мунтазам равишда қатор тadbирлар ўтказиб келинмоқда.

Яқинда болалар муассасасида ўтказилган тadbир 1 июн Халқаро болаларни ҳимоя қилиш кунига бағишланди.

Шоира Умида Абдуазимова, адаби Меҳринисо Курбонова йигилганларга ўз ижод намуналаридан ўқиб бердилар. Республика Кўғирчоқ театри санъаткорлари эса концерт намойиш қилдилар. Болакайлар рақсга тушдилар, ҳар хил интерактив ўйинларда иштирок этдилар. Тadbирга ҳомийлик қилган "Давр бекаси" ўқув маркази болажонларни ширинликлар ва салқин ичимликлар билан меҳмон қилди.

Ҳ. ЗОКИРОВА,
ЎзХҚК Матбуот хизмати раҳбари.

КЎНГИЛОЧАР ЎЙИНЛАР

Шу кунларда юртимизда "Халқаро болаларни ҳимоя қилиш кунига" бағишланган қатор тadbирлар бўлиб ўтмоқда. "Соғлом авлод учун" халқаро хайрия жамғармаси, Тошкент вилояти ва Тошкент шаҳри ҳокимлиги, "Сен етим эмассан!" болалар жамоатчилиги жамғармаси билан ҳамкорликда ўтказган тadbир ҳам ана шу мавзуга бағишланди.

Пойтахтимиздаги "Тошкент-Ленд" болалар истироҳат боғида Тошкент шаҳри, Тошкент ва Жиззах вилоятларидаги "Меҳрибонлик" уйлари тарбияланувчилари ва ўз хизмат бурчини бажариш вақтида халок бўлган ҳарбий хизматчиларнинг фарзандларига музқаймоқлар тарқатилиб, бепул қизиқарли кўнгилочар ўйинлар ташкил этилди.

Ўз мухбиримиз.

БОЛАЛАРНИНГ БЕГОНАСИ БЎЛМАЙДИ

Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси ташаббуси билан Тошкент шаҳридаги 30-сон "Меҳрибонлик уйи"да "Болаларнинг бегонаси бўлмайди" мавзусида хайрия акцияси бўлиб ўтди.

Тadbирда "Меҳрибонлик уйи"нинг 130 нафар тарбияланувчилари учун байрам дастурхони ёзилиб, ош тортиди, эл севган санъаткорлар иштирокида концерт дастурлари ва спорт мусобақалари ўтказилди.

Меҳрибонлик уйи тарбияланувчилари ушбу кунда 3 босқичда спорт беллашувларида фаол иштирок этишди. Фолиларга Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси ҳамда Ўзбекистон Болалар спортини ривожлантириш жамғармаси томонидан совғалар тақдим этилди.

Малоҳат РАҲМОНОВА,
ЎзХҚК қошидаги
"Ёш журналистлар клуби" аъзоси.

1 ИЮН—ХАЛҚАРО БОЛАЛАРНИ ҲИМОЯ ҚИЛИШ КУНИ



ҚАЛБИ БОЛА КАБИ БЕҒУБОР

Наимахон опа Тўраева билан учрашув учун Миробод тумани "Олтин баликча" номли 85-сон мактабгача таълим муассасасига борганимизда катта шодидан устидан чиқдик. Мактаб ёшига етган болакайларнинг битириш маросими бўлаётган экан. Наимахон опанинг болажонларнинг ўйин-кулгилари, шўх рақсу шеър ўқишларидан завқланиб, шодланиб ўтирганини кўриб, чиндан ҳам ўз касбига меҳру муҳаббатни ўзгача эканлигига амин бўлдик.

Наимахон опа Тўраева бошчилик қилаётган ушбу маскан кулай шароит, кўргазмали қуроллар билан таъминланганлиги, рақс, инглиз тили, спорт тўғрисида, спорт майдончаси ва спорт залининг мавжудлиги болажонларнинг ҳар томонлама шаклланишида муҳим омил бўлиб келаяпти. Наимахон опа касбдошларини ҳар бир болани ўз боласидек тарбиялашга, парвардилашга даъват этадилар. Опанинг шоғирдларига намуна бўлишга арийдиган умр йўллари, тажрибалари бор...

Ҳаётимизда Низомий номли педагогика институтининг бошланғич таълим факультетини 1970 йилда битириб, иш фаолиятини тарбиячиликдан бошлади. Сўнг услубчи, 1982 йилдан бери "Олтин баликча" номли мазкур мактабгача таълим муассасасида раҳбар бўлиб келаяпти.

Бу даражага етишнинг ўзи

бўлмади. Учинчи фарзанди бир ёш икки ойлигида турмуш ўртоғидан айрилди. Наимахон учун ҳаёт тугаган эди. Бироқ яхши одамлар, ёру дўстлар, туғишганларнинг далдаси, ҳамдардлиги билан яна оёққа турди. Наимахон опа ўзини ишга урди, дардини унутишга ҳаракат қилди.

- Болажонларсиз ҳаётимни бир дақиқа тасаввур қилолмайман, - дейди Наимахон опа. - Уларнинг беғуборлигига, ширин тил билан сўзлашларига ўрганиб қолганман. Уйда бир оз тобим қочиб қолса, болаларим: "Ойижон, боғчангизга борсангиз тузалиб қоласиз", - дейишади.

- Учта боламни ҳам шу боғчага берар эдим, - дейди тарбиячи Гулнора Имомалиева. - Бир кун боламни қўлимга кўтариб иккинчисини олиб кетгани келган эдим. Ҳаётда қийналиб юрганимни сездилар чоғи, Наимахон опамлар мени кўриб, боғчага ишга тақлиф этдилар. Наимахон опа ишда оқил раҳбар, ҳаётда менга суянчи, ҳамфикр. Шундай инсон билан ишлаётганимдан жуда миннатдорман.

Наимахон опа қўл остидаги тарбиячилари - Мастура Жалолова, Машхура Мамажонова, Дилафруз Тошматова, Санобар Икромовна каби чарча шоғирдларига ана шундай меҳрибон, кези келганда қаттиққўл бўлганлари учун жамоа аҳил ва ҳамжиҳат фаолият кўрсатиб келаяпти. Буни улар тарбия қилган болажонлар эрмишаётган муваффақиятлардан ҳам билса бўлади.

- 218 - сон мактабда бошланғич таълимдан дарс бераман, - дейди Нилуфар Хожиматова. - Бизда бошланғич синфга аъло баҳоларда ўқидиган ўқувчиларнинг деярли 70 фоизи мана шу "Олтин баликча" мактабгача таълим муассасасини битирган болажондир. Ўзимнинг ҳам болаларим шу боғчага қатнашган, қатнашапти.

"Меҳнат қилган етар муродга" дейди доно халқимиз. Ҳожи она Наимахон опанинг муроди ҳосил бўлди — фарзандлар бирин кетин катта бўлиб, олий маълумотли, яхши касб-корли бўлишди.

Катта ўғил Журъатхон, қизлари Севарахон, кенжа фарзандлари Суръатхон, келинлари - Дурдонахон, Замирахонлар ҳамиша ойи-жонларига ғамхўр, меҳрибон, тўққиз нафар набиралар бувижонлари атрофида парвона. Нафақат тўққиз нафар, балки юзлаб набиралари бор пиру бадавлат Наимахон опа Тўраеванинг меҳнатлари давлатимиз томонидан муносиб тақдирланди. "Халқ таълими аълочилиси", "Халқ таълими фидойиси", "Муштақиллиқнинг 10 йиллиги", "Муштақиллигимизнинг 15 йиллиги" каби юксак мукофотлари Наимахон опанинг умр дафтарлари зарварақларига кўрк бўлиб тушган.

Қўтлуг ёшга тўлган "болажон Наимахон опа"нинг умр йўллари ҳамиша чарогон, ёруғ бўлишини тилаб қоламиз.

Хулқар ҲОТАМБОВА

НИМА? ҚАЧОН? ҚАЕРДА?

БАРҲАЁТ АНЪАНАЛАР

Яқинда Тошкент Давлат иқтисодиёт университети Маданият саройида олий ўқув юртлиари бўйича "Барҳаёт аъналар" фольклор фестивал танлови бўлиб ўтди. Унда барча вилоятлардан 15 та олийгоҳ вакиллари иштирок этишди. Талабалар ҳар бир вилоят урф-одатларини, аъналарини халқона лапарлар, куй-қўшиқлар ва рақслар орқали акс эттиришди.

- Фестиваль танловни ўтказишдан мақсад - халқимизнинг қадимий қадриятлари, урф-одатлари, удумлари, фольклор санъатини янада ривожлантириш, келажакимиз ворислари бўлган ёшларга халқ ижодиёти замирида ётган ўзбекона маънавиятни етказишдир, - дейди танлов ҳакамлар ҳайъати раиси, Тошкент Давлат маданият институти "Халқ ижодиёти" кафедраси мудири, профессор Саодат Йўлдошева. - Шунингдек, бу анжуман олий ва ўрта ва махсус, касб-хунар таълими муассасаларида тахсил олаётган турли миллат вакиллари ўртасида дўстлик, маданий ҳамкорлик алоқаларини янада мустаҳкамлашга хизмат қилиши шубҳасиз.

САРҲИСОБ

Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитасида давлатимиз раҳбари И. Каримовнинг "Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси фаолиятини қўллаб-қувватлаш бора-сидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги (2004 йил 25 майда) Фармони эълон қилинганига 3 йил тўлиши муносабати билан Тошкент вилояти ва Тошкент шаҳар диний-маърифий, маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича маслаҳатчилар иштирокида давра суҳбати бўлиб ўтди. Кечада ўтган муддат давомида амалга оширилган ишлар сарҳисоби ҳақида фикр-мулоҳазалар билдирилди. Йигилишни Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси раиси ўринбосари Ф. Акбарова олиб борди.

- Дунёнинг бирон-бир мамлакатига аёллар масаласи давлат сиёсати даражасига кўтарилмаган, - деди Ф. Акбарова. - Ўзбекистонда бу масалага муштақиллиқнинг биринчи кундан бошлаб эътибор берилди. Шу боис аёллар катта ижтимоий кучга айланди. Чунки улар мамлакатимиз аҳолисининг тенг ярмини ташкил қилади. Республикада ишлаб чиқариш кучларининг 52 фоизи ҳам аёллардан иборат. Хотин-қизларимиз ижтимоий ҳаётнинг барча соҳаларида самарали меҳнат қилишмоқда.

Тадбир ниятида келгусида қилинажак ишлар режалаштириб олинди.

САНОБАР

ШУ АЗИЗ ВАТАН БАРЧАМИЗНИКИ

Яқинда Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси ташаббуси билан Андижон вилояти Пахтабод туманида "Ўзбекистонда яшовчи турли миллат аёллари ва ёшлари жиноятчиликка, терроризмга, ғиёҳвандликка қарши" шиори остида "Шу азиз ватан барчамизники" деб номланган Дўстлик Форуми бўлиб ўтди. Форумда кўп йиллик меҳнатлари, муштақиллиқни мустаҳкамлашга қўшган ҳиссалари учун Пахтабод туманида яшовчи бир қатор хотин-қизлар Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитасининг фахрий ёрлиқлари билан мукофотландилар. 2007 йил "Ижтимоий ҳимоя йили" муносабати билан Андижон вилоятининг шаҳар ва туманларида яшовчи 17 та ёш, бўлажак тадбиркор чевар қизлар Андижон вилояти ҳокимлигининг совғаси - тикув машиналари билан тақдирландилар. Тадбирда тумандаги мавжуд касб-хунар коллежлари ва мактаб ўқувчилари ўртасида ўтказилган "Ғиёҳвандлик - аср вабоси" мавзусида иншолар ва суратлар кўрик-танлови натижалари эълон қилиниб, ғолибларга совғалар топширилди. Дўстлик Форумида Ўзбекистон Бош Вазирининг ўринбосари, республика Хотин-қизлар қўмитаси раиси Светлана Иномова ва Андижон вилоят ҳокими Аҳмаджон Усмонов иштирок этишди.

Аброр МЕЛИБОВЕВ

«ҲОРМАНГ, ПИЛЛАКОРЛАР!»

Айни кунларда мамлакатимизда давлатта пилла топишириш мавсуми қизгин давом этмоқда.

Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси қoшидаги "Ҳорманг, пиллакорлар!" деб номланган санъаткорлар, шоир-ёзувчилардан иборат гуруҳ Сирдарё ва Тошкент вилоятининг бир қатор қишлоқларида пиллакорлар даврасида бўлдилар.

Республика Кўгирчоқ театрининг концерт дастури, хонанда ва созандаларнинг куй ва қўшиқлари қишлоқ аҳолининг юрагидан жой олди.

Ҳанифа ЗОКИРОВА,

ЎХҚК Матбуот хизмати раҳбари.

«ҚАЛДИРҒОЧ»НИНГ ПАРВОЗИ

Юртимизнинг эртаси қандай бўлиши бугун биз фарзандларимизга бераётган тарбия ва таълимга боғлиқ. Бу жараёнда эса мактабгача таълим муассасаларининг ўрни беқимс. Пойтахтимизнинг Сергели туманидаги "Қалдирғоч" номли 121-сон мактабгача таълим муассасаси ана шундай даргоҳлардан бири саналади. Айни пайтда бч ерда 220 нафар болажонлар 12-а гуруҳга бўлинган ҳолда таълим ва тарбия олишмоқда. Меҳрибон тарбиячилари замонавий педагогик усуллардан фойдаланган ҳолда уларнинг ҳам маънан, ҳам жисмонан соғлом бўлишлари, мактаб оstonасидан дастлабки билим сабоқларига эга бўлган ҳолда кириб боришлари учун ҳаракат қилишмоқда.

- Тарбиячиларимиз ва болаларимиз шаҳар миқёсида ўтказиладиган турли тадбирларнинг фаол иштирокчиси, ғолиб ва совриндори саналишади, - дейди МТМ мудираси Анна Фёдоровна Аксёнова. - Жумладан, мактабгача таълим муассасалари ўртасидаги шаҳар спартакиадасида 1-ўринни, "Соғ-



ломжон - полвонжон" мусобақасида фахрли 2-ўринни, "Истиклол юлдузчалари" мусиқа фестивалида эса "Бал рақслари" йўналишида 1-ўринни эгалладик. Услубчи ва тарбиячилар ўртасидаги мусобақада стол тенниси тури бўйича жамоа ҳисобида 3-ўринни қўлга киритдик. Тарбиячимиз Г. Раҳимова эса 2 километрга югуриш баҳсларида 2-ўрин соҳиби бўлди.

Мактабгача таълим муассасалари

тарбиячилари ўртасида аънавий тарзда ўтказиладиган "Йил тарбиячиси-2007" танловининг туман босқичида мазкур МТМ тарбиячиси Дилдора Беканова ғолиб, деб топилди.

Д. ИБРОҲИМОВ

МОДА ДЕГАНИ

БЕҲАЁЛИК ЭМАС...

МУЛОҲАЗА.
МУШОҲАДА.
МУНОЗАРА.

Иш билан Самарқандга боргандим, бекатда машина кутиб қолдим. Атрофда одам тигиз, ҳамма ўзига керакли маршрутдаги машиналарни кутиб турарди. Менинг олдимда бир чиройли хомилалар жувон эри билан турибди. Сочлари жамалак қизчаси муқаймоқни оқизиб юборганди, онаси койиб, энгашиб, рўмолча билан қизалоқнинг юз-кўзини арта бошлади. Шунда хомилалар аёлларга мослаб тикилган кенг этаги фарфара, жудаям калта кўйлагининг орқа тарафи тортилиб, сонининг энг юқори тарафига кўриниб кетди. Бекатдаги ёшларнинг кўзи шу жувоннинг оппоқ сонларида. Айрим ёши катта одамлар эса кўрмаганга олиб, бошқа томонга қараб туришибди. Кўйлагининг калталиги етмагандай елкалари ҳам деярли очик, икки тагина ингичка тасма ипча ушлаб турибди. Эри эса бепарво. Мақолаи ўқиган юртдошларим: "Бу аёлнинг миллати рус бўлса керак", деб ўйлашлари мумкин. Қайда, самарқандлик. Эри қандай йигит экани, хотинининг бу даражада очик кийинишига монелик қилмасми?.. Эр киши ҳам хомилалар хотинининг шу даражада очик беҳаёларча кийинишига рухсат берадими?

Ахир, бу жувон шунча одамга томоша бўлаётганини кекса-ю ёшнинг нигоҳи тепасига очик оппоқ сонларида эканини нахотки фаҳмламаса? Шу кўйлаки сал узунроқ, ҳеч бўлмаса, тиззадан юқорироқ қилиб тиктирса бўлади-ку. Бу жувон эса атрофда ҳеч ким йўқдай кийиниб, кекса-ю ёшнинг нафратига дучор бўлаётганини билмайдими?

Жувон ўзини ўта замонавий қилиб кўрсатгани билан кийиниши ўта беваросатликдан бошқа нарса эмас...

Автобуста кетаётсам, олдимда тик турганча гаплашиб кетаётган икки қизнинг кийинишини кўриб, оғзим очилиб қолди. Иккиси ҳам шим кийган, эгилариға кофточками, оқ кўйлаки ўрнига энлиқина сийнабандан сал бундайроқ матоҳни боғлаб олишибди. Бўйида эса узунгина боғланган соткалари киндигига довуруқ турибди. Соткадан пастда эса... ўсимир, ёш қизларда бўладиган туклар қорайиб

Мана, баҳору ёз келиб, атрофимиздаги барча жонли табиат уйғониб, ўзгача чирой касб этмоқда. Одамлар қиёфасида, кийинишида ҳам иссиқ ёз табиатига мос тарзда ўзгариш сезилмоқда. Бу ўзгариш айниқса қиз-жувонларимизнинг гул чеҳрасини тагин ҳам очиб юборган. Аммо... Бу жараёндаги турланиш барчанинг кўзини қувонтирса-ку, нур устига нур. Лекин, аксинча айрим юртдошларимизнинг кўриниши—рафторидаги қусурлар кўнгилга хижиллик солса, асабга тегса-чи?

• кўриниб турибди. Шими эса... сиз билан биз кўриб, ўрганиб кетган шим бўлса экан... Аниқроғи, шимлари жуда пастда. Шимдан киндикча бўлган ердаги, сийрак тукларга қараган ҳам қарайди, қарамаган ҳам. Гўёки, бу иккиси шу тукларини намоиш қилишга автобусга чиққандай. Автобусдаги кўп одамлар нафрат билан четга боқсалар, айрим йигитлар уят кўзи билан қарашиб, бир-бирига кўз ўйнатишар эди. Қизларнинг ўзи эса автобуста иккисидан бўлак кимса йўқдай бемалол гап сотиб кетишарди. Мен ўйлайман: Бу қизларнинг ҳам ота-оналари бормикан? Бор бўлса қизларининг ўта очик-сочик кийинишига нега лоқайд қарашарди? Ёки ота-онасини ҳам худо урганми?

• Самарқанддаги қайси истирохат боғига борманг, қайси дам олиш масканига кирманг, бир пас дам олиб, турмуш ташвишларини унутиб, хордиқ чиқариш ўрнига асабингиз баттар бўзилиб қизариб-бўзариб чиқасиз. Сабаби, барча ўриндиқларда ҳатто йўлакларда ҳам ярим яланғоч кийиниб, тик турганча бир-бирига уят даражада ёпишиб, ўпишгаётган қиз-йигитларни кўрасиз. Бу оппоқ сонларини бор бўйи кўрсатиб кўз-кўз қилаётган беҳаё қизлар билан қўлга гап зирак таққан сочини ўрдирган, ажабтовур кийинган, оғзини даққиб чайнаган йигитларни кўрсангиз, нима фикрга бориш-ням билмайсиз.

• Бир куни самарқандлик таниқ-



• ли адиб билан парк оралаб, наشريётга бораётсам, кўрган томошамиз ҳаммасидан ҳам ўтиб тушди. Ўриндиқлардан бирида йигит қизнинг сийнасига ёпишиб ўтирибди. Иккиси ҳам хансираб, бир-бирини ялаб-юлкайди. Ер ёрилмадики, ерга кирмадики. Гап-гапга қовушмай наشريётга бордик. Шу-шу истирохат боғларидан ўтишга юрагим безиллайди. Мени маъзур тутинг, азиз юртдошлар. Хотин-қизларимиз шим, калта юбка киймасин, демайман асло. Аммо, мода дегани беҳаёлик эмас-ку! Минглаб оқила, соҳибжамол, маданиятли опа-сингилларимиз мени маъзур тутсинлар. Шиддаткор замонамизда шим билан юриш жуда қулай! Лекин шим билан шимнинг ҳам фарқи бор экан-да!

• ушлаб кетаяпти. Қиз олдинга энгашиброқ ўтиргани учун жуда паст қилиб қийиб олган шимининг орқаси сал очилиб, орқасидаги чўқур жойи бемалол кўриниб турибди. Ёнимдаги йигитлар эса қизариб-бўзариб, илжайиб, бир "Дамас" тепасига, бир ойнадан ташқари қараб, томоша қилиб кетишарди. Олдинга қарашса, истасам-истамаса кўзлари қизнинг орқасидаги чўқур жойига тушади. Бир маҳал биттаси чўнтагидан салафан халтачага солинган носини олиб, танглайига ташлади. Кейин кулимсираб, менга қараб кўзини қисиб қўйди. Мен эса қизнинг ҳам калака, ҳам томоша бўлаётганидан уялиб, ташқарини томоша қиламан. Ҳалиги нос чаккан йигит салафан

халтачадаги носини қизнинг ўша очилиб турган орқасидаги чўқурчасига икки-уч марта солди. Ёнидаги шериги кулиб юборишдан ўзини зўрга тутиб, ўртоғининг қўлини тортиди. Ўртоғи тушмагур шўхрок эканми, қизнинг орқасига яна нос солди. Бу ҳолдан на кулишни, на йиғлашни биламан.

Шўрликка қиз! Нахот мода деб ўзини шу қадар калака бўлаётганини билмасми?! Уйлаб қоламан, бу қиз уйига борганда ички кийимига нос қайдан тушиб қолганини уйлаб кўрармикан? Билиб, фаҳмлаб орқа чўқурини ёпиб турадиган кийим топармикан?

Ҳалининг индаллосини айтсам, айрим аёлларимизнинг очиб юрмаган ҳеч қандай сирли жойи қолмадиё! Эркаларнинг кўзиям ўрганиб кетдими, нима бало... Маҳалламизда етти-та аёлнинг кўзи ёриб, нуқул қиз тугилди. Эркалар ҳам исиб-исимай, хотини билан яқинлик қилгандан кейин шу-да! Ахир нима қилсин телевидорда ярим-яланғочлар, кўча-кўйда яланғоч аёллар... Айримларини кўриб, ҳатто аёл бўлганимга ҳам ўқиниб кетаман. Нега ота-оналар қизларининг кийинишига бунчалик бефарқ?..

Ахир ёшларнинг ўзи ҳар қандай модалар, бўёқдан афзал эмасми? Ҳозир кўр-кўрона хориж маданияти кийинишига эргашиб аввал олиб кетди.

Шўхгина, ширингина бир жаним бор. У бир куни нима дейди денг: "Хола, кўчада бир аёлни кўрдим, шим кийиб олибди, думбаси ҳисор қўйининг думбасига ўхшайди, кийган шими шунчалик тараңки, асти сўраманг. Агар қўлимда пичоқчами, лезвиями бўлганда эди, ўзига билдирмасдан шимини озгина тилиб юборардим, думбаси жонивор ер қатламини ёриб чиққан вулқондай ташқари отилиб чиқарди", дейди. Нима дейишини билмай, йигитчани койиб бердим.

Азиз юртдошларим! Менинг ушбу ёзганларимни ўқиган айрим юртдошларим бу аёл фақат хотин-қизларимизнинг очик-сочик жойларига қарар экан-да, деб ўйлашлари мумкин. Йўқ! Асло! Мен фақат мода дегани беҳаёлик эмас демоқчиман! Бир ижодкор сифатида бу борада сизларнинг фикр-мулоҳаларингизни кутиб қоламан.

Саломат МАМАТҚУЛОВА,
шоира.

Самарқанд вилояти,
Тайлоқ тумани, Тайлоқ қўргони.

Либос шу миллатнинг қадрияти, унинг ор-номуси, қолаверса, унинг келажаги ҳамдир. Мен баъзан ўйлаб қоламан, нима учун одамлар кўра-била туриб, ўз соғлиқларига пугур етказадиган нарсаларга ёпишиб олишар экан? Ҳеч қимга сир эмас, бундай "замонавий" ярим-яланғоч кийим-кечаклар қизларимизнинг соғлиғига фойда эмас, аксинча зарар келтирмоқда. Аёлларимиздаги баъзи жиҳдий касалликларга нафакат экология, балки бу каби "бежирим" либосларимиз ҳам сабабчидир. Яқинда янги ташкил топган "Фикрат" журналида шундай жумаларни ўқиб қолдим: "Аёлларнинг яланғочлашуви эркалар учун ҳалокатлидир (Леонид Китаев, Россия Фанлар академияси Маданиятшунослик институти катта илмий ходими), чунки эркаларга хос касалликларнинг асосий қисмига аёлларнинг ҳаддан ташқари очик-сочик юриши сабаб бўлади..." Юқоридаги гаплар Россиядек буюк

давлатнинг келажаги ҳақида билдирилган катта бир ташвишнинг ифодасидир. Ҳўш, биз-чи? Аслида бизлар бу ҳақда кўпроқ ташвишлишимиз керак. Чунки бизнинг ота-боболаримиз, буви-ю, молларимиз ҳаёли-иболи мусулмон вакиллари бўлишгани шубҳасиз. Биз уларнинг авлодларимиз.

Кўпинча ўта очик кийинган қизларимизни кўриб: "Буларнинг ота-онаси, буви ёки буваси, ҳеч бўлмаганда ака ёки укаси бормикан? Уларнинг кўзи қайда экан? Қайси маҳалланинг фарзанди экан?" деб ўйлаб қоламан. Менимча, ҳар бир ота-она ўзининг келиб чиқиши, орияти орқали фарзандларига сабоқ бериши керак.

Орзуим — ўзимизга хос миллий урф-одатларимизга мос модалар ўйлаб топилсин-у, бундай беҳаё либослар тезроқ урфдан қиксин ва ҳеч қачон қайтмасин!

Сурайё АБДУГАНИ ҚИЗИ,
ТИУ қошидаги Академик лицей ўқитувчиси.

Кейинги пайтда ёшларимизнинг калта, ярим яланғоч кийиниб юришга одатлангани кекса инсон сифатида менинг ҳам гашимга тегмоқда. Яқинда бир қария 18-20 ёшлардаги йигитга, "нега шим киймай трусида юрибсан?" деса: "Бу труси эмас, шортик", - деб жавоб берди. "Э, ўргилдим сенинг шортингдан", - деди чол юзи тиришиб.

Тўғри, бировга, сиз ундай кийинманг, бундай кийининг, дея олмайсиз. Бунинг учун қонун ҳам йўқ. Аммо боғча, мактаб болалари учун формалар бўлсин деймиз, нега энди бўйи етиб қолган ёки уйланмаган ёшларимизга бундай қилма, дея олмаймиз. Албатта буни аввало бар бир ота-она ўз фарзандига тушунтириб ота-боболардан қолган яхши удумларимизни унутишига йўл қўймайлиқ лозим. Бировнинг бизга ярашмайдиган удумларидан тақлид олмаслик лозимлигини уқдириш лозим. Кейинги йилларда қизлар сочларини

йигитларники сингари олдириб, йигитлар эса сочларини елкаларигача ўстириб юришлари ҳам урф бўлиб қолди. Бунга аввало ота-она тарбиясининг таъсири бўлиши лозим. Узун сочлар қизларнинг қўрқи. Нега раққосаларимиз узун сочлар билан рақсга тушадилар? Чунки узун сочлар унинг хуснига хусн қўшади. Дид билан кийиниш ҳам инсон хуснига хусн қўшади.

Ахир замон ҳар қанча ривожланса ҳам биз ўзбекона юришимиз, ҳаёимизни йўқотмаслигимиз керак. Баъзилар ўша баҳана кийимларда юришни маданият деб билишади. Лекин аслида киндикни кўрсатиб юриш маданиятсизлик эмасми? Азиз қизларим, ўғилларим, жамият ривожланган сари билим ва маҳоратингиз билан илгорликка интилинг, лекин фақат ўзбек миллатига хос ҳаёни, маданиятни асло унутманг.

Раззок ҲАКИМҲИЙ,
Навоий вилояти, Қизилтепа шаҳри

ЧЕЧАГА ҚОЛДИМ, КЎЧАГА ҚОЛДИМ

Ўзини Гулчеҳра деб таништирган оҳангаронлик қиз тахририятга кўнғироқ қилиб, бир воқеани айтиб бермоқчи эканлигини айтди.

- Бир кун тушликка овқат қилиб, қўшимизникига қўқат сўраб чиқдим, - дея сўзлай бошлади у. - қўшимиз Дилдора келинони "ўзингиз ола қолинг", дея ўз юмушлари билан уйига кириб кетди. Қўқатлардан териб-териб қайтаётсам, йўлакчада кўзимга бир нима ялтиллаб кўринди. Яхшилаб қарасам узук, узук бўлганда ҳам ёқут кўзлик, тилла...

- Уни уй эгаларига кўрсатдингизми?

- ...Йўқ-да... Мени нима жин урди, билмадим. Узукни қўқат аралаш қўлимга қисиб, секингина қўшимизникидан чиқиб кетдим.

- Наҳотки қилган ишингиз яхши эмаслигини англамаган бўлсангиз?

- Англамас эдим... Агар уларнинг уйида катта гафго бўлмаганида...

- Узук йўқолганини билиб қолишибдими?

- Ҳа... Бир неча кун ўтиб ойим: "Рустамжон уйдан кетиб қолибди", деган гап топиб келдилар. Гап Дилдора келиноининг мен тенги - ёши 17 да бўлган қайиниси, Ашраф аканинг укаси Рустам ҳақида борарди...

Рустам чақалоқлигидан отасидан, бундан тўрт йил аввал онасидан айрилган, шунинг учун акасининг қўлида қолган. Ўзи камсуқум, юввошгина йигит. Шундай йигит нима учун уйдан кетди экан деб ўйладим. Ўша "узук воқеаси"дан бери хавотирда юрганим учун кўнғимга гулгула тушди. Ростдан ҳам Рустамнинг кетиб қолишига ўша узук сабабчи бўлибди.

- Буни қаердан билдингиз?

- Дилдора келиноий бизникига чиқиб, Рустамдан олиб "дийди" қилиб қолди: "Тузимни еб, тузлимга тутирдим. Анча-мунча қилиқларига чидаб юрардим. Мана энди, кўзимни ўйиб, узугимни ўғирлаб олибди. Етим кўзи

асрасанг, оғзи-бурнинг мой қилар, етим бола асрасанг..."

Ортиқ унинг гапини эшитолмадим. Рустам ноҳақ айбланаётганидан қийналиб кетдим. Бир нарсани баҳона қилиб уйдан секингина чиқдим.

Кечқурун дастурхон бошида ойим дадамга: "Шу Дилдора келинга ҳам хайронман. Битта етимчани сизгидир-майди-я. Ҳали у деб нолийди, ҳали бу деб нолийди. Энди ўғрига чиқариб ўтирибди", - дедилар. "Бирор ишқал қилгандир-да?" - деди дадам телевизордан кўзини узмай. "Кўй оғзидан чўп олмаган йигит-а. Қачон қараса қўлида кетмон, томорқадан чиқмайди. Жиянларини қиз боладек катта қилляпти. Ҳеч бекорчи юрганини кўрмайсиз. Дилдора келин фақат эрига овқат қилади, Рустам билан иши ҳам йўқ. Ўзи чой қўйиб, тухум пишириб, қорини тўйдириб юради. Озиб-тўзиб ранги ҳам бир аҳволда юради боқибди. Кеча уйда катта жанжал бўлиб, Рустамжон уйдан кетиб қолибди. Ишқилиб ҳеч ким ота-онасидан қолмасин экан..."

Ойимнинг сўзларини зўрға эшитдим. Ичкари уйга кириб, қилиб қўйган ишимга пушаймон бўлиб, роса йиғладим. Охири чиқолмадим, оймга ўша кунги воқеани, Рустамнинг кетишига мен айбдор эканлигини айтдим. Ойим дастлаб хайрон бўлиб менга тикилиб қолдилар-да, сўнг:

- "Ўғри сен экансан-ку, мен сенга шундай тарбия берганмидим", - деб озимга бир тасарки туширдилар...

- Ҳақиқат рўйга чиққан, узукни қўшимизникига олиб бориб бердингизми?

- Ҳа, "Дилдора келиноингга ўзинг олиб бориб, тўғриси айтиб, кечирим сўрайсан", дедилар ойим. Шундай қилдим ҳам. Дилдора келиноий ишонмади: - "Ойингиз доим Рустамнинг тарафини олиб



Кўнғироқларингиз...

юрардилар, бу сафар ҳам унга раҳм қиллятилар", - деди. "Қандай тушунасиз, тушунаверинг", - дедимда жўнавордим. Шу бағритош аёлнинг узугини билдирмай олганимга афсусланмай кетдим, шу тобда.

Ўша кундан бошлаб Рустамга нисбатан қалбимда меҳр уйғонди. Қандай қилиб унинг кўнғилини кўтарсам экан, деб ўйлаб юрдим. Ахир у билан бирга катта бўлганмиз. Нимага шу пайтгача яқин дўст бўлиб олмаганлигимга ўқиниб кетдим.

- Унинг қаерда эканлигини билдингизми?

- Тоғасиникига кетиб қолган экан. Унга кўнғироқ қилиб, гаплашиб олишимиз кераклигини айтдим. Маҳалламизга яқин

бўлган спорт майдончасида учрашиб, гаплашишга келишиб олдик.

Рустамга минг хижолат билан ўша кунги қилмишимни, узукни мен топиб олганимни айтдим. У қилиб кўйди-да, сўнг чўқур "уфф" тортиб:

- Гап фақат узук можаросида бўлса экан. Билмайман келиноиймга нимага ёқмайман. Акамни ўйлайман-да, бўлмаса, бирорта ётоқхонага, қариндошимизникига бориб яшардим... Акам баъзан кечаси билан ухламайди, босиб-босиб сигарет чекади. Шунда келиноийм билан мен тўғримда жанжаллашганларини сезаман. Бир кун: "Қачонгача укам дейсиз, болаларингиздан ҳам инингизни яхши кўрасиз. Институтга киришнинг, ўқинишнинг ўзи бўлади-ми?", - деганларини эшитиб қолдим. Уларга оғирлигим тушаётганидан хижолат ҳам бўламан. Уфф, ишқилиб онамнинг вафотларидан кейин дунёда жуда ёлғизланиб қолдим, - деди.

Унинг кейинги сўзлари юрак бағримни эзиб юрди. Мен Рустамга таскин бердим, фикрини бошқа нарсалар билан жалғишга ҳаракат қилдим. Бориб

дилозор Дилдора келиноийга танбех бергим, аччиқ-аччиқ гапиргим келди. Бироқ менинг гапим унга қор қилармикан?

Гулчеҳранинг ўз хатосини англагани, Рустам тўғрисида гамхўрлик қилишдан мамнун бўлдим. Баъзан қилаётган хатоларимиз бизнинг кимлигимизни англашга, оқ билан қоранинг фарқлашга хизмат қиларкан. Энг муҳими, бир-биримизга бефарқ бўлмаслигимиз кераклигини англаб етишимиз керак. Шу ўринда, бугун ҳаётнинг катта бўсағасида турган Рустамга, унинг Дилдора келиноийсига айтар сўзингиз бордир, азиз мухлислар?

Хулқар ХОТАМБОВЕВА

- Асли Бекободданман. Исмин Шухрат. Расул деган дўстим билан бочага ҳам бирга борганмиз. Мактабда ҳам айрилмас дўст эдик. Мен қайси тўғаракка борсам, у ҳам шу тўғаракка борарди. Мен ҳам шундай эдим. Қизиқаманми йўқми, фарқи йўқ, фақат Расул иккимиз бирга бўлсак бас эди. Ҳаммаси мактабни битирганимиздан сўнг бошланди.

ҳаракат қиларди. Имтиҳон пайтида менга бир китоб зарур бўлиб қолди. Айтишларича, курс бўйича китоб фақат Наргизда бор экан. Аммо мен ундан сўрашга журъатим етмасди. Сабаби у менга ёқарди.

Имтиҳондан бир кун олдин юрак ютиб Наргизнинг ётоқхонасига бордим. Хонасининг эшигини тақиллатсам ўзи очди. Мен қизариб-бўзариб ундан китобни сўрадим. У самимийлик билан:

- Буни қарангки, шундай қилдик. Ахир соҳамиз бир эди-да. Наргиз билан кўнғироқлашар, гоҳо учрашиб ҳам турардик. Мен бахтли эдим. Орадан кўп ўтмай Наргиз мендан ўзини олиб қочадиган, кўнғироқ қилсам қисқатгина гаплашадиган бўлиб қолди. Сабабини тушунмасдим. Уйига борсам учрашувга чиқмайдиган бўлди. Нима қилишим билмасдан Наргизга совчилар жўнатдим. Бироқ совчилар

дамлаб берибди. Ҳеч ким йўқлигидан фойдаланиб Наргизни зўрлабди...

- Бу гапни эшитиб юрагим музга айланди. Лекин на илож? Бўлар иш бўлганди. Расул билан Наргизнинг тўйи белгиланди. Ҳамма тўйга борди, мен эса қишлоққа кетиб қолдим.

- Расул у билан яхши яшаб кетдими? Ахир Наргизнинг сизга кўнғил қўйганини яхши билар эди-ку!

- Ҳамма гап шунда-да. Улар бир йилга бормай ажрашиб кетишибди. Наргизнинг ўзига нисбатан лоқайдлиги Расулнинг ғазабини келтирибди. Ундан

ТАШРИФЛАРИНГИЗ...

си ўғли икковиға бир хонали уй олиб берган. Шу ерда яшайди. Онам мени уйланишга қистайди. Мен эса Наргизни унут олмаяман. Онамга айтгандим йиғладим. Онамнинг кўнғилини оғритгим келмайди, аммо, бошқасини ҳаёлимга ҳам келтира олмайман. Маслаҳат беринглар, нима қилсам экан?

- Наргизнинг ўзи сизга турмушга чиқишга розими?

- Очиги, билмайман. Онам рози бўлганда эди, уни ҳам кўндиролган бўлардим.

ДЎСТИМ МЕНГА ПАНД БЕРДИ

- дея сўз бошлади хонамга кириб келган басавлат йигит.

- Дўстлигингиз барҳам топдими? - сўрадим асабийлашганимдан, ҳаяжонданми ҳадёб қўл телефони айлантираётган Шухратдан.

- Йўқ, мактабни битиргач иккимиз ҳам Тошкент шаҳридаги политехника институтига ўқишга кирдик. Талабалик давримиз бошланди. Айнан мана шу пайтда дўстлигимиз дарз кетаётганини сезиб қолдим. Расул негадир мендан ўзини олиб қочадиган бўлди. Гўруҳимиздаги Наргиз деган қиз жуда чиройли бўлиб, ошқиллари кўп эди. Лекин у жуда мағрур, ошқилларининг севгисига, уларнинг дил изҳорларига парво ҳам қилмас, аёло ўқишга

- Шухрат ака! Кириб ўтириб туринг! Мен ҳозир олиб келаман, - деди-да, хонасига тақлиф қилиб ўзи китобни олиб келиш учун чиқиб кетди. Ораста, дид билан хижоэланган муъжазгина хонада ҳажжон билан уни кутдим. Наргиз келиб китобни узатди. Раҳмат айтиб, тезда олиб келиб беришга ваъда бериб чиқиб кетдим. Қарасам пастда қайта бир даста гул билан Расул турибди. Мени кўриб шошиб қолди. Лекин бир сўз демай бурилиб кетди.

- Нега бундай қилди?

- Тўғриси мен ҳам ўша пайтда бунга билмагандим. Кейинчалик Наргиз билан учраша бошладим. Расул эса қайфиятсиз юрарди. Нуқул қиллар ҳақида ёмон гаплар айтарди. Вақти келиб институтни битириб ишга кирдик.

- Расул билан бир ташкилотга кирдингизми?

рад жавобини олиб келишди. Расулнинг мендан кейин борган совчиларига "оқ" ўратиб юборишганини эшитиб, сочларим тикка бўлиб кетди.

- Ахир Наргиз сиз билан учрашиб юрган экан-ку!

- Ҳа, шундай эди! Аммо, Расул номардлик қилибди...

- Қандай қилиб?

- Бир кун Наргиз ишхонамга келиши ва бирга айлангани боришимиз керак эди. Мени эса бошлигимиз муҳим иш билан шаҳарга жўнатиб юборди ва унга кўнғироқ қилишга ҳам унгла олмадим. У келган экан...

- Кейин-чи?

- Расул уни ўз хонасига олиб кирибди. Яхши гапириб қахва

ўзига нисбатан меҳр ва ширин сўз эшитмаган Расул эса, бошқа аёлни топиб, у билан учраша бошлабди. Ўша аёлга уйланиб ҳам олибди. Наргиз унинг севгисини рад этиб, менга кўнғил қўйгани учун Расул шу йўсинда иккимиздан ўч олди.

- Ҳозир муносабатинглар қандай?

- Расул илгари менга унча рўйхуш бермасди. Ҳозир эса яхши гапиради. Уни кўргим келмайди-ю, лекин ишхонамга ўрган қолдим, анча обрў топганман. Бўшаб кетай десам, яна бунақа иш топа оламанми, йўқми?

- Наргиз билан кўришиб турасизларми?

- Наргиз ҳозир шаҳарда. Ота-

Шухрат кетди. Ҳа, ҳаётда нималар бўлмайди?.. Болаликдан бирга ўсган бўлсакда, дўстининг ичи қоралигини кеч англабди. "Одамнинг оласи ичида", - дейишганларини рост экан.

Шухрат! Сиз, онангизни ранжитманг! У тўйга рози бўлса-да, уйланмаган ўғлига болалик аёлни олиб бергани учун кўнғилида оғир армон тоши ётмасин! Ахир оналар фарзандларига гард юкмаган бахтни раво кўради. Бу бизнинг гапимиз, сиз эса ўйлаб кўринг!

ГУЛБАШАКАР

ГУНОҲИНИ КЕЧИРИНГ!



“Бирровга кирган аёл” - 9-сон

ЭСАЛТА: Дарвозани тақиллатиб ёшгина жувон сув сўради. Бердим. Танишиб қолдик. У тез-тез келаётган бўлади. Бир кун тунда уни эрим билан «ушлаб» олдик. Эримга айтсам, ўзим абадга чиқдим. Бир кун эрим у аёлни бошқа эркак билан «тутиб» олибди...

Муаллиф: М. ШУКУРОВА

Акс-сано

Кизим! “Кўнгилчанлик, соддаликдан бошимга қанча таъвишлар тушди”, деб ёзибсиз. Инсон бир-бирига ишонмаса, бир-бирини хурмат қилмаса, ҳаётнинг қизиғи бўладими? Сиз у аёлга ишонгансиз, меҳр бергансиз. Сиз ҳаётда ўзининг нафси учунгина яшаётган, кўринган эркакнинг бўйнига осиладиган, оиланинг қадрини билмайдиган аёллар борлигини қаердан билибсиз?! Дилингиз пок, фикрингиз тоза бўлгани учун оила қадрини, ўз қадрини билмай, бир оиланинг ошини ҳаром қилиб, ҳар хил йўллар билан дилларни вайрон қилувчилар борлигини қайдан билибсиз?.. Инсон ҳар томонлама ўз

нафсини тиймаса, унинг ҳайвондан қандай фарқи бор? Авваламбор, мен у аёлнинг эрига жуда ачиндим. У эркак оилани боқаман, деб узоқ сафарга кетиб, меҳнат қилиб юрса-ю, Азиза бу ерда бошқа эркак қўйнида ўз нафсини қондирса, эри олдида маккорлик қилиб, ўзини меҳрибон, ширин сўзли қилиб кўрсатса... Яхшиям бундай аёллар ҳаётда кам учрайди. Бундай аёллар ўз фарзандларига қандай ўрнак бўла оладилар? Қандай тарбия бера оладилар, деган фикр тугилади.

Ривоят қилишларича, суғд қабиласининг эркаклари савдо-сотик қилиш учун ўзга юрتلарга кетганда, эронликлар бостириб келишади. Аёллар қасрларига кириб беркиниб оладилар. Эронликлар юртни талаб, чорваларни, бойлик-

ларни олиб, энди аёллар қасрига ҳужум қилмоқчи бўлганларида, аёллар тошлар отиб, ўзларини муҳофаза қилишади. Лекин бир неча кунлар қамалда қолган аёллар очликдан ҳалок бўла бошладилар. Шунда ҳам: “Биз ор-номусимизни оёқости қилмаймиз, таслим бўлмаймиз”, деб душманга таслим бўлмайдилар. Шарқ аёллари азал-абад ўз поклиги, ор-номусини ҳар қандай бойлигу мартабадан юқори қўйиши билан донг таратган. Лекин гуруч курмасиз бўлмаганидек онда-сонда ўз қадрини билмайдиган Азизага ўхшаш аёллар ҳам ҳаётимизда учраб туради.

Кизим, сиз ўзингизни соддаликка айбаманг! Эрингизнинг ҳам гуноҳини кечиринг! Азиза уни у йўлга бошламаганда, эрингиз хиёнат қилмасди. Оилангизни сақлаб, унинг қадрига етиб яшанг!

Ғайнижамол АБДУЛЛА қизи, Тошкент шаҳри.

Кўнгилчан ва содда эй аёл! Бунчалар содда бўлмасангиз? Сиз ўйингиздан, қалбингиздан жой бериб, у шайтондан нима кўрдигиз? Ўзингизни еб, тузланингизга тулурибди-ку. Яхшиямки, “Эри уни бошқа бир эркак билан тутиб олиб ажрашиб кетди”, деб сиз эрингизнинг олдида озингиз ёруғ, обрўингиз баланд

бўлибди. Фақат сизнинг эрингизни йўлдан уриб юрганида эди, чидай олмасдингиз.

Азизим! Кечиримли бўлинг! “Сохта меҳр” билан яшаб бўлмайди. Зулфия Мўминованин шеърини хулоса қиларинг:

“Сен аёлсан, ўзингда куч топ,
Гулдек нозик вужудинг билан.
Сен аёлсан, хиёнатни чоп,
Илоҳи нур вужудинг билан.

Сен аёлсан, кўз ёшни ютиб,
Хилқатларни тўлдир зиёга.
Сен меҳр топ, куч топ ва кечир,
Муҳаббат бер, ишқ бер дунёга.
Дунёга бир келаркансиз,
завқлиниб, тўлиб-тошиб, яйраб-яшнаб яшангки, ҳеч ким сизни топталган ниҳол демасин! Қаддингизни кўтариб юрингки, қадрингиз қаддингиздан баланд бўлсин!

ФОТИМА

Наманганлик О. билан курсдош эдик. Қайнонаси уйдан икки боласи билан ҳайдаб чиқарганда, университетда имтиҳонлардан ўтолмаганда ҳам кўлимдан келган ёрдамни аямаган эдик. У ижарада яшаб, етти ака-укаси ҳолидан хабар олмаганда ҳам мен кунда-кунора ҳол сўраб турардим.

У билан қалин дугоналарга айланганимиз куйидагича юз берганди. Имтиҳонга керакли китобларни тополмай, кутубхонага йўл олдим. Кўзим ётоқхонага яқин жойда турган курсдош қизларга тушди. Уларнинг ичиде О. ҳам бор эди.

- Кетишга пулимиз қолмади, илтимос, 100 сўм бериб туринглар, - дедя О. қизлардан илтимос қилиб сўрарди. Уларнинг ҳаммаси бир вилотятдан эди.

- Йўқ, бизлар ҳам уйга кетмоқчимиз, яна бир-икки имтиҳонлар бор олдинда, - деб қизлар бир-бир ўзларини олиб

қоча бошлади.

100 сўм ўшанда яхшигина қийматга эга бўлган пул эди. - Мен бериб турайми? - дедим.

О. хайрон бўлиб менга қаради.

- Лекин, мен бу пулни олти ойдан сўнг бера оламан, - деди у иши осон кўчаётганидан қувониб.

Мен унга пул бериб, йўлимда давом этиб кетдим. Шу воқеа сабаб янада ўзаро яқинлашдик.

Мен оилали бўлдим. Йиллар ўтди. О. ҳам эридан расман ажрашиб, ўздан анча ёши улуг кишига турмушга чиқди.

Эри яхши пул топарди. Қизларига яхши муносабатда эди. Оиласини таъминларди. О. энди ҳушчақчақ, бадавлат аёлга айланди. Эри йўлга қатнар, баъзан тўлиб-тошиб уйга кириб кетатганига кўзим тушарди.

Энди у ишламайди. Уй бекаси. Мен эса рўзгор ташвишлари-ю, давлат ишлари билан ниҳоятда банд аёлман. Шу орада эримнинг иши орқага кетди.

“Рўзгор - гор”, дегани, “эринг - ярим пиринг”, де-

гани рост экан. Қанча топмай, ҳеч уйда барака бўлмай қолди.

- Ҳа, мунча озиб кетибсиз, фақат суянгиз қолибди, - деди бир кун мен кўчада кўриб О. - Унинг бизни кига, овқат-повқат бервораман...

Бу гапдан дугонаси иккови ҳоҳлаб қулишди.

- Йўғе, худого шукр, ҳамма нарса бор уйда, - дедим қаловлиниб.

- Шунинг учун қовургангиз саналиб қопти-да! - яна қулишди.

Энди уларни ёмон кўриб кетдим, индамай уйга бурилиб кетвордим. Шунда билдимки, ҳар ким ҳам дўст бўла олмас экан. Сиз ҳам нотаниш аёл Азизага ишониб, сирингизни очгансиз. У эса бундан айёронга фойдаланган. Ҳатто, оилангизни бузиб юборай, дебди.

Бировга сир айтиб, сақла дегандан, Дил сирин ҳеч кимга айтмаган маъқул.

Ариқ тошиб кетса боғлаб бўлмайди, Сувни энг бошидан қайтарган маъқул.

Ф.ТОХИРОВА

Менинг онамнинг ҳам оламдан ўтганига тўрт йилдан ошайпти. Аввалига ҳеч кўника олмадим. Лекин инсон лойдан эмас, тошдан яралган экан. Кўникмасдан иложимиз қанча?!

Бир кун ишдан қайта туриб, автобуснинг орқа эшигидан чиқдим. Олдинги қаторда бир онахон ўтирибди. Худди

“Эски кўйлак моҳароса” - 10-сон

ЭСАЛТА: Ота-онамнинг уйлари борсам, келинимиз онамнинг кўйи-имларини кўрпача қилмоқчи бўлиб турган экан. Кўнглим бузилиб кетди. Бозораан кўрпачалик сатин олиб, чеварга берганимни эшитган келинимиз мен билан уришди. Наҳотки нотўғри қилдим?

Муаллиф: Гулбашакар

ОНА РУҲИ ШОД БЎЛСИН

онамга ўхшайди. Албатта онахон орқаси билан ўтирган эди. Унинг бошига ўраган рўмоли, кийган кўйлаги худди онамникига ўхшарди. Ҳатто ўтиришлари ва кичкина жуссалари ҳам ўхшайди. “Ё, тавба! Кўзимга кўринаяптими?” деб ўйладим. Йўқ! Юрагим орзиқиб кетди. Худди онамни кўргандек бўлдим. Ўша онахоннинг олди-га бориб, уни қаттиқ қучгим ва тўйиб-тўйиб йиғлагим келди. Автобусда кетаяпману кўзимдан оқётган ёшни тўхтатолмайман. Атрофимдагилар менга қараб қўйишарди. Ўша онахонни кўриш учун автобуснинг орқа эшигидан тушиб, олди эшигидан чиқдим. Ҳа... онахоннинг кичик жуссаси, ажин боған юзлари, қўллари худди онамникига ўхшайди. Автобус тутқичини маҳкам ушлаб олишлари ҳам худди онамга ўхшайди.

Онахонга қараб туриб: “Сиз ҳам шулар қаторида юрсангиз бўлмасиди, ойишан”, деб ичимда тўлиб ётган нидодан ўзимни туттолмай йиғлаб юбордим.

Ота-онам яшаб ўтган жойларга борганда уларни ёдга олиб бир калима Куръон тиловат қиламану лекин...

Кейинги пайтларда онамнинг уйига (ҳозир акам оиласи билан яшайди) кам борадиган бўлиб қолдим. Сабаби, онам яшаб ўтган хонага керак-керакмас нарсаларни қўйиб ташлаганликларини боис уй хужрага ўхшаб

қолган. Ҳатто бир кун борсам, онам ётган каравотни ҳам йиғиб қўйишган, ўрин-кўрпалари бир ҳолатда... Жуда хафа бўлдим. Янгам эса парво ҳам қилмади. Худди шундай бўлиши керакдек. Онам руҳининг хурмати йўқми?

Яқинда эшитиб қолдим, жияним сариқ касал бўлиб, шифохонада ётиб чиқибди. Уни кўргани уйга бордим. Қизига ўша онамнинг уйига алоҳида жой қилиб берибди.

Бўлар экан-ку! Ҳа, бола-си учун қилиб беради. Лекин онамнинг руҳи уч пул экан-да.

Мен буларни кўриб йиғлайман, лекин айтолмайман, дардимни ичимга ютиб кетавераман. Улардан хафа бўлиб, бир-икки ойлаб бормайман. Лекин онам яшаб ўтган уй-жой, ҳовлини соғинаман, кўргим келади. Борсам, бир дунё аламини ичимга ютиб келаман. Ўша алам аччиғи билан ич-етимини еб юравераман. Бир-икки ой ўтгач, яна “арвоҳ хотира” қилиб бора-ман, холос. Кейинги пайтларда орамиздаги муомала-муносабат илгаригидек илқ эмасдек. Салом-алиҳ ҳам бошқача. Жигарларим билан бора-бора йироқлашиб кетишдан кўрқаман. Лекин онамнинг руҳи бизларни ҳар қадамда қўллаб туришини Оллоҳдан сўрайман.

Шоира ХАСАНОВА

Аслида келинларга кўп нарсаси боғлиқ. Оилаларнинг аҳил ё парокандаликка юз тутишида улар катта рол ўйнайди. Қайнона қаттиққўллик қилса қайнонани, келин бир иш қилса келинни қоралаймиз. Ҳар бир оила ўзига хос турмуш тарзига эга. Қиз бошқа оиллага келин бўлиб тушгач, янги муҳитга мослашиши, оила аъзоларининг меҳрини қозона олиши керак.

Энди ушбу мақоладаги воқеа хусусида фикрлашсак. Она вафот этганда катта қиз волидасининг буюмларини меросхўрларга тақсимлаши, хоҳласа келинларга ҳам бериши мумкин эди. Бу ерда келин ҳақиқий ҳукмрон шекилли? Бўлмаса қайнонанинг кийимларини чордоққа ташлаб қўймаган бўларди.

Фарзандлар учун марҳум онасининг буюмлари чиндан ҳам азиз. Уларни тасарруф этишга қизлари кўпроқ ҳақли. Шунинг учун ҳам келиннинг мақсадини эшитганда бежизга фарзанднинг кўзларидан ёш

оқмаган. Онага руҳан қизлари яқин бўлади-да.

Қиз келинига кўрпа-кўрпача қилиши учун мато олиб берибди. Келин хурсанд бўлиши, уялиши, хижолат тортиши керак эди. Кечирим сўраса бўларди. Мато олиб бермасдан шу буюмларни жанжал қилиб, ё индамай олиб кетса ҳам бўларди.

Ҳаётда ҳар кимнинг ўз ўрни бор. Шунга кўра келинлар ўз иззатини билсалар яхши. Арвоҳнинг норозилигидан кўрқиб керак. Қиз онасининг буюмлари оёқ ости бўлишини хоҳламабди. Унинг ҳаракатларида эзгулик, яхшилик, арвоҳ розилигига эришиш мақсади бор.

Хуллас етти ўлчаб бир кесган маъқул эди. Ҳали ҳам кеч эмас, келиной. Қайнона, қайинсингиларни йиғиб, кечирим сўрасангиз ўзингизга яхши. Токи, бу ҳолат бошқаларда тақорламасин.

Мўмин ХОЛМУРОДОВ,

Карши шаҳри

ТАБРИКЛАЙМИЗ



Азиз фарзандаларимиз ДУРАОНА, ДИЛШОД, ДИЛНОЗА, ДИАМУРОД!
Туғилган кунларингиз билан чин қалбимиздан муборакбод этамиз. Илоҳим, бахтимизга соғ-саломат бўлиб, ҳаётларингиз қувончли кунларга бой бўлиб, орзуларингиз амалга ошсин. Яқинларингиз, Тошкент шаҳри.

ҲАМИДУЛЛАХОН ака!
Таваллау айёмингиз қутлуғ бўлсин! Ишларингизда омад ёр бўлсин! Фарзаналарингиз роҳатини кўриб юринг!
«Salamander» дўкони жамоаси



Жиянимиз АЗИЗБЕК!
Таваллау кунингиз қутлуғ бўлсин! Умринг қувонч ва мазмунга тўлсин!
Хуснидаун, Толибжон, Сираарё вилоят.



МАРЗИЯ опа!
Туғилган кунингиз муборак бўлсин. Соғ-саломат бўлиб, хонадонингиз сиз муфайли бахтиёр оналарга тўлиқ бўлсин. Синглингиз София

БАХТИНУРЖОН!
2 ёшга тўлишингиз билан табриклаймиз. Ота-онанг орзу қилган йиғит бўлиб вояга етишингизни олоҳдан сўраб қоламиз. Яқинларингиз. Қашқадарё вилояти.



Абдурашид АБДАЛИЕВ!
Таваллау кунингиз билан чин юракдан табриклаймиз. Сизга узоқ умр, бахт-саодат, ишларингизда муваффақиятлар тилаймиз. Тошкент вилояти, 1-сон болалар сўқасалашар сўқатгоҳи хизматчилари.

Укажоним УСМОНЖОН!
Туғилган кунингиз билан табриклаймиз. Сизга олоҳдан соғлиқ, омонлик тилаймиз. Ҳаётингизнинг ҳар кунингиз қувончли бўлсин. Опангиз София.



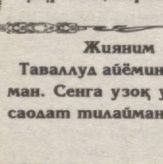
Фарзанамиз КАМОЛАХОН!
Туғилган кунингиз билан табриклаймиз. Соғ-омон бўлгун. Юзингдан кулгу, чеҳрангдан табассум аримасин. Доанг ва катта ойинг.

Азиз неварам ЧАРОС!
Туғилган кунингиз билан табриклаймиз. Сенга олоҳдан узоқ умр, мустақкам соғлиқ тилаб қоламан. Бобонг Маҳмуд, Навоий вилояти, Нурута тумани.



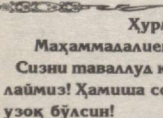
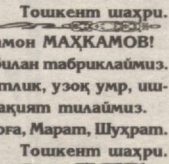
Ҳурматли Галина ЖҲРАЕВА!
Туғилган кунингиз билан табриклаймиз. Сизга узоқ умр, сўқат-саломатлик тилаймиз. Қаҳрамон, Исроил, Мансур, Холмат, Тошкент шаҳри.

Онажонимиз Рўзгул АБДИНАЗАР қизи!
50 ёшингиз билан муборакбод этамиз. Фарзандаларингиз, невараларингиз бахтига соғ-саломат бўлинг. Оила аъзоларингиз, Тошкент шаҳри.



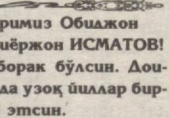
Жияним АКТАМБЕК!
Таваллау айёмингиз билан табриклаймиз. Сенга узоқ умр, оилавий бахт-саодат тилаймиз. Тоғанг Мансуржон, Тошкент шаҳри.

Ҳурматли Қаҳрамон МАҲКАМОВ!
Туғилган кунингиз билан табриклаймиз. Сизга сўқат-саломатлик, узоқ умр, ишларингизда муваффақият тилаймиз. Шероиди, Жамол тоғи, Марат, Шухрат, Тошкент шаҳри.



Ҳурматли Маҳаммадалиева МАСТУРА опа!
Сизни таваллау кунингиз билан қутлаймиз! Ҳамиша соғ бўлинг, умрингиз узоқ бўлсин! Ҳамкасбингиз Улуғбек

Қаарли дўстларимиз Обиджон АСРОҚУЛОВ, Бахтиёржон ИСМАТОВ!
53 баҳорингиз муборак бўлсин. Доимо дўстлар даврасида узоқ йиллар бирга бўлоқлик насиб этсин. Бир гуруҳ дўстларингиз



“Мангу қалбимда у” - 40-49-сонлар, 2006 йил

Азиз газетхон, “Оила ва жамият” рўзномаси таҳририяти менинг “Мангу қалбимда у” номли ҳаётий қиссамни газетанинг 2006 йил, 40-49 сонларида бериб, гоҳ марҳаматли ва савоб иш қилган эди. Ушандан бери редакцияга ва менга сиз муштарийлардан кўплаб хатлар келди, телефон кўнғироқлари бўлди. Уларнинг аксарият қисмининг мuddaоси: “Нега у киши, яъни Муяссар жавоб ёзмадилар? Акс-садо бермадилар? Ахир ўзлари ҳақида ёзилган қисса хусусида ўз фикр-мулоҳазаларини билдиришлари керак



ТОПДИМ-У, МАНГУГА ЙЎҚОТДИМ...

эди-ку! Наҳот, газетани ўқимаган бўлсалар?! Ўқиган таниш-билишлардан ҳам эшитмаган бўлсалар?!” деган нолиш ва сўровлар бўлди. Уларга ташакуримизни билдирамиз...

Мен ўша “Мангу қалбимда у” воқеий қиссамни китоб шаклида нашр эттирдим (2007, апрел). Муқовасининг юзига Муяссаримнинг менга янги йил билан табриклаб юборган “откретка”сининг расми берилди. Рисолани кўтариб, Муяссархонни кидиришга тушдим. Ахир бу рисолада биз иккалаимизнинг ёшликдаги оташ тўла илк муҳаббатимиз нидолари битилган эди-да! Бу ахир ёшлигимиз, ишқий давронимиз, севишган кунларимиз, тортган азобларимизнинг ўчиб кетмаган тарихи-ку, тўғримами?! Ахир ишқий хотира ҳаётингизда йўқолиб кетмас из қолдираркан, руҳингизни кўтариб, кўнглингизни ардоқлайди, ўтган умрингизга мазмун кирипти, кейинги ҳаётингизга илҳом беради-ку! Бу ҳаётнинг ёрқин фалсафаси эмасми?

Хуллас, кидира-кидира мен у кишини “топдим”! “Топдим-у” шу заҳоти мангу йўқотдим!..

Буни қарангки, мен таҳминан, муҳаббатимиз қиссасини таҳрирдан чиқараётган кезларимда у киши оламдан ўтган эканлар! Эшитиб, ҳанг-манг бўлиб қолдим. Танамга муздек тер чиқиб, ўтириб олдим. Ҳушим бошимдан учди. Мана буни чинакамига “йўқотиш(!)” деса бўлади! Мен илгари фақат “муҳаббатимни” йўқотган эканман. Унинг эгаси тирик юрган экан. Мана энди том маънода уни жисман ҳам йўқотибман! Этарим жунжикиб, соч-соқолларим, туқларим кўтарилиб кетди. Рўҳим эгилди. Бир пасда тўкилиб тушдим. Асли мазмуни билан қадрдоним завжамни (“Завжамга мактублар” ҳам шу йил ичида “Оила ва жамият”да чоп этилди) йўқотган эдим, асли мазмуни билан юрагимнинг тўрида ҳалигача сақлаб, эъзозлаб келган биринчи муҳаббатим соҳибаси Муяссаримдан ҳам айрилдим... Тўғри, мен уни ёшликдаги “айрилиқ”дан кейин ҳеч қачон кўрмаган бўлсам ҳам, руҳимда бор эди. Тошкентимизнинг қайсидир маҳалласида ўз ҳаёти, ўз оиласи, ўз фарзандлари ва турмуш ўртоғи билан масрур яшаб юрган эди. Бир сўз билан - ҳаёт эди! Мен ҳар замонада бўлса ҳам эслаб турардим. “Ҳозир қанақа бўлиб кетди экан?” деб ҳаёлга ботиб кетар-

дим. Кўча-кўйларда аёллар орасидан ахтаргандай бўлардим. Севикли ёстикдошим - Ойшабонудан ажраб қолганимдан сўнг эса: “Жилла бўлмаса, ҳаёлан бўлса-да, биринчи муҳаббатим эгаси бор-ку”, деган ўй менга юпанч, далда бериб келарди. Энди “у” ҳам йўқ. Менга юпанч бўладиган, андуҳларимни босадиган, мен севган, мен эркалаган ҳаёлимдаги у - Муяссар ҳам йўқ. Бир лаъҳамда ёзганимдек, мен ҳаётимда икки аёлни севдим ва бор севги-муҳаббатимни, қалб-меҳримни уларга охиригиз қатрасигача улашиб юбордим. Аммо уларнинг бири бировнинг бағрига бош қўйиб кетди, бири қабр тупроғига бошини қўйди, деб ўқиб-ўқисиниб юрар эдим. Энди бўлса, “бировнинг бағрига бош қўйиб кетган илк муҳаббатим эгаси” ҳам ўзининг абадий маконига бош қўйибди. Мен эса қалбим аёлларидан бутунлай мосуво бўлдим. Мана энди бу ёруғ дунёда тамомила ёлғиз қолдим. Ёнимда, ёстигимда умр йўлдошим ҳам йўқ.

Воқеанинг давом

ҳаёлимда яшаб келган биринчи муҳаббатим соҳибаси ҳам йўқ! Дахшат!.. Биласизми азизлар, бундай пайтларда одам дунёси ҳам руҳан, ҳам жисман, ҳам қалбан бўм-бўш бўлиб қолар экан. Кўнглим бўм-бўш, ён-верим бўм-бўш, ҳаёлим бўм-бўш! Гапнинг индал-лосини айтганда, менда қолмади хотирадан ўзга ҳеч ким, ҳеч нарса!.. Азиз Муяссархонимнинг қабрини топиб, зиярат қилиб келишни юрагимнинг бир чеккасига тугиб қўйдим! Ажаб! Ўспиринлигимда миямга тез-тез келиб турган “севгилим вафот этиб қолса, қабрини гуллар билан безайман”, деган романтик ҳаёлим шу даврга келиб аввал завжамда рўёбга чиққан бўлса, энди “у киши”да ҳам рўёбга чиқадиган бўлди... Алвидо, севишли мактабдошим - суякли сирдошим, хуфийадошим!.. Бу зоҳирий дунёда сиз азизларимни хотирлаш, эслаб юриш, Қуръон тиловат қилиб руҳингизга бағишлаб туриш менинг тақдиримга ёзилган экан... Начора! Уни албатта адо этгудим...

Азизжон ҚОСИМОВ

КҲЙ (21.03 — 20.04). - Ҳафтани хотиржам ўтказасиз. Уйни таъмирлаш ёки янгисини сотиб олиш ҳақидаги режаларингиз амалга ошад.

СИГИР (21.04 — 21.05). - Жиддий муаммолар бўлмайди. Яхши маблаг ишлаб олиш имконияти туғилади. Харидлар қилмаганингиз маъқул.

ЭГИЗАКЛАР (22.05 — 21.06). - Муҳим воқеалар рўй беради. Ҳафтани яқинларингиз билан кўнглили ўтказсангиз-да, ишда муаммо туғилиши мумкин.

ҚИСҚИЧБАҚА (22.06 — 22.07). - Кейинги пайтларда амалга оширган ишларингиз ютуғидан қувонасиз. Ўқиш ёки ишингизга оид янги режалар билан банд бўласиз.

МУНАЖЖИМЛАР

АРСЛОН (23.07 — 23.08). - Бизнес ишларингизда ишончли ҳамкорлар билан танишасиз. Ижодий ишларингизда муваффақиятларга эришасиз.

БОШОҚ (24.08 — 23.09). - Ишда ёки оилада ўзгаришлар бўлиши қутлимқода. Хизмат сафарига чиқишингиз мумкин. Дўстларингиз билан учрашасиз.

ТАРОЗИ (24.09 — 23.10). - Яқинларингиз ҳафа қилиша-да, қизиқиб кетманг. Хотиржам бўлишга ҳаракат қилинг. Ҳафта охирида хориж сафарига чиқасиз.

ЧАЁН (24.10 — 22.11). - Қизиқ воқеаларнинг гувоҳи бўласиз. Чоршанба кунни кечикаётган ишларингизни ниҳоясига етказиб қўйганингиз маъқул.

БАШОРАТИ

ЎКОТАР (23.11—21.12.). - Ҳамкорларингизнинг ёрдами билан анча ютуқларга эришасиз. Аммо саломатлигингизни ҳам унутманг.

ТОҒ ЭЧКИСИ (22.12—20.01). - Янги ишга тақлиф қилишади. Бир қарорга келишдан олдин яхшилаб ўйланг. Ўзгалар фикрини тинглаши ҳам ўрғанинг.

ҚОВҒА (21.01 — 18.02). - Тинч ўтган ҳафта давомида ўз орзу ва режаларингизни амалга оширасиз. Ҳафтанинг охирида эса тежамлироқ бўлинг.

БАЛИҚ (19.02 — 20.03). - Ўз истеъдодингизни юзага чиқаришингиз айна пайти. Севишли машғулотиригиз билан шуғулланасиз.

Ўзбекистон Республикаси Давлат мукофотида номзодлар

РАНГИН ТУЙҒУЛАР ҲАРОРАТИ

Она юрт сарҳадлари чексиз. Дала, кир, адир, дашт, чексиздай тоғ... Ҳар бири ўзига хос ранг, шакл, шамойилга эга, аммо улардан таралгучи бетакрор ис-юрт тупроғининг ёқимли таровати ягона. Олмазорларнинг гул иси, чечакларнинг ўткир бўйи ҳаволарда қалқиб тургандай...

**Қора қиринг бел тўшида,
Сурув ётар жин тушидай.
Серкасининг кўнғироғи,
Нақ зарғалдоқ — дашт қушидай...**

Бир томон ҳайбатли Нурота тоғлари. Қат-қат қояларнинг бағрини ёриб, отилиб оқаётган шаршарада қўёш нурали ўйнайди. Унинг орти сирларига тўла қорлар, пасти ям-яшил яйловлар. Шоир Азим Суюннинг "Ватан фасла-ри" номли тўпламига кирган аксари шеърлариго хос сероҳанг, рангинг поэтик тасвир орқали она диёр манзаралари намоён бўлади, халқона руҳият ҳис қилинади. Китебхон она диёрнинг тенгсиз чиройидан ҳайратга тушади. "Саргардак шаршараси", "Заминтоғда", "Тераклар", "Тоғ қўллари" каби шеърлар марказидаги лирик қаҳрамонга хос юртсеварлик туйғуси ҳеч қимни лоқайд қолдирмайди. Ҳуқуқларини қўршаб олган булутлар тимсолида "қоққора халқа", "булутларни пар каби йиртувчи шамол", "ғамбода ҳайқирик" — момақалдиқ каби ранг-рамз, образ-рамзлар воситасида ўқувчи кўз ўнгига гавдалантирилади. Табиат манзаралари замиридаги маънолар китебхонни ўйлатади, тасвир гўзаллигидан энти-тиради. Шоир тасвирлаётган эҳтиросли манзаралар ватанга бўлган чексиз меҳр, элга фидойилик туйғуларини ифодалайди. Зеро, юртсеварликнинг ўзи ватанпарварликдир.

**Ойдин кеча. Узумзор.
Юлдуз ёнар, ой ёнар.
Кўнглим ёнар, Кўзим зор.
Тоғ оралаб сой ёнар.**

Ойдин кеча. Узумзор.
Шоир "Ватан фасла-ри" тимсолига миллий туйғуларни пайвандлаганлиги-ни "Гулпар", "Билмай қолибман",

"Айтма", "Аёл", "Қайлик", "Ошиқ" шеър-лари орқали ҳис қиламиз. Бу шеърлар марказидаги лирик қаҳрамон севса чи-накам ошиққа айланувчи, ғазабланса бор-лиги билан нафратланувчи, сўйласа фақат рост сўзни кескир тилда айтувчи мард, жайдар, соддадил, ҳаёли, имонли ўзбек йигити. Унинг ўтли туйғулари сермаж, ҳаяжонлари таъсирчан. Бундай кечинмалар "Ошиқ" шеърда ниҳоятда нозик ва нафис тасвирланган:

**Туннинг оғушидаман
Бир қизнинг ошиғиман
Ойнасидан қарадим.
Кетай, дедим ҳушимдан.
Шам ёниқ. Оппоқ тўшақ.
Оппоқ оғуш — нозик тан.
Бир жуфт олма оқиди
Сочларин орасидан.
Қўлчалари гоҳида
Ўз-ўзича рақс этар.
Олмагулли деворда
Бир қушчадек акс этар.**

"Ватан фасла-ри" ўқувчини табиийлик-ка қорлайди, ҳаётини гўзаллашган баҳра олиб яшашга, олам ранглиги ҳо бўлган юрт жамолидан ғайратланишга, юрт тим-солида намоён бўлувчи эзулиқлар зами-ридаги маъноларни англашга, шу бетак-рор юртни севиб ардоқлашга ундайди. Шоир шеърлариго сингилган рангинг туй-ғулар ҳарорати китебхон борлигига қў-чади, унга қўшилиб ҳайқиринг келади:

**Оғушинга ол мени,
Оппоқ оғуш — нозик тан.
Менга бўлсин энг гўзал
Дунёдаги — шу Ватан.**

Ватанни ардоқлаш, элу юртни жон дилдан севишга ўргатувчи лирик қаҳра-мон кечинмалари барчанинг кўнглига яқин, чунки у кўпчилигининг сезимлари-ни ифодалайди. Замон ва замондош ҳақида ўйлатади. Айни хусусиятлариго кўра "Ватан фасла-ри" шеърлари тўпла-ми Ўзбекистон Республикаси Давлат му-кофотиго лойиқ деб ҳисоблайман.

**Марғуба МИРҚОСИМОВА,
ТДПУ "Ҳозирги ўзбек адабиёти"
кафедраси мудири, педагогика
фанлари доктори.**

Тошкент вилояти, Бўстонлиқ тумани, Сижжақ қишлоғида 2007 йил 2 июнь кўни 1972 йил битирувчиларининг 35 йиллиги муносабати билан синф-дошлар дийдорлашуви ўтказилди. МАЪЛУМОТ УЧУН ТЕЛ: 133-04-50

«TIJORAT TAYYORLOV SAVDO» МЧЖдан «Хусниjahon Orobegim» чиқиши муноса-бати билан устав фондини 108264750 сумдан 8264750 сумга камайтиради.

Давлолар 139-12-02 телефонда қабул қилинади.

ООО «ГАЛАКТИК СТАР» ликвидир-у-ет-ся. Претензии принимаются в те-чени месяца. Тел: 144-81-28

Тошкент шаҳар «Назоқатли аёллар» маркази ўз фаолиятини тугатади. Тел: 144-81-28

Яқинда республикаимиз ойнаи жаҳонидан от ҳақида мўъжаз кўрсатув бўлди: «Алпомишининг оти гарчи душманлар томони-дан туёғига миҳ қоқилган ва бу миҳ жониворго қаттиқ азоб бе-раётган эса-да, "тишини тишига қўйиб", эгасини манзилга етқа-зиш жаҳд билан шамолдек елади..." - дейилади. Ва отнинг одамзодга кўрсатган беминнат хизматлари, садоқати ҳақида гап кетади... Бу кўрсатувни то-моша қили тўриб, мен киш-логимизда болалигимда яшаб ўтган ҳисобчи амакини эсла-дим. Раҳматли ўша амаки пул келтиргани марказга бо-радим, колхозчиларга пул таркатадим ёки дўстлари-нигиго меҳмонга жўнайди-ми... доимо отда юрарди...

Бир кўни нима бўлади-ю, қўшини кишлоқдаги ҳамқасби меҳмонга қорлайди. Ҳисобчи амаки кечки пайт йўлга чиқади ва дўстиникида обдон уфлатчи-ли қилади. Тун яримда у маст ҳолда отга миниб, уйига қайтади. Кишлоқ йўллари ўнқир-чўнқир ва атроф қоп-қоронғу.

ОТ ҲАҚИМА УЧ ҲИКОЯ

От йўртиб бораркан, кенглиги бир қулоч келадиган сувсиз ариқ учрайди. Ва от аста сакраб ўта-ди. Ҳисобчи амаки мастлиги ту-файли эгарга маҳкам ўрнашиб олмаганми ё мудраб қолиб, эгар қошидан қаттиқ тутмаганими, ҳул-лас от сакраганида у сирғалиб ариққа йўқилади. Боши ариқ ичидига катта тошга тегади. Ва...

От орқага ўрилиб, қараса-ки, эгаси ариқ ичидида хушсиз ётиб-ди. Қани энди, бечора жонивор эгасига ёрдам беролса... Лекин у эгаси қошига бош эгиб, туни билан унинг ёнидан бир энлик ҳам жийлабди. Кун ёришиб, дала йўлида ҳаракат бошланганида одамлар отни ва унинг жонсиз эгасини худди ўша ҳолатда уч-ратишади. Ва жониворнинг кат-та-катта кўзларидан тун бўйи ёш оқиб, бетларида қотиб қолган белгисини, ҳатто кўзларидан хануз ёш оқаётганини ўз кўзла-ри билан кўришади. Отнинг ва-фодорлигига, унда ҳам меҳр борлигига қойил қолишади.

Турмуш ўртоғим кўп йиллар Тошкент яқинидаги колхоз-лардан бирига раислик қилди-лар. Давлат режаларини дои-мо бажариб, обрў тоғдилар, - деб ҳикоя қилади бир дугонам.

Кейин бу кишининг жойи кимгадир керак бўлиб қолди, шекил-ли, хужайинимни қишлоқ оқсоқоли вазифасига ўтказиб, колхозга янги раис келди. Бу киши ми-ниб юрган оқ от энди янги раисга қараш-ли бўлиб қолди. Жо-ниворнинг тепиниб, янги эгасига қўпам тутқич бермаётгани ҳақида гап тарқалди...

Лаганбардорлар ҳар гал қўлла-рида қамчи билан отнинг жило-видан тутиб туришаркан-да, кей-ин янги раис уни минаркан. Манзилга етганда ҳам кимдир унга ёрдам бераркан.

Орадан бир қанча вақт ўтиб, мен қўлимда ёш болам, ёнимда дадаси билан қаёққадир кета-ётсам, янги раис идора ёнида гердайиб турар, нарироқда икки киши шахд билан отнинг жило-видан тутишга уринарди.

Шу пайт от бирдан юлқиниб қочиб, тўғри хўжайи-нимнинг ёнига келди-ю, унга эркаланиб, кейин бош эгиб, мўлтиллаб тураверди. Ҳайрон қолдик. Бу киши отнинг ёллари-ни, сағрисини силаб-силаб, уни янги гап билан эркалаб-эрка-лаб, жиловидан ту-дилар. Бу орада янги раиснинг "ёрдамчи-ла-ри" ҳам етиб келишиб, отни уриб-суриб, ҳайдаб кетишди. Шунда дадаси: "Қаранг-а, яси, от жонивор баъзи одамлардан кўра вафодор, садоқатли экан-а!" - дедилар...

Отнинг бош эгиб, собиқ эгаси-

га эркаланишини, унинг маънос кўзларини ҳамон унутолмайман.

III

Кўп йиллар саман от миниб юрган Хайдарали ота бандал-лики бажо келтирди. Одам-лар йигилган, йиғи-сиғи авжи-да. Молхонада боғлиқ турган от эса тинмай типирчилаб, гинг-шийверди... Ҳадемай одамлар тобутни кўтариб, дарвозадан чиқишлари билан оқ қаранги, боғлоқлик саман от пишиқ ар-қонини қандай узган, ҳеч қим билмайди, иргиллаб чиқиб, то-бутга эргашганча бораверди. Қабристонга етган, марҳумни то кўмиб бўлишгунча бир чет-да бош эгиб турган отнинг кўзларидан тинимсиз ёш қу-йиларди.

Бир неча киши уриниб-сури-ниб, отни аранг уйга ҳайдаб келишади. Айтишларича, саман от бир неча кунгача ёмга ҳам қарамай, кўзи тўла ёш билан ерга қараб тураверибди... Уйлайман, Хайдарали отанинг фарзандлари ҳам шунчалик қайғуга ботишди-микин-а?

Санъат МАХМУДОВА



АБДУРАХМОН хусусий шифохонасида

ТОМОҚ, ҚУЛОҚ, БУРУН СОҲАСИ БЎЙИЧА
КЎЙИДАГИ КАСАЛЛИКЛАР:

1. Гайморит, фронтит, этмоидит, стеноидитни пункциясиз даволаш усуллари.
2. Аллергик вазомотор ринитлар.
3. Йирингли ва йирингсиз отитлар. Эшитишнинг пасайиши ва қулоқдаги шовқин.
4. Болаларда тез-тез учрайдиган ларингит, овознинг бузилиши ва томоқдаги "тиқилиш ҳисси", сабаби аниқланмаган йўтал.
5. Лор аъзолари яллиғланиши касалликларини лазер билан даволаш.
6. Танглайдаги бодомсимон без олиб ташланганидан сўнгги фарингитлар.
7. Шалпангқулоқликни, буруннинг ташқи кўриниши ва бурун дево-рини жаррохлик йўли билан даволаш самарали усуллар билан бажарилади.

Манзил: Тошкент шаҳри, Чилонзор мавзеси, 17, 32*уй. Телефон: 276-85-86, 116-88-02. Мўлжал: "Чилонзор" метроси бекатидан "Со-бир Раҳимов" метроси томонига 500 метрча юрилиб, унга бурилади.

"ЛОРА-ЛЮКС" тўй қўйлаклари салонининг эшиклари келинпошшалар учун доимо очик! МАНЗИЛ: метронинг "Халқлар дўстлиги" бекати, Олмазор да-ҳаси, 7-уй, 32 хонадон. ТЕЛЕФОН: 395-59-49. Марҳамат қилинг!

БАХТИ БЕКАМ АЁЛМИСИЗ?

1. Кайфиятингиз яхши бўлиши учун:

- а) Эрингиз ичмай келиши, фарзандингиз-нинг баҳолари "аъло" бўлиши керак-1 балл;
- б) Янги косметика воситалари сотиб олишингиз керак-5 балл;
- в) "Янгиликлар" теледастурларида фо-локат ва фожеалар ҳақида гап бўлмасли-ги лозим-10 балл;

2. Тугилган кунингизда ҳаёлингиз-дан одатда нималар кечади?

- а) "Яна бир йил ўтди, у ёғи қандай бўларкан-а?!" -10 балл
- б) "Эртанги куним бугунги-дан яхшироқ бўлади" -1

3. Дугоналарингизга қандай муносабатда бўласиз?

- а) Уларга ачинаман-5 балл;
- б) Уларга ҳасадим келади-10 балл;
- в) Уларга ҳавасим келади-1 балл.

4. Иссиқ кунда бир стакан муздек-кина сув сиз учун нимани англатади?

- а) Бундан ортиқ роҳат борми?! -1 балл
- б) Танага хуш ёқади-5 балл;
- в) Чанқоқни босиб воситаси-10 балл.

5. Нимадан кўпроқ кўнглингиз қув-найди?

- а) Тўйиб овқатлансам-10 балл;
- б) Қувноқ қўшиқ тингласам-1 балл;
- в) Янги кийим харид қилсам-5 балл.

Энди балларни ҳисоблаб чиқинг. 5-15 балл. Сизни кўрганлар юзин-

гиздаги табассумга қараб: "Жуда бахт-ли аёл экан", - деган ҳаёлга боришади. Сиз ҳаётга осуда ҳиббондаги сайр каби қарайсиз: ҳамма нарсаси чиройли, ҳамма нарсаси ёқимли. Ўзингизни ҳар ёнга ури-шингиз, тақдирдан норози бўлишингиз учун асос йўқ. Доим мана шундай қолишга интилинг.

16-30 балл. Сизнинг барча муаммо-ларингизнинг асосида моддий бойлик-ка интилиш ётади. Агар жавонингизда-ги ўнлаб қўйлақларингиз орасидан би-рорта янгисини тополмасангиз, то янги кийим харид қилмагунча кўнглингиз тинчимади.

Сизнинг назарингизда, ҳар доим жа-во-нида биттагина бўлса-да янги қўйлақ турадиган аёл ҳаётда энг бахтли инсон. Аммо тўқис бахт учун бунинг ўзи кам-лигини унутманг. Ахир ҳаётга умид ва ишонч билан боқиб, оқик кўнглилик каби ҳислатларни бозордан сотиб олиб бўлмайди. Қолаверса, интилувчан, ях-шилиқни ўйлайдиган инсонларгагина омад келади.

31-50 балл. Баъзи-баъзида ўзингиз-ни бахтсиз ҳис этасиз. Бу беҳиз эмас. Чунки, молиявий, шахсий ҳаётдаги му-аммолар, ҳаётга назарингиз шунга тур-ки беради. Аммо "ҳаётимда ўзгариш-лар ясашга қучим етмайди", деб ўйла-сангиз адашасиз. Ҳатто оддийгина жи-лга ҳам ўзига йўл очишга интилади. Шуни унутманг.

ДАРМОН тайёрлади.

ДУШАНБА 4

O'ZBEKISTON

Хурматли телеомошбинлар! Профилактика муносабати билан Душанба, 4 июн куни «O'zbekiston» телерадиоканали ўз кўрсатувларини соат 14.55 дан бошлади.

14.55 Кўрсатувлар дастури.
15.00 «Тахлилнома».
15.45 «Ватанпарвар».
«Болалар сайёраси»:
16.45 «Эртақлар – яхшиликка етаклар».
17.00 «Ахборот».
17.10 ТВ анонс.
17.15 Олтин мерос.
17.25 «Юртим бўйлаб» дастури: «Аёз қалъа».
17.40 «Марғилон – 2000».
17.45 «Ранглар жилолаган умр». 1-қисм.
18.05 «Оҳанглар оғушида».
18.15 «Ўзбекистон аёли».
18.35 «Минг бир ривоят».
18.40 «Ошин». Телесериал.
19.10 «Сизнинг адвокати».

тингиз».
19.15 «Молия ва банк хабарлари».
20.10 Дунё иқлими.
19.25, 19.55, 20.55, 21.30 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 ТВ анонс.
20.05 «ТВ шифокор».
20.10 «Оила ришталари». Телесериал премьераси (Туркия)
20.50 Дунё иқлими.
21.00 «Ахборот».
21.35 ТВ анонс.
21.40 Эркин мавзу.
22.00 «Икки тақдир».
Телесериал премьераси (Хиндистон)
22.45 ТВ анонс.
22.50 «Кўшигимсан, муҳаббат» (SMS. Овоз бериш)
23.00 Миллий сериал: «Бобур»



7.00 «ЯНГИ ТОНГ».
9.00 «Давринг боласи».
9.15 «Кичикинтой театри».
9.25 «У ким? Бу нима?»
9.45 «Шум болалар».
10.00 «Давр ҳафта ичида».
10.30 Таътил тухфаси: «Иш-

билармон кишилар».
11.50 «Томчининг сайҳати».
Хужжатли фильм.
12.40 «Якшанба нонушати».
13.00 «ДАВР».
13.15 «Давринг боласи».
13.30 «Афсона ва ҳақиқат» туркуми: «Қадимий иншоотлар».
14.15 «Матонат».
14.30 «Мўйқалам сеҳри».
15.00 «ЯНГИ КУН».
16.00 «ДАВР».
16.15 «Ватаним!»
16.20 «Малика – 2007».
16.30 «Ешлар адабиёти».
16.45 «Хазорасп». Хужжатли фильм.
17.00 «Journal».
17.20 «Истикбол тимсоллари».
17.30 «Мўйқалам дунё» туркуми: «Болаларга жониворлар ҳақида».
18.20 «Самарқанд – 2750 ёшда!»
18.35 «Ҳазил мулки».
19.00 «ДАВР».
19.30 «Кор алангаси».
20.30 «Ҳеч нима ҳақида биттиклар»
20.50 «Зерда». Сериал.
21.35 «Ешлик наволари».
22.00 «ДАВР».
22.50 «Гул ифори».

TOSHKENT

17.55 Мультифильм. «Шумтақалар».
18.05 «Телекурер – маркет».
18.30 «Пойтахт» ахборот дастури.

18.50 «Гвадалупе». Телесериал.
19.30 «Мусика SMS».
19.50 «Саломат бўлинг»/рус/
20.00 «Пойтахт» ахборот дастури/рус/
20.15 «ТВ юрист».
20.20 «Мои трюки». Документальный фильм. 1-қисм.
21.00 «Интервью»/рус/
21.00 «Жоизба».
21.25 «Анонс».
21.30 «Пойтахт» ахборот дастури.
21.45 «ТВ юрист».
21.50 «Телекурер – маркет».
22.10 «Аёл қалби».
22.30 «Пойтахт» ахборот дастури/рус/
22.45 «Анонс».
22.50 Кино: «Супермен возвращается», 1-қисм.
24.00 – 00.05 Хайрли тун, шайхон»

SPORT

7.00 «Бодрое утро».
8.05 «Малахов +».
9.00 «Талкин». Информационно-аналитическая программа.
9.30 «Детективы».
10.00 «Версия». Информационно-аналитическая программа.
10.35 «Мониторинг».
11.00 – 13.00 Самбо. Осиё чемпионати.
Тургидан-турги олиб кўрсатилади.

18.00 «Болалар спорти».
18.20 «Тет-а-тет».

18.30 «Хабарлар» (рус)
18.50 Футбол шарҳи.
19.10 «Жди меня».
20.00 «Моя девушка». Сериал.
20.50 Теннис. Франция очик чемпионати.
21.30 «Хабарлар» (ўзб)
21.50 На экране мелодрама: «Мадемуазель Жики».
Художественный фильм.
23.20 ПроФРИНГ.

TV-MARKAZ

07.00 «Премьера» (ўзб)
07.30 Ўзбек наволари
08.00 «Премьера» (рус)
08.30 «Сайилгоҳ»
08.45 Мировые хиты
09.00 Ўзбек наволари
10.00 «Суммас орзулар»
10.50 Ўзбек наволари
11.00 «Призрачный гонимик» худ. фильм
13.00 Мировые хиты
13.30 «Миссия неповторима»
14.00 Ўзбек наволари
15.00 Теленяня
15.45 Мировые хиты
16.30 Ўзбек наволари
17.00 «Навбат»
17.40 Ўзбек наволари
18.00 «Премьера» (ўзб)
18.30 «Кулинар фантазиялар»
19.00 «Премьера» (рус)
19.30 Сериал «ВА-БАНК» 5-серия
20.40 Мировые хиты
21.00 Ўзбек наволари
22.00 Х/ф «ПОЛИЦЕЙСКИЙ ИЗ БЕРЛИНА-ХИЛЗ» х/ф
00.00 Миксер

4.00 Телеканал «Доброе утро»
8.00 Новости
8.05 «Малахов+»
9.00 «Агент национальной безопасности». Многосерийный фильм
10.00 «Поле чудес»
11.00 Новости
11.15 «Понять. Простить»
11.40 «Лопита. Без комплексов»
12.30 «Детективы»
13.00 Другие новости
13.25 «Контрольная закупка»
14.00 Новости (с субтитрами)
14.15 Криминальная Россия. «Три товарища», 2-я серия
14.50 «Любовь как любовь». Многосерийный фильм
15.55 «Федеральный судья»
17.00 Вечерние новости (с субтитрами)
17.15 «Жди меня»
18.05 «Татьянин день».
18.55 «Улицы разбитых фонарей»
20.00 Время
20.30 Премьера. Игорь Петренко в многосерийном фильме «Печорин»
22.25 «Отверженные. История любви»
23.30 Ночные новости
23.45 Теория вероятности. «Область телости»
3.00 Х/ф «Лишний багаж»
2.00 Время
2.30 Фильм «Лишний багаж». Продолжение
2.50 «Рублевка». Д/ф

4.00 «Доброе утро, Россия!».
7.35 Сергей Варчук в детективе «Меченые». 1991г.
9.45 ВЕСТИ.
10.00 ВЕСТИ.
10.30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
10.50 Ольга Медвильни в телесериале «Старые дела».
12.40 ВЕСТИ.
13.00 ВЕСТИ.
13.25 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
13.40 «Суд идет».
15.00 «Кулагин и партнеры».
15.40 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
16.00 ВЕСТИ.
16.10 Ярослав Бойко и Маргарита Шубина в телесериале «Неотложка».
17.05 «Танго втроем». Телесериал.
18.00 «Ангел-хранитель». Телесериал.
19.00 ВЕСТИ.
19.45 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
20.05 «Спокойной ночи, малыши!»
20.15 Владимир Конкин в телесериале «Завещание Лени-на»
21.45 «Дежурный по стране». Михаил Жванецкий.
22.50 «ВЕСТИ»+.
23.10 «Честный детектив». Авторская программа Эдуарда Петрова.
23.40 «Синемания».
0.10 «Дорожный патруль».
0.30 Катлин Тернер в комедии «Человек с двойным мозгом» (США). 1983г.
1.55 Канал «Евроньюс»
3.40 ВЕСТИ.

СЕШАНБА 5

O'ZBEKISTON

5.55 Кўрсатувлар дастури.
6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.35 «Ахборот».
8.35 ТВ анонс.
8.40 «Олам ва одам» дастури: «23, 5 даража бурчак остида».
9.05 «Болалар сайёраси»: 1. «Уйла, Изла, То!» Телемусобака.
2. «Қундуз амакининг қиссалари». Мультисериал.
10.00 ТВ анонс.
10.05 «Одами эрсанг»
10.25 Д. Зокоров номидидаги халқ шоғулар оркестрининг концерти.
10.45 «Сизнинг адвокатингиз».
10.50 «Молия ва банк хабарлари».
11.00 «Ахборот».
11.20 «Оила ришталари».
11.55 «Самарқанд – 2750».
12.00 «Ахборот» (инглиз тилида)
12.10 «Юртим бўйлаб» дастури: «Ёз нафаси».
12.20 «Рангин дунё».
12.40 «Бир жиноят изидан».
13.05 «Икки тақдир». Телесериал.
13.45 Олтин мерос.
14.00 «Ахборот».
14.20 «Олам ва одам» дастури: «Қусто командасининг сув ости саргузаштлари».
15.10 «Ҳаёт манзаралари».
15.20 «Заковат».
16.20 «Ўзбекистон аёли».
«Болалар сайёраси»:
16.40 «Эртақлар – яхшилик-

ка етаклар».
17.00 «Ахборот».
17.15 Олтин мерос.
17.25 ИИБ хабарлари.
17.45 «Марғилон – 2000».
17.50 «Худудлар ҳаёти».
18.05 «Оҳанглар оғушида».
18.15 «Ранглар жилолаган умр». 2-қисм.
18.35 «Минг бир ривоят».
18.40 «Ошин». Телесериал.
19.10 «Банк ва мижоз».
19.20 Дунё иқлими.
19.30 «Ахборот» (рус)
20.10 «Оила ришталари».
21.00 «Ахборот».
21.40 «Қишлоқ ҳаёти». Телесериал.
22.00 «Икки тақдир». Телесериал.
22.50 «Кўшигимсан, муҳаббат» (SMS. Овоз бериш)
23.00 Миллий сериал: «Бобур».



7.00 «ЯНГИ ТОНГ».
9.00 «Давринг боласи».
9.15 «Болалар табассуми».
9.20 «Зерда». Сериал.
9.55 «Иқлим».
10.00 «ДАВР».
10.20 Таътил тухфаси: «Гарри Поттер ва Махфий ҳужра». 1-қисм.
11.40 «Интерфутбол».
13.00 «ДАВР».
13.15 «Давринг боласи».
13.30 «Афсона ва ҳақиқат» туркуми: «Қадимий цивилизациялар».
14.15 «Кор алангаси».
15.00 «ЯНГИ КУН».
15.55 «Иқлим».

16.00 «ДАВР».
16.15 «Ватаним!»
16.20 «Нафосат олами».
16.30 «Ватанпарвар».
17.30 «Мўйқалам дунё» туркуми: «Болаларга жониворлар ҳақида».
18.20 «Самарқанд – 2750 ёшда!»
18.35 «Сифат белгиси».
18.35 «Ҳазил мулки».
18.55 «Иқлим».
19.00 «ДАВР».
19.30 «Кор алангаси».
20.10 «JOKER» телелотереяси.
20.20 «Оқшом кўнгирақлари».
20.25 «Қонун ихроси».
20.35 «Табассум қил»
20.40 «Эълонлар».
20.50 «Зерда». Сериал.
21.35 «Ешлик наволари».
21.55 «Иқлим».
22.00 «ДАВР».
22.30 «SMS-мусика». Ёш ихрочилар таллови.
22.50 «Гул ифори».

TOSHKENT

7.30 «Салом, Тошкент!»
8.35 «Гвадалупе».
9.15 «Телекурер – маркет».
9.35 «Аёл қалби».
10.20 «Интервью»/рус/
10.30 «Саломат бўлинг»/рус/
10.45 «Туризм ҳақида»/рус/
11.25 – 12.35 Кино: «Супермен возвращается». 1-қисм.

17.55 Мультифильм
18.05 «Телекурер-маркет».
18.30 «Пойтахт»
18.50 «Гвадалупе».
19.50 «Химоя».
20.00 «Пойтахт» ахборот

дастури/рус/
20.20 «Мои трюки». Документальный фильм. 2-қисм.
20.50 «Репортаж».
21.00 «Жоизба».
21.30 «Пойтахт»
21.50 «Телекурер – маркет».
22.10 «O'zbektelefilm» представляет: «По залам музея истории Узбекистана». 2-фильм.
22.30 «Пойтахт»
22.50 Кино: «Супермен возвращается». 2-қисм.

SPORT

7.00 «Бодрое утро».
8.05 «Малахов +».
9.00 «Хабарлар» (рус. тилида)
9.20 «Детективы».
9.50 «Хабарлар» (ўзб)
10.10 Дюдо. Халқаро турнир.
10.35 «Путешествия натуралиста».
11.00 – 13.00 Самбо. Осиё чемпионати. Тургидан-турги олиб кўрсатилади.

18.00 «Болалар спорти».
18.15 «Спорт – менинг ҳаётим».
18.30 «Хабарлар» (рус)
18.50 «Вокруг света».
19.35 «Универсиада – 2007».
20.00 «Моя девушка». Сериал.
20.50 Теннис. Франция очик чемпионати.
21.30 «Хабарлар» (ўзб)
21.50 Приключенческий экран. «Новый свет». Художественный фильм (1-қисм)
22.55 Еврофутбол.
00.30 «Тунингиз осуда бўлсин!»

TV-MARKAZ

07.00 Ўзбек наволари
08.00 Марказ NEWS (ўзб)
08.10 Мировые хиты
09.00 Сериал «Ва-банк» 5-серия
10.10 «Премьера» (ўзб)
10.40 Ўзбек наволари
11.00 «Полицейский из Бейерли Хилз» х/ф
13.00 «Юдузли пайшанба»
13.30 Ўзбек наволари
14.00 Марказ NEWS (рус)
14.10 Мировые хиты
14.30 Ўзбек наволари
15.00 Теленяня
15.45 Мировые хиты
16.15 Ўзбек наволари
17.00 «Топ-20»
17.45 Ўзбек наволари
18.00 Марказ NEWS (ўзб)
18.10 Ўзбек наволари
19.00 Сериал. «ВА-БАНК» 6-серия
20.10 «Сайилгоҳ»
20.25 Ўзбек наволари
21.00 «Великолепная семёрка»
21.30 Ўзбек наволари
22.00 «ВСПОМНИТЬ ВСЁ» худ. фильм
00.00 Миксер

безопасности».
10.00 «Улицы разбитых фонарей».
11.00 Новости
11.15 «Понять. Простить»
11.40 «Без комплексов»
12.30 «Детективы»
13.00 Другие новости
13.25 «Контрольная закупка»
14.00 Новости (с субтитрами)
14.15 Выезд закона. «Театр на колесах»
14.50 «Любовь как любовь».
15.55 «Федеральный судья»
17.00 Вечерние новости (с субтитрами)
17.15 «Пусть говорят»
18.00 «Татьянин день».
18.55 «Улицы разбитых фонарей»
20.00 Время
20.30 «Печорин»
21.30 «Интуиция».
22.30 Ночные новости
22.45 Искатели. «Царский архив»
23.35 Ударная сила. «Жидкая броня»
0.25 Х/ф «Отныне и веки веков»
2.00 Время
2.30 Фильм «Отныне и веки веков». Продолжение
3.05 Сериал «Инспектор Буйбей»

10.50 Игорь Клас, Елена Руфанова, Инга Стрелкова-Оболдина, Ирина Розанова, Ирина Муравьева и Владимир Конкин в телесериале «Завещание Ленина».
12.40 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
13.00 ВЕСТИ.
13.25 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.
13.40 «Суд идет».
15.00 «Кулагин и партнеры».
15.40 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.
16.00 ВЕСТИ.
16.10 Ярослав Бойко и Маргарита Шубина в телесериале «Неотложка».
17.05 «Танго втроем». Телесериал.
18.00 «Ангел-хранитель». Телесериал.
19.00 ВЕСТИ.
19.45 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКОВСКАЯ ОБЛАСТЬ.
20.05 «Спокойной ночи, малыши!»
20.15 Владимир Конкин в телесериале «Завещание Лени-на»
22.10 ПРЕМЬЕРА. «Громы-ко»
23.10 «ВЕСТИ»+.
23.30 Алексей Серебряков, Олег Кантаемров и Юрий Горобец в боевике «Фанат».
1.15 «Дорожный патруль».
1.35 СЕРИАЛ ДЛЯ ПОЛУНОЧНИКОВ. Билл Пакстон в телесериале «Большая любовь» (США). 2006г.
2.25 ПРЕМИА «ЭММИ». Ребекка Де Морней в телесериале по роману Стивена Кинга «Сияние» (США).
3.10 Канал «Евроньюс» на русском языке.
3.40 ВЕСТИ.

ЧОРШАНБА 6

O'ZBEKISTON

5.55 Кўрсатувлар дастури.
6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.35 «Ахборот».
8.35 ТВ анонс.
8.40 Олтин мерос.
8.50 «Олам ва одам» дастури: «23, 5 даража бурчак остида».
9.15 «Болалар сайёраси»: 1. «Олтин тох». Телейкин.
2. «Қундуз амакининг қиссалари». Мультисериал.
10.05 ТВ анонс.
10.10 «Остонаси тиллодан».
10.30 ИИБ хабарлари.
10.45 «Банк ва мижоз».
10.55 Дунё иқлими.
11.00 «Ахборот».
11.10 ТВ анонс.

11.15 «ТВ шифокор».
11.20 «Оила ришталари». Телесериал.
11.55 «Самарқанд-2750».
12.00 «Ягона оилада».
12.20 «Дунё манзаралари».
12.40 «Одамлардан бири».
13.00 ТВ анонс.
13.05 «Икки тақдир». Телесериал.
13.45 Олтин мерос.
13.55 Дунё иқлими.
14.00 «Ахборот».
14.15 ТВ анонс.
14.20 «Олам ва одам» дастури: «Қусто командасининг сув ости саргузаштлари».
15.10 «50/50». Ток-шоу.
16.00 «Қишлоқ ҳаёти».
16.20 ТВ анонс.
«Болалар сайёраси»:
16.25 1. «Болалар дунёси».
2. «Эртақлар – яхшиликка етаклар».
17.00 «Ахборот».
17.10 ТВ анонс.

17.15 Олтин мерос.
17.20 «Эркин иқтисодиёт».
17.40 «Таълимга эътибор – келажакка эътибор».
18.00 «Марғилон-2000».
18.20 «Дунё манзаралари».
18.15 «Ранглар жилолаган умр». 3-қисм.
18.35 «Минг бир ривоят».
18.40 «Ошин». Телесериал.
19.10 «Сизнинг адвокатингиз».
19.15 «Бизнес янгиликлари».
19.20 Дунё иқлими.
19.30 «Ахборот» (рус)
20.10 «Оила ришталари».
21.00 «Ахборот»
21.35 ТВ анонс.
21.40 «Шукрона».
22.00 «Икки тақдир». Телесериал.
22.45 ТВ анонс.
22.50 «Кўшигимсан, муҳаббат» (SMS. Овоз бериш)
23.00 Миллий сериал: «Бобур».



7.00 «ЯНГИ ТОНГ».
9.00 «Давринг боласи».
9.15 «Болалар табассуми».
9.20 «Зерда». Сериал.
10.00 «ДАВР».
10.20 Таътил тухфаси: «Гарри Поттер ва Махфий ҳужра». 2-қисм.
12.00 «Ватанпарвар».
13.00 «ДАВР».
13.15 «Давринг боласи».
13.30 «Афсона ва ҳақиқат» туркуми: «Қадимий кашфиётлар».
14.15 «Кор алангаси».
15.00 «ЯНГИ КУН».
16.00 «ДАВР».
16.15 «Ватаним!»

16.20 «Йўл бўлсин».
16.35 «Марғилон – 2000 ёшда!»
16.40 «Таълим ва тараққиёт».
16.55 «Тасвир ва таассурот». Тимашин.
17.10 «Иқтисодий химоя йилиги: «Муруват».
17.20 «Камалак – 2007».
17.30 «Мўйқалам дунё» туркуми: «Болаларга жониворлар ҳақида».
18.20 «Самарқанд – 2750 ёшда!»
18.25 «Истикбол тимсоллари».
18.35 «Ҳазил мулки».
19.00 «ДАВР».
19.30 «Кор алангаси».
20.10 «СПОРТЛОТО».
20.20 «Оқшом кўнгирақлари»
20.25 «Автопатруль».
20.50 «Зерда». Сериал.
21.35 «Ешлик наволари».
22.00 «ДАВР».
22.50 «Гул ифори».

7.30 Салом, Тошкент!
8.35 «Гвадалупе»
9.15 «Телекурер-маркет».
9.35 «Химоя»
9.55 «Репортаж»
10.35 – 11.45 Кино: «Супермен возвращается». 2-қисм.
17.55 Мультифильм
18.05 «Телекурер-маркет».
18.30 «Пойтахт»
18.50 «Гвадалупе».
19.50 «Муқаддас қадимжолар».
20.00 «Пойтахт»
20.20 «Мои трюки».
20.50 «Интервью».
21.00 «Жоизба».
21.30 «Пойтахт»
21.50 «Телекурер-маркет».
22.10 «O'zbektelefilm» представляет: «Малайзия».
22.50 Х/ф «Агент Джонни инглиш»

7.00 «Бодрое утро».
8.05 «Малахов +»
9.20 «Детективы»
9.50 «Хабарлар» (ўзб)
10.10 «Отражение в зеркале». Документальные фильм.
10.35 Самбо.
11.15 – 11.45 Синхронное плавание. Кубок Европы.

16.30 ФИФА
16.50 Футбол. Олимпиада уйинлари саралаш учрашу-уи. Ўзбекистон – Яман.
19.10 «Универсиада – 2007».
19.25 «Спортмиз маликалари»
19.40 «Футбол мундиал».
20.50 Теннис.
21.50 «Новый свет». Художественный фильм (2-қисм)
22.55 Еврофутбол.

TV-MARKAZ

07.00 Ўзбек наволари
07.30 «Премьера» (рус)
08.00 Марказ NEWS (рус)
08.10 «Набат» Рашид Холиков билан
08.50 Ўзбек наволари
09.00 Серил «Ва-банк» 6-серия
10.10 Мировые хиты
10.30 Ўзбек наволари
11.00 «Вспомнить всё» худ. фильм
13.00 Ўзбек наволари
14.00 Марказ NEWS (узб)
14.10 Ўзбек наволари

15.00 Теленяня
15.45 Мировые хиты
16.00 «Сайилгох»
16.15 Мировые хиты
17.00 Ўзбек наволари
18.00 Марказ NEWS (рус)
18.10 «Кулинар фантазиялари»
18.40 Ўзбек наволари
19.00 Серил «ВА-БАНК» 7-серия
20.10 Ўзбек наволари
21.00 «Миссия неповторима»
21.30 Ўзбек наволари
22.00 Киноколлекция «КЛЕОПАТРА» 1-серия
00.20 Миксер



4.00 «Доброе утро»
8.00 Новости
8.05 «Малахов+»
9.00 «Агент национальной безопасности»
10.05 «Улицы разбитых фонарей»
11.00 Новости
11.15 «Понять. Простить»
11.40 «Без комплексов»
12.30 «Детективы»
13.00 Другие новости
13.25 «Контрольная закупка»
14.00 Новости
14.15 Вне закона. «Дом, где разбиваются сердца»
14.50 «Любовь как любовь»
15.55 «Федеральный судья»

17.00 Вечерние новости
17.15 «Путь говорит»
18.00 «Татьянин день»
18.55 «Улицы разбитых фонарей»
20.00 Время
20.30 Премьера. Игорь Петренко в многосерийном фильме «Печорин»
21.30 «Как получить наследство» Д/ф
22.30 Ночные новости
22.45 «Женщина против мужчин» Д/ф
23.45 Х/ф «Гладиатор»
1.35 Х/ф «Алло, Варшава!»
2.00 Время
2.30 Комедия «Алло, Варшава!» Продолжение
3.25 «Владимир Сальников. Олимпийская судьба»



4.00 «Доброе утро, Россия!»
7.45 «Маршал Буденный. Конечные легенды»
8.45 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
9.00 «Частная жизнь». Ток-шоу с Владимиром Молчановым и Ликой Кремер.
10.00 ВЕСТИ.
10.30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.
10.50 Игорь Класс, Елена Руфанова, Инга Стрелкова-Оболдина, Ирина Розанова, Ирина Муравьева и Владимир Конкин в телесериале «Завещание Ленина»
12.40 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.

13.00 ВЕСТИ.
13.20 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.
13.40 «Суд идет»
15.00 «Кулагин и партнеры»
15.40 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.
16.00 ВЕСТИ.
16.10 Ярослав Бойко и Маргарита Шубина в телесериале «Неотложка»
17.05 «Танго втроем». Телесериал.
18.00 «Ангел-хранитель». Телесериал.
19.00 ВЕСТИ.
19.45 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКОВСКАЯ ОБЛАСТЬ.
20.05 «Спокойной ночи, малыши!»
20.15 РУССКАЯ СЕРИЯ. ПРЕМЬЕРА. Игорь Класс, Елена Руфанова, Инга Стрелкова-Оболдина, Ирина Розанова, Ирина Муравьева и Владимир Конкин в телесериале «Завещание Ленина»
23.10 «ВЕСТИ+»
23.30 Антон Андронов в остросюжетном фильме «Фанат-2». 1990г.
1.15 «Дорожный патруль»
1.35 Билл Пэкстон в телесериале «Большая любовь»
2.20 Петр Зайченко в комедийном телесериале «Дзисла»
2004г.
3.05 Канал «Евроноос»
3.40 ВЕСТИ.

18.55 «Улицы разбитых фонарей»
20.00 Время
20.30 «Печорин» (рус)
21.30 «Дети звезд»
22.30 Ночные новости
22.45 «Русские русалки»
23.45 Х/ф «Сильверад»
2.00 Время
2.30 Серил «Инстинкт убийцы»

ПАЙШАНБА 7

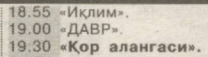


6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.35 «Ахборот»
8.35 ТВ анонс.
8.40 Олтин мерос.
8.45 «Олам ва одам» дастури: «23.5 даража бурчак остида»
«Болалар сайраси»:
9.10 1. «Кувнок стартлар». Телемусобака.
2. «Кундуз амакиннинг қиссалари». Мультсериал.
10.05 ТВ анонс.
10.10 «Таълимга эътибор» - келажакка эътибор.
10.30 «Рақсинг сеҳри олами»
10.45 «Сизнинг адвокатингиз»
10.50 «Бизнес янгиликлари»
10.55 Дунё иқлими.
11.00 «Ахборот»
11.10 ТВ анонс.
11.15 «ТВ шифокор»
11.20 «Оила ришталари». Телесериал.
11.55 Самарқанд - 2750.
12.00 «Ахборот» (инглиз тилида)
12.10 ТВ анонс.
12.15 «Арвоҳ қаҳри». Видеосериал. 1-қисм.
13.00 ТВ анонс.
13.05 «Икки тақдир». Телесериал.
13.45 Олтин мерос.
13.55 Дунё иқлими.
14.00 «Ахборот»
14.15 ТВ анонс.
14.20 «Олам ва одам» да-

стур: «Кусто командасининг сув ости саргузаштлари»
15.10 «Ватанпарвар»
16.10 2007 йил - Ихтимой химоя йили. «Эъзоз»
«Болалар сайраси»:
16.30 1. «Бизнинг кутубхона»
2. «Эртақлар - яхшиликка етаклар»
17.00 «Ахборот»
17.10 ТВ анонс.
17.15 Олтин мерос.
17.20 «Имконият»
17.40 «Шифокор қабулида»
18.05 «Оҳанглар оғушида»
18.15 «Менинг университети»
18.35 «Минг бир ривоят»
18.40 «Ошин». Телесериал.
19.10 ТВ анонс.
19.15 «Молия ва банк хабарлари»
19.20 Дунё иқлими.
19.25, 19.55, 20.55, 21.30 ЭЪЛОНЛАР.
19.30 «Ахборот» (рус тилида)
20.00 ТВ анонс.
20.05 «ТВ шифокор»
20.10 «Оила ришталари». Телесериал.
20.50 Дунё иқлими.
21.00 0 «Ахборот»
21.35 ТВ анонс.
21.40 «Одамлардан бири»
22.00 «Икки тақдир». Телесериал.
22.45 ТВ анонс.
22.50 «Қушигимсан, муҳаббат» (SMS. Овоз бериш)
23.00 Миллий сериал: «Бобур»
23.40 Тунги наволар.



6.55 Дастуринг очиши.
7.00 «ЯНГИ ТОНГ»
9.00 «Давринг боласи»
9.15 «Болалар табассуми»
9.20 «Зерда». Сериал.
9.55 «Икким»
10.00 «ДАВР»
10.15 «ТВ-анонс»
10.20 Таътил тухфаси: «Гарри Поттер ва Азкабан махбуси». 1-қисм.
11.30 «Ғазал мулки»
11.50 «Салом, таътил!»
13.00 «ДАВР»
13.15 «Давринг боласи»
13.30 «Афсона ва ҳақиқат» туркуми: «Қадимий жумбоқлар»
14.15 «Кор алангаси». Сериал.
14.50 «Муруват»
15.00 «ЯНГИ КҮН»
15.55 «Икким»
16.00 «ДАВР»
16.15 «Автопатруль»
16.30 «Абадиётлар»
Самарқанд Тарихий либослар театри.
17.10 «Чемпион сирлари»
17.30 «Мўжизавий дунё» туркуми: «Болаларга жониворлар ҳақида»
18.20 «Марғилон - 2000 ёшда!»
18.25 «Сифат белгиси»
18.35 «Ғазал мулки»



18.55 «Икким»
19.00 «ДАВР»
19.30 «Кор алангаси»
20.10 «KINOMANIYA»
20.40 «Эълонлар»
20.50 «Зерда». Сериал.
21.35 «Ёшлик наволари»
21.55 «Икким»
22.00 «ДАВР»
22.30 «SMS-музыка». Ёш ижроичилар танлови.
22.50 «Гул ифори»
7.30 «Салом, Тошкент!»
8.35 «Ғадалупе»
9.15 «Телекурьер - маркет»
9.35 «Камер жамоасининг концерти»
9.55 «Муқаддас қадамжолар»
10.30 «Интервью»
10.40 «ТВ юрист»
10.50 - 12.15 Кино: «Агент Джонс инглиш»
17.55 Мультфильм
18.05 «Телекурьер-маркет»
18.30 «Пойтахт»
18.50 «Ғадалупе»
19.50 «Иқтисод-ревью»/рус/
20.00 «Пойтахт» ахборот дастури/рус/
20.20 «Тошкент ва тошкентликлар». Бевосита мулоқот.
21.00 «Жозиб»
21.30 «Пойтахт» ахборот дастури.
21.45 «ТВ юрист»
21.50 «Телекурьер - маркет»
22.10 «Келажакка интилиб»
22.30 «Пойтахт» ахборот дастури /рус/
22.45 «Анонс»
22.50 Кино: «Жандарм на отдыке». Фильм с участием Луи Де Фонеса.



7.00 «Бодрое утро»
8.05 «Малахов+»
9.00 «Хабарлар» (рус)
9.20 «Детективы»
9.50 «Хабарлар» (узб)
10.10 Дюдо.
10.35 Самбо.
11.15 - 11.45 Синхронное плавание. Кубок Европы. Финал.
18.00 «Болалар спорти»
18.15 Жисмоний имкониятлари чекланганлар биринчи республика спорт уйинлари.
18.30 «Хабарлар» (рус)
18.50 «Иқтидор»
19.20 «Тақдир чизгилари»
19.40 «Шарқ ақшакурашлари»
20.00 «Моя девушка». Сериал.
20.50 Теннис. Франция очик чемпионати.
21.30 «Хабарлар» (узб)
21.50 Кино Востока. «Семь мечей». Художественный фильм (1-қисм)
23.05 Еврофутбол. Евро-2008 саралаш учрашуви. Эстония-Англия.

фильм 1-серия
13.20 Ўзбек наволари
14.00 Марказ NEWS (рус)
14.10 Мировые хиты
14.30 Ўзбек наволари
15.00 Теленяня
15.45 Мировые хиты
16.00 Ўзбек наволари
17.00 «Великолепная семья»
17.30 Мировые хиты
18.00 Марказ NEWS (узб)
18.10 Мировые хиты
19.00 Серил «ВА-БАНК» 8-серия
20.10 «Махсус репортаж»
20.30 Ўзбек наволари
21.00 «Юлдузи пайшанба»
21.30 «Премьера» (узб)
22.00 Киноколлекция «КЛЕОПАТРА» 2-серия
00.20 Миксер

4.00 «Доброе утро, Россия!»
7.45 «Советская империя. Хрущевки»
8.45 ВЕСТИ.
9.00 «Частная жизнь»
10.00 ВЕСТИ.
10.30 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
10.50 Владимир Конкин в телесериале «Завещание Ленина»
12.40 ВЕСТИ.
13.00 ВЕСТИ.
13.20 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
13.40 «Суд идет»
15.00 «Кулагин и партнеры»
15.40 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
16.00 ВЕСТИ.
16.10 «Неотложка»
17.05 «Танго втроем»
18.00 «Ангел-хранитель»
19.00 ВЕСТИ.
19.45 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
20.05 «Спокойной ночи, малыши!»
20.15 Владимир Конкин в телесериале «Завещание Ленина»
22.10 «Бунт Икхитандра. Александр Беляев»
23.05 «Зеркало»
23.25 «ВЕСТИ+»
23.45 Х/ф «Изгоняющий дьявола» (США). 1973г.
2.10 «Дорожный патруль»
2.25 «Большая любовь»
3.15 «Дзисай». 2004г.

ЖУМА 8



6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
8.00-8.35 «Ахборот»
8.40 Олтин мерос.
8.45 «Олам ва одам» дастури: «23.5 даража бурчак остида»
«Болалар сайраси»:
9.10 1. «Цирк, Цирк, Цирк»
2. «Кундуз амакиннинг қиссалари». Мультсериал.
10.00 «Менинг университети»
10.20 «Табаррук замин»
10.55 Дунё иқлими.
11.00 «Ахборот»
11.20 «Оила ришталари»
11.55 Самарқанд-2750.
12.00 «Юртим бўйлаб» дастури: «Паландара жоллари»
12.10 «Арвоҳ қаҳри». Видеосериал. 2-қисм.
13.05 «Икки тақдир». Телесериал.
13.45 «Зилот». Фольклор қўшиқлари.
14.00 «Ахборот»
14.20 «Олам ва одам» дастури: «Кусто командасининг сув ости саргузаштлари»
15.10 «Ҳаёт манзаралари»
15.20 «Оталар сўзи - ақлнинг қўзи» ҳазинасидан.
16.40 «Эртақлар - яхшиликка етаклар»
17.00 «Ахборот»
17.15 Эски альбом.
17.20 2007 йил - Ихтимой химоя йили: «Саломатлик

дастури.
17.40 «Назм ва наво»
18.15 «Минг бир ривоят»
18.20 «Зиё» студияси намоиш этади: «Эътиқод мустақамлиги йўлида»
18.40 «Ошин»
19.10 «Сизнинг адвокатингиз»
19.15 «Бизнес янгиликлари»
19.30 «Ахборот» (рус)
20.00 ТВ анонс.
20.05 «ТВ шифокор»
20.10 «Оила ришталари». Телесериал.
20.50 Дунё иқлими.
21.00 «Ахборот»
21.40 «Хонадон»
22.05 «Икки тақдир». Телесериал.
22.50 ТВ анонс.
22.55 «Қушигимсан, муҳаббат» (SMS. Овоз бериш)
23.05 Миллий сериал: «Бобур»

15.00 «ЯНГИ КҮН»
15.55 «Икким»
16.00 «ДАВР»
16.15 «Ватаним»
16.20 «Умр йўли»
16.40 «Қонун ижроси»
16.50 «Марғилон - 2000 ёшда!»
16.55 «KINOMANIYA»
17.25 «Самарқанд - 2750 ёшда!»
17.30 «Мўжизавий дунё» туркуми: «Болаларга жониворлар ҳақида»
18.20 «Автопатруль»
18.35 «Ғазал мулки»
19.00 «ДАВР»
19.30 «Кор алангаси»
20.10 «Табассум қили»
20.15 «Дунё таомлари»
20.35 «Оқшом қўнғироқлари»
20.50 «Зерда». Сериал.
21.35 «Ёшлик наволари»
22.00 «ДАВР»
22.50 Жаҳон киноси: «Самурайнинг сўнги қиличи». 1-қисм.

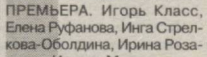
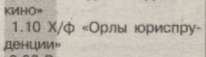
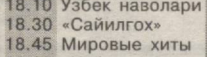
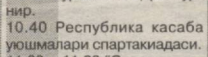
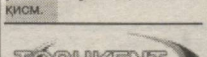
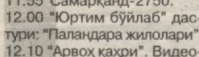
дастури/рус/
20.20 Мир животных: «В поисках тигра»
20.50 «Репортаж»/рус/
21.00 «Жозиб»
21.30 «Пойтахт»
21.50 «Телекурьер - маркет»
22.10 «Маърифат фидойилари»
22.30 «Пойтахт»
22.50 Кино: «Мистер и мисс Смит»

TV-MARKAZ

07.00 Ўзбек наволари
08.00 Марказ NEWS (рус)
08.10 «Топ-20»
09.00 Серил «ВА-БАНК» 8-серия
10.10 Ўзбек наволари
11.00 «Клеопатра» худ. фильм 2-серия
13.20 Ўзбек наволари
14.00 Марказ NEWS (узб)
14.10 Мировые хиты
14.30 Ўзбек наволари
15.00 Теленяня
15.45 Мировые хиты
16.30 Ўзбек наволари
18.00 Марказ NEWS (рус)
18.10 Ўзбек наволари
18.30 «Сайилгох»
18.45 Мировые хиты
19.00 Ўзбек наволари
20.00 «Сунмас орзулар»
20.50 Ўзбек наволари
21.00 «Кинокурьер»
21.30 «Премьера» (рус)
22.00 «ПРИНЦЕССА СПЕЦИЙ» худ.фильм
23.45 Миксер

безопасности»
10.00 «Улицы разбитых фонарей»
11.00 Новости
11.15 «Понять. Простить»
11.40 «Без комплексов»
12.30 «Детективы»
13.00 Другие новости
13.25 «Контрольная закупка»
14.00 Новости
14.15 Вне закона. «Рабыни любви»
14.50 «Любовь как любовь»
15.55 «Федеральный судья»
17.00 Вечерние новости
17.15 «Путь говорит»
18.00 «Татьянин день»
18.55 «Улицы разбитых фонарей»
20.00 Время
20.30 «Печорин»
21.30 «Человек и закон»
22.30 Ночные новости
22.45 «Судите сами»
23.40 Комедия «Недетское кино»
1.10 Х/ф «Орлы юриспруденции»
2.00 Время

12.40 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
13.00 ВЕСТИ.
13.20 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.
13.40 «Суд идет»
15.00 «Кулагин и партнеры»
15.40 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.
16.00 ВЕСТИ.
16.10 Олег Жавок, Николай Мерзликин и Лев Прыгунов в детективе «Без права на ошибку». 1974г.
18.00 «Ангел-хранитель». Телесериал.
19.00 ВЕСТИ.
19.15 «Пятая студия» с Сергеем Брилевым»
19.50 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКОВСКАЯ ОБЛАСТЬ.
20.10 «Спокойной ночи, малыши!»
20.20 РУССКАЯ СЕРИЯ. ПРЕМЬЕРА. Игорь Класс, Елена Руфанова, Инга Стрелкова-Оболдина, Ирина Розанова, Ирина Муравьева и Владимир Конкин в телесериале «Завещание Ленина»
22.15 Лев Борисов и Владимир Меньшов в фильме «Сосед». 2004г.
23.55 ПРЕМЬЕРА. Колин Ферт и Мена Сувар в остросюжетном фильме «Травма» (Великобритания). 2004г.
2.00 «Дорожный патруль»
2.10 СЕРИАЛ ДЛЯ ПОЛУНОЧНИКОВ. Билл Пэкстон в телесериале «Большая любовь» (США). 2006г.
3.10 Александр Лыков, Михаил Филиппов и Петр Зайченко в комедийном телесериале «Дзисай». 2004г.
3.55 Канал «Евроноос» на русском языке.



ШАНБА 9

O'ZBEKISTON

6.00 "Ассалом, Ўзбекистон!"
8.00-8.35 "Ахборот".
8.35 ТВ анонс.
8.40 Олтин мерос.
"Болалар сайёраси".
8.50 "Олтин тож". Телевизион ўйин.
9.25 "Шифокор қабулида".
9.50 ТВ анонс.
9.55 "Хидоят сари".
10.15 1. "Чинсен". 2. "Маурит".
10.55 ТВ анонс.
11.00 "Оналар мактаби".
11.20 "Оила ришталари". Телесериал.
11.55 "Шарк тароналари".
12.15 "Интеллектуал ринг".
12.15 ТВ анонс.
13.05 "Икки тақдир". Телесериал.
13.45 Олтин мерос.
13.55 Дунё иқлими.
14.00 "Ахборот".
14.15 ТВ анонс.
14.20 "Бекат".
14.45 "Робинзон Крузонинг саргузаштлари". Бадий фильм.
"Болалар сайёраси".
16.10 1. "Уйла, Изла, Топ!" Телемусоба.
2. "Эртақлар - яхшилик етакчи".
17.10 ТВ анонс.
17.15 "Минг бир маслаҳат".
17.35 "Шахсий фикр".
18.10 "Оханглар оғушида".
18.20 "Саломатлик сирлари".
18.40 ТВ анонс.
18.45 "Денгиздан томчи".
19.15 "Суғурта оламида".
19.20 Дунё иқлими.

19.30 "Ахборот" (рус тилида)
20.10 "Оила ришталари".
21.00 "Ахборот".
21.35 ТВ анонс.
21.40 Жаҳон опера санъати юлдузлари. М. Раззокова ва М. Касрашвили.
22.20 "КиноТеатр".
22.50 "Қўшиғимсан, муҳаббат" (SMS. Овоз бериш)
23.00 "Капитан". Бадий фильм.



6.55 Дастирунинг очилиши.
7.00 "ЯНГИ ТОН".
9.00 "Даврининг боласи".
9.15 "Болалар табассуми".
9.20 "Зерда".
9.55 "Икким".
10.00 "ДАВР".
10.15 "ТВ-анонс".
10.20 Таътил тухфаси: "Чарли ва шоколад фабрикаси".
12.15 "Камалак - 2007".
12.25 "Мукаллам сеҳри".
12.55 "Самарқанд - 2750 ёшда".
13.00 "ДАВР".
13.15 "Даврининг боласи".
13.30 "Бола тилидан".
14.00 "Автопатруль".
14.15 "Қор алангаси".
14.50 "Ингибл тимсоллари".
15.00 "ЯНГИ КҮН".
15.55 "Икким".
16.00 "ДАВР".
16.15 "Ватаним".
16.20 "Айланай".
16.40 "Хайларастлар".
17.00 "Тараннум". Дам олиш дастури.
17.45 Ижтимоий ҳимоя йилига: "Саховат".
18.25 "Каталог".
18.35 "Эрта сўнган юлдузлар".

18.55 "Икким".
19.00 "ДАВР".
19.30 "Эверест". Интеллектуал ўйин.
20.10 "Ёшлик наволари".
20.35 "Табассум қил".
20.50 "Зерда".
21.40 "Хеч нима ҳақида битиклар".
21.50 "Оқим қўшиқроқлари".
21.55 "Икким".
22.00 "ДАВР".
22.50 Жаҳон киноси: "Самурайнинг сўнгги қиличи". 2-қисм.

TOSHKENT

7.30 "Салом, Тошкент!"
8.35 "Вадалупе". Телесериал.
9.15 "Телекурьер-маркет".
9.35 "Мазрифат фидойилари".
10.00 "Саломат бўлинг".
10.10 "Нима учун?".
10.50 "Музыка SMS".
11.15 "Репортаж/рус/".
11.25 "Афиша/рус/".
11.35 "ТВ юрист".
11.45-13.00 Дни летних каникул: "Спозарт Лигтл 1".
17.50 Курсатувлар тартиби.
17.55 "Афиша".
18.05 "Телекурьер-маркет".
18.30 "Пойтахт" ахборот дастури.
18.50 "Вадалупе". Телесериал.
19.30 "Музыка SMS".
20.00 "Пойтахт" ахборот дастури.
20.15 "ТВ юрист".
20.20 "Собакани за работой". Научно-популярный фильм.
20.50 "Интервью".
21.00 "Жоизба".
21.30 "Пойтахт" ахборот дастури.
21.50 "Телекурьер-маркет".
22.10 "Истеъдод".
22.30 "Пойтахт".
22.50 Кино: "Если свекровь - монстр".

SPORT

7.30 "Хабарлар" (ўзб. тилида)
7.50 "Бодро утро".
8.50 "Хабарлар" (рус тилида)
9.10 Мультфильм.
9.20 "Жасур болалар".
9.50 Республика касабаси уюшмалари спартакиада.
10.10 Живой мир. Научно - популярный фильм.
11.00 Теннис. Франция очик чемпионати.
11.40 "Жаҳон спорти юлдузлари".
12.00 "Нокдаун".
12.25 "Детектив".
13.00 - 13.50 "До-ми-соль". Шоу программа для детей.
18.00 "Детский мир".
18.20 Мультфильм.
18.30 "Хабарлар" (рус тилида)
18.50 "Военное дело".
19.10 "Стиль".
19.25 "В яблоко".
19.40 "Застали".
19.55 "Звездный матч".
20.15 "Король ринга".
21.30 "Хабарлар" (ўзб. тилида)
21.50 "Фоторево".
22.10 SMS РИНГ.
22.40 SMS комедия.

TV-MARKAZ

07.00 Ўзбек наволари
08.00 Марказ NEWS (ўзб)
08.10 Ўзбек наволари
09.00 Мировые хиты
09.30 "Кинокурьер".
10.00 "Сайилгоҳ".
10.15 Ўзбек наволари
11.00 "Принцесса специй" б/ф
12.45 Мировые хиты
13.30 Ўзбек наволари
14.00 "Премьера" (ўзб)

18.00 Мультфильм.
18.10 "Халқ ўйинлари".
18.30 "Версия". Информационно-аналитическая программа.
19.00 "Спорт уик-энд".
19.40 "Тайм-аут".
20.00 "Ровесник".
20.20 "Дуэ-дуэ гап". Шоу дастури.
21.30 "Талкин". Информационно-тақлилий курсатув.
22.00 Дела сердечные. "Идеальный мужчина".
Художественный фильм.
23.35 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. "Трактор" - "Машал".
00.25 Тунингиз осуда бўлсин!

TV-MARKAZ

07.00 Ўзбек наволари
08.00 Марказ NEWS (рус)
08.10 Мировые хиты
08.30 Ўзбек наволари
10.00 "Сунмас орзулар".
10.50 Ўзбек наволари
11.00 "Кариб денгизининг қароқчилари-2" бадий фильм
14.30 Ўзбек наволари
15.00 Теленяня
16.20 Ўзбек наволари
16.30 "Премьера" (рус)
17.00 Ўзбек наволари
17.30 "Юлдузли пайшанба".
18.00 Марказ NEWS (ўзб)
18.10 Ўзбек наволари
18.30 "Сайилгоҳ".
18.45 Мировые хиты
19.00 Ўзбек наволари
20.00 "Альо-Марказ".
21.00 "Топ-20".
21.45 Мировые хиты
22.00 "ЭРАГОН" худ.фильм
23.45 Миксер

14.30 Мировые хиты
15.00 Теленяня
16.20 Мировые хиты
17.00 "Махсус репортаж".
17.20 Ўзбек наволари
18.00 Марказ NEWS (рус)
18.10 Ўзбек наволари
18.30 "Альо-Марказ".
19.30 Ўзбек наволари
21.00 "Набат".
21.40 Ўзбек наволари
22.00 "КАРИБ ДЕНГИЗИНИНГ ҚАРОҚЧИЛАРИ-2" бадий фильм.

1

4.00 Телеканал "Доброе утро".
8.00 Новости
8.05 "Малахов +"
9.00 "Агент национальной безопасности". Многосерийный фильм
10.05 "Улицы разбитых фонарей". Многосерийный фильм
11.00 Новости
11.15 "Понять. Простить".
11.40 "Доктор Курпатов".
12.25 "Детектив".
13.00 Другие новости
13.25 "Контрольные закупки".
14.00 Новости (с субтитрами)
14.15 Криминальная Россия. "Брат по крови".
14.50 "Любовь как любовь".
15.55 "Федеральный судья".
17.00 Вечерние новости
17.15 "Путь говорит".
18.00 "Татьянин день".
18.55 "Поле чудес".
20.00 Время
20.25 Премьера. "Розыгрыш".
21.40 Что? Где? Когда?
23.00 Том Ханкс. Пол Ньюмен в детективе "Проклятый путь".
1.00 Комедия "Микки и Мод".
2.00 Время
2.25 Комедия "Микки и Мод".
Продолжение
3.30 "Дом Романовых. Любовь и смерть". Фильм 3-й

PTP

5.00 "Доброе утро, Россия!".
6.30 "Студия Здоровье".
7.00 ВЕСТИ.
7.10 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКОВСКАЯ ОБЛАСТЬ.
7.20 "Военная программа" Александра Сладкова.
7.45 "Утренняя почта".
8.20 "Субботник".
9.00 "Комната смека".
10.00 ВЕСТИ.
10.10 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА.
10.20 Владимир Конкин в телесериале "Завещание Ленина".
12.10 "Конференция на все времена. Борис Брунов".
13.00 ВЕСТИ.
13.20 ПРЕМЬЕРА. "Смеяться разрешается". Юмористическая программа.
15.00 "Национальный интерес". Ток-шоу Дмитрия Киселева.
15.55 "Формула власти". Алан Гарсия - президент Перу.
16.20 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ. ВЕСТИ-МОСКВА. НЕДЕЛЯ В ГОРОДЕ.
17.00 "Субботний вечер".
19.00 ВЕСТИ.
19.15 РУССКАЯ СЕРИЯ. ПРЕМЬЕРА. Игорь Клас, Елена Руфанова, Инга Стрелкова-Оболдина, Ирина Розанова, Ирина Муравьева и Владимир Конкин в телесериале "Завещание Ленина".
21.10 Татьяна Васильева, Елена Великанова, Дмитрий Певцов, Ольга Дроздова, Валерий Гаркалин и Лолита Милявская в фильме "Попса". 2005г.
23.30 ПРЕМЬЕРА. Клуб "Театр + ТВ". "Экстремалы".
1.25 Сара Мишель Геллар в мистическом триллере "Проклятие".
3.05 "Горячая десятка".
3.55 Канал "Евроноус" на русском языке.

ЯКШАНБА 10

O'ZBEKISTON

6.00 "Ассалом, Ўзбекистон!"
8.00-8.35 "Ахборот".
8.35 ТВ анонс.
8.40 Олтин мерос.
"Болалар сайёраси".
8.50 "Гаройиб тўти "Полли". Болалар ўчун фильм.
10.15 ТВ анонс.
10.20 "Саломатлик сирлари".
10.40 "Охнараб".
11.20 "Оила ришталари". Телесериал.
11.55 ТВ анонс.
12.00 "Сиз кутган учрашув".
12.40 "CINEMA.UZ".
13.05 "Биринчи рицарь". Бадий фильм. 1-қисм.
14.05 ТВ анонс.
14.15 "Биринчи рицарь". Бадий фильм. 2-қисм.
15.15 "Оддий хақиқатлар". Ток-шоу.
"Болалар сайёраси".
16.05 1. "Олтин тож". Телевизион ўйин.
2. "Нохот полвон". Мультфильм.
16.50 "Хамон ёдимда" 1-қисм.
17.10 ТВ анонс.
17.15 "Хамон ёдимда" 2-қисм.
17.35 "Тоҳир ва Зухра". Бадий фильм.
19.10 "Оханглар оғушида".
19.25 Дунё иқлими.
19.25, 20.00, 20.55, 21.40 ЭЪЛОНЛАР.
19.30 "Тахилнома" (рус тилида)

20.05 "50/50". Ток-шоу.
20.50 Дунё иқлими.
21.00 "Тахилнома".
21.45 ТВ анонс.
21.50 "Қўна оханглар".
22.10 "Заковат".
23.10 "Худди ота-боладек". Бадий фильм.
00.30-00.40 Тунги наволар.



7.00 "Ы" операциеси ёки Шурининг саргузаштлари. Кинокомедия.
8.30 "Болалар давраси".
9.00 "Якшанба нонушаси".
9.20 "Зерда".
10.00 "БАТАНПАРВАР".
11.00 "Journal".
11.20 "Дунё таомлари".
11.40 "Радиоанн курсатами".
12.00 Таътил тухфаси: "Фантомас талвасаси".
13.45 "Санъат усталари". Гани Аъзамов.
14.30 "Олтин девор". Телеспектакл.
16.20 "Чемпион сирлари".
16.40 "Ринг қироллари".
17.30 "Махлуқлар ширкати". Мультфильм.
18.50 "Болалар табассуми".
19.00 "Давр хафта ичида".
19.30 "Ёшлик наволари".
19.50 "Сеҳрли қулар".
20.20 "Нихол" мукофоти совриндори Шарофиддин Муродов қуйлайди.
21.00 "KINOMANIYA".
21.30 "Афсунгар". Б/ф

TOSHKENT

7.30 "Салом, Тошкент!"
8.35 "Вадалупе". Телесериал.
9.15 "Телекурьер-маркет".
9.35 "Афиша".
9.55 Кино: "Гаройиб бола".
11.15 "Интервью".
11.25 "Истеъдод".
11.45 "Телекурьер-маркет".
12.05 Мультфильм: "Кирол Шер-2".
13.25 "Музыка SMS".
13.50 "ТВ юрист".
13.55 Кино: "Если свекровь - монстр".
15.30 "Саргузаштлар ороли".
16.00 Дни летних каникул: "Спозарт Лигтл 2".
17.10 "Телекурьер-маркет".
17.30 Кино: "Севги фазоси".
19.05 "Мулоҳаза учун маззу".
19.35 "Жоизба".
20.00 "Туризм ҳақида/рус/".
20.35 Воскресный кинозал: "Запах женщины".

SPORT

7.30 "Хабарлар" (ўзб. тилида)
7.50 "Бодро утро".
8.50 "Хабарлар" (рус тилида)
9.10 "Смак".
9.55 "Қуёвон стартлар".
10.35 "Ракибингиз грассмейстр".
10.55 "Спорт клуб".
11.05 Теннис. Франция очик чемпионати.
12.05 "Аптека слушает".
12.55 "Королева бензokolонки". Художественный фильм.
14.25 - 15.15 ПроФРИНГ.

18.00 Мультфильм.
18.10 "Халқ ўйинлари".
18.30 "Версия". Информационно-аналитическая программа.
19.00 "Спорт уик-энд".
19.40 "Тайм-аут".
20.00 "Ровесник".
20.20 "Дуэ-дуэ гап". Шоу дастури.
21.30 "Талкин". Информационно-тақлилий курсатув.
22.00 Дела сердечные. "Идеальный мужчина".
Художественный фильм.
23.35 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. "Трактор" - "Машал".
00.25 Тунингиз осуда бўлсин!

TV-MARKAZ

07.00 Ўзбек наволари
08.00 Марказ NEWS (рус)
08.10 Мировые хиты
08.30 Ўзбек наволари
10.00 "Сунмас орзулар".
10.50 Ўзбек наволари
11.00 "Кариб денгизининг қароқчилари-2" бадий фильм
14.30 Ўзбек наволари
15.00 Теленяня
16.20 Ўзбек наволари
16.30 "Премьера" (рус)
17.00 Ўзбек наволари
17.30 "Юлдузли пайшанба".
18.00 Марказ NEWS (ўзб)
18.10 Ўзбек наволари
18.30 "Сайилгоҳ".
18.45 Мировые хиты
19.00 Ўзбек наволари
20.00 "Альо-Марказ".
21.00 "Топ-20".
21.45 Мировые хиты
22.00 "ЭРАГОН" худ.фильм
23.45 Миксер

5.00 Новости
5.10 Елена Корикова, Леонид Куравлев, Василий Лановой в романтической комедии "Барышня-крестянка".
7.20 "Играй, гармонь любимая!".
8.00 "Здоровье".
8.40 "Слово пастыря".
9.00 Новости
9.10 "Смак".
9.55 "Зачем пережила тебя любовь моя...".
11.00 Новости (с субтитрами)
11.15 Премьера. "Ганнибал".
12.55 Нахеджа Румянцев в комедии "Королева бензokolонки".
14.25 Воскресный "Ералаш".
15.00 Футбол. Чемпионат России. "Спартак" (Москва) - "Спартак - Нальчик". Прямая трансляция.
17.00 Вечерние новости (с субтитрами)
17.25 "Тото Кутуньо в кругу друзей".
20.00 Время
20.20 Суперфинал. "Король ринга". Прямая трансляция из Лужников.
22.30 "Высшая лига".
23.50 Премьера. Джеки Чан в приключенческом фильме "Медальон".
1.25 Стивен Сигал в приключенческом фильме "Ни жив ни мертв".
3.10 "Хрустальный мальчик".
Документальный фильм
3.40 Серил "Инстинкт убийцы".

PTP

5.00 Борис Хмельницкий в фильме "Журавушка". 1968г.
6.30 "Сельская час".
7.10 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
7.20 "Диалоги о животных".
7.55 "Пластиковая ворона". Мультфильм.
8.05 "Вокруг света".
9.05 "Сам себе режиссер".
10.00 ВЕСТИ.
10.10 МЕСТНОЕ ВРЕМЯ.
10.20 "Городок". Дайджест. Развлекательная программа.
10.50 "Сто к одному". Телеигра.
11.45 "Смехопанорама Евгения Петросяна".
12.15 "Парламентский час".
13.00 ВЕСТИ.
13.20 "Питиль №136". Сатирический тележурнал.
14.05 ВЕСТИ. ДЕЖУРНАЯ ЧАСТЬ.
14.35 "Честный детектив". Авторская программа Эдуарда Петрова.
15.05 Нодар Мгалоблишвили в фильме "Чудеса в Решетове".
17.10 ПРЕМЬЕРА. "Измайловский парк". Большой юмористический концерт с Лионом Измайловым.
19.00 ВЕСТИ НЕДЕЛИ.
20.00 СДЕЛАНО В РОССИИ. Владимир Машков, Евгений Миронов, Светлана Антонова, Андрей Мерзликин, Виктория Исакова, Алексей Горбунов, Сергей Гармаш и Михаил Ефремов в остроумном фильме "Охота на пиранию". 2006г.
23.20 Мартин Лоуренс в комедии "Дом Большой Мамочки" (США - Германия). 2000г.
1.20 Триллер "Спуск" (США).
3.15 СЕРИАЛ ДЛЯ ПОЛНОЧНИКОВ. Роб Лоу и Том Сайзмор в телесериале "Доктор Вегас".
4.00 Канал "Евроноус".

Рассом-А. Ҳақимов



Расмли топишмоқ.



Сўзсиз сурат



Мухбир: Газетамизга устизингиздан шикоят тушган, гўёки сиз, эрта кел, индинга кел деб, одамларни сарсон қилар экансиз, шунга сиз нима дейсиз? - Кўрапсизми, ишим кўп, бандман, эртага келинг.



Aziz bolajonlar! Siz ham chizgan rasmlaringiz va yozgan ertaklaringizni o'z suvratigiz bilan birga bizga jo'nating. Yoshingiz va nechanchi sinfda o'qishingizni ham yozishni unutmang. Rasmlaringizni oq qog'ozga chizing. Xatlaringizni kutamiz!



Qoraqalpog'iston Respublikasi, Qo'ng'iro't shahri, 35-maktabning 6 «G» sinf o'quvchisi.



Tahirjon MUSINOV.
Qashqadaryo viloyati, Shahrisabz tumani, 1-maktab-internatning 5-sinf o'quvchisi.



Doston ISHNAZAROV.
Toshkent shahar, Sirg'ali tumani, 277-maktabning 6-sinf o'quvchisi.

MENING VATANIM

Serquyoshdir mening o'lkam,
Bog'lari shunday ko'rkam.
Barchani maftun etgan,
Jannat misoli maskan.

Mard-jasur o'g'lonlari,
Mehmondo'st insonlari.
Osmon kabi musaffo,
Shu vatanga jon fido.

Bundayin go'zal diyor,
Ayting axir qayda bor.
Doimo bo'lsin omon,
Vatanim O'zbekiston.

Sohiba SHIXNAZAROVA,

Xorazm viloyati, Qo'shko'pir tumani, 29-maktabning 8-sinf o'quvchisi.

Aysha ATAMURATOVA
Xorazm viloyati, Pitnak shahri,
6-maktabning
6«B»sinf o'quvchisi.



НИМА? НЕГА? НИМА УЧУН?

ЎСИМЛИКЛАР ОЛАМИ НИМА?

Ўсимликлар тирик мавжудотлар сирасига кирса-да, ҳайвонлар ёки паррандалардан фарқли равишда мустақил равишда ҳаракатланиш, илдиз отиш имкониятига эга эмас. Ўсимликлар илдизлари воситасида ердан сув ва минерал тузларни олишади. Уларни қайта ишлаб ўзларининг ривожланишлари учун зарур бўладиган воситаларга айлантиришади. Озиқланишнинг бундай усули ботаника фанида **аутотроф** усул дейилади. Ўсимликнинг ҳар бир тўқимаси целлюлоза билан қопланган бўлади. Шу боис ўсимликлар танасининг асосий қисмини айнан целлюлоза ташкил этиши бежиз эмас.



Бир ёки бир неча тўқималардангина иборат ўсимликлар ҳам учрайди. Уларга ўсимликларга хос бўлган барча хусусиятлар мавжуд эмас. Бактерия ва замбурғлар ана шундай содда организмлар сирасига киради.

СИМФОНИК ОРКЕСТРДА ҚАНДАЙ ЧОЛГУЛАР БЎЛАДИ?

Илк оркестрлар пайдо бўлган вақтдан бери унинг таркибидаги чолғу асбоблари сони ўзгариб борган. Бугунги кундаги замонавий оркестрда ўртача саксонта чолғу асбоби бўлади. Қандай куй ижро этилаётганига қараб улар сони камайтирилиши ёки кўпайтирилиши мумкин. Оркестрнинг дирижёр бошқаради. Унга энг яқин жойда торли чолғулар мусикачилари, яъни чап томонида скрипкачилар, ўнг томонида эса виолончелчилар ўрин оладилар. Дирижёрнинг ўнг томонида орқа қаторда шунингдек, контрабаслар, мисдан ва ёғочдан ясалган пуфлама чолғулар, чап томонидан эса фортепьяно, арфа, энг орқадан урма чолғулар жой олади.

МОЦАРТ КИМ БЎЛГАН?

Австриялик машҳур бастакор ва мусикачи Волфганг Амадей Моцарт XVIII асрда яшаб ижод этган. У бор-йўғи 35 йил умр кўрган, ammo шу қисқа вақт ичида жаҳон мусика санъати дурдоналари сафидан жой олган асарлар яратишга муваффақ бўлди. У хали 6 ёшлигидаёқ Австрия қироличаси Мария Тереза учун концерт берган. 12 ёшида эса у басталаган ўнлаб куйлар ва иккита опера анча машҳур эди. У жами 56 та симфония, торли квартетлар учун 21 та асар, фортепьяно учун 19 та сонет, "Фигаронинг уйланиши", "Дон Жуан", "Сехрли най" каби операларни яратган.

ИЛК ЎСИМЛИКЛАР ҚАНДАЙ БЎЛГАН?

Сайёрамиздаги илк ўсимликлар сувда яшаган. Чунки ўша замонларда атмосфера ва қуруқлик тирик мавжудотлар яшашига мутлақ мослашмаган эди. Илк ўсимликлар бир тўқимали бўлиб, ҳажми ҳам жуда майдалиги билан ажралиб турган.

Атмосферада озон қатлами вужудга келиши билан ҳаёт кечирish шароити яхшиланган ва бир тўқимали организмлардан кўп тўқималилари пайдо бўлиб, қуруқликка мослаша борганлар. Олимларнинг тахминича, бу жараён 750 миллион йиллар аввал содир бўлган.



ИЛК ЎСИМЛИКЛАР ҚАЧОН ПАЙДО БЎЛГАН?

Илк тирик организмларни хали ўсимлик деб бўлмас эди, чунки уларнинг таркибида целлюлозадан иборат қатлам бўлмаган. Озуқа моддалари етишмаслиги боис уларнинг айримлари кўш нури билан озиқланишни ўрганиб олишган. Булар фотосинтез усулидан фойдаланиб озиқланган илк тирик организмлар эди. Олимларнинг таъкидлашларича, дастлабки тирик организмлар пайдо бўлганидан тахминан 300 миллион йил ўтиб, илк фотосинтез ҳодисаси рўй берган.

ПЛАНКТОН НИМА?

Кўл, дарё ва денгизларда яшовчи майда ўсимлик ва ҳайвонот дунёсидан иборат организмлар планктонлар деб аталади. Агар планктонлар фақат ўсимликлардангина иборат бўлса, фитопланктон, майда ҳайвонот вакилларидан иборат бўлгани эса зоопланктон дейилади.

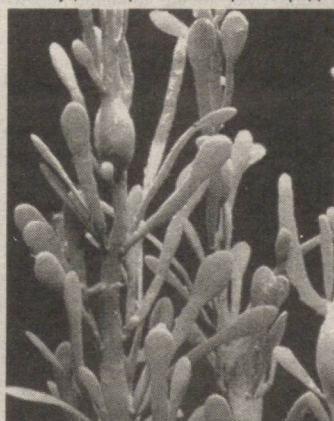
Ердаги ҳаёт учун фитопланктонлар жуда зарур. Чунки айнан майда сув ўтлари сайёрамиздаги фотосинтез жараёнининг асосий қисмини амалга оширади. Фотосинтез натижасида атмосферага кўп миқдорда кислород ажралиб чиқади.

Қолаверса, фитопланктонлар ўзларининг таркибида хлорофилл бўлмаган бошқа кўпгина майда сув организмлари, шунингдек, балиқлар ва китлар учун озуқа бўлиб ҳам хизмат қилади.

ХЛОРОФИЛЛ НИМА?

Ўсимликларнинг барглари ва новдаларига яшил ранг бериб турадиган пигмент **хлорофилл** деб аталади.

Хлорофиллнинг муҳим хусусияти - у кўш нурини ўзига ютиб, ўсимлик таркибидаги сув ва минерал тузларни янги тўқималарга айлантириб беради.



Бу жараён **фотосинтез** дейилади.

Хлорофиллдан тиббиётда яра ва жароҳатларни битиришга ёрдам берадиган дорилар ҳамда косметика sanoatida парфюмерия воситалари ишлаб чиқаришда фойдаланилади.

ДАРМОН тайёрлади.

Инсон табиятан ўз-ўзига тўғри таъриф бериши, баҳолаши мушкул. Чунки одам боласи айби-ю камчиликлари тани олиши мумкин, аммо барибир кўнглининг аллақеридадир ўзини ҳақ билади. Аслида эса ҳар биримизнинг ҳақ ёки ноҳақлигимизни, қандай инсон эканлигимизни қариндошлар, фарзандлар, дўстлар белгилариди, шулар баҳо беради. Уларга кўрсатадиган меҳр-оқибатимиз, мурувват ва саховатимизнинг барчаси ҳақиқат ой-насида нафақат сурат, балки сийратимизни ҳам намоён этиб туради. Ҳаёт деб аталмиш улуг карвонда кечадиган умримизнинг доимий ҳамроҳи бўлмиш яна бир тоифа кишилар бор. Улар кўшнилари. Халқимизнинг: "Жон кўшнинг, ён кўшнинг", "Кўшнинг тинч, сен тинч", "Узоқдаги қариндошдан, яқиндаги кўшнинг яхши" деган нақллари ҳар бир инсон учун ҳаётда яхши кўшничлик ниҳоятда муҳим эканлигига ишора.

Янги ҳовлига кўчгунга қадар "дом"да яшаганман. Ҳамма шароит етарли. Кўни-кўшнилариимнинг кўпчилиги ишли одамлар эди. Эрта кетиб, кеч қайтишарди. Ҳатто, йиллаб яшаган кўшнилариимнинг исми, қаерда нима иш қилишини билмасдик ҳам. Хуллас, сиз билан бировни, биров билан эса сизнинг ишингиз йўқ эди. Аввалига бундай ҳаётга кўниккандай, шуниси маъқулроқдай туюларди. Кейинчалик ҳаётнинг паст-баландини тушуна борман сайин фарзанд, туғишган жигарбандлар, қариндош-уруғлар билан бирга кўшнилариимнинг ҳам алоҳида ўз ўрни борлигини англадим. Болалигим, келинлик пайтларим ҳовлида яшаганман. Рўзгор учун керакли бўлган сазавот ва ҳўл мева-лар ўз томорқамизда етиштирилиб эди. Тандирга нон ёпилган куни албатта кўшница "кўз ҳаққи" дея иссиқ нон узатиларди. Кўни-кўшнилари келишарди. Маҳалладаги бирор киши янги уй қурмоқчи бўлса, албатта ҳашар ўтказиларди. Ўтган кунларни ҳаёдан ўтказганимда кичкинароқ бўлса-да, ҳовлимиз бўлишини, кўни-кўшнилари билан аҳил яшашни, тандирда иссиқина нонлар пиширишни орау қилар эдим.

Ниҳоят орзуми ушаладиган бўлди. Хўжайиним суриштириб юриб, кичикроқ ҳовли топибдилар. Қутилмаганда шанба куни кўнамиз, деб қолдилар. Ўша куни пайшанба эди. Бирдан ишхонамга яқинроқ жойлашган тандирчи уста эсимга тушди. Ҳаёлимга келган фикрдан хурсанд бўлиб кетдим. Дарров устага учраб тандир буюриб, савдоллашиб нарҳини ҳам билиб қайтдим. «Камбағални кўчганда кўр», деб бежиз айтишмаган экан. Бир хонали уйдан чиққан нарсасга юк машинаси лик тўлди. Тандир гаплашиб кўйганимдан ҳали хўжайинимнинг хабарлари йўқ. Машинага нарсаларимизни қайини жойлаштираяпти. Унга тандир учун жой ажратиб қўйишни шипшиб кўйганман. Нарсаларни юклаб бўлишгач, астагина хўжайинимга "дардим"ни айтдим. Бироз аччиғланиб бўлса-да, рози бўлдилар. Сўнгра шофёрга тандирчи уста яшайдиган кўчадан юришни тайинладилар.

Янги ҳовлимизнинг дарвозасидан биринчи бўлиб тандирни киритдик. Ҳамма нарсаларни жой-жойига қўйгунча бир ҳафта ўтиб қўйди. Ўй-ҳаёлим тезроқ тандир қурдиришда. Кунда бир жойни чамалайман. Хоналари етарли бўлса-да, ҳовлимиз торроқ эди. Дарвоза томондан қўйилса бўлмайди. Кирган кишининг кўзига дарров тандир ташланади. Уйимизнинг олд томонига ҳам ўрнатиб бўлмайди. Хуллас, роса бошим қот-

ди. Шундай кунларнинг бирида янги кўшним Дилбар опа кириб қолдилар. Жуда дилкаш аёл. Тандирни кўриб, маслаҳат бердилар:

- Яхшиси тандирни уйингизнинг орқасидаги омборхона тарафга ўрнатинг, - дедилар Дилбар опа тандирни айланиб кўраркан. - Кўздан пана бўлади. Хўжайинингиз устига баландроқ бостирма қилиб берса, қор, ёмғирдан асрайди, тутуни ҳам четга чиқмайди. Ҳа, айтганча, - дедилар қайта туриб, - тандирни ўрнатгунча бизнинг тандирда нон ёпиб тураверинг!

Икки-уч бор Дилбар опанинг тандирда нон ёпдим. Хўжайиним ва болаларим хурсанд бўлишди. Барибир ўзинг пиширган ноннинг таъми бўлакча-да!

Дилбар опа яна маслаҳат солиб қолдилар:

- Оминахон, кунлар совий бошлади. Тандир бир нам тортса сифати бузилиб, қулойдан кетади.

- Тўғри айтасиз, опажон, - дедим мен ҳам қулиб. - Лекин қаерга ўрнатишни билмай, ҳамон бошим қотиб юрибди.

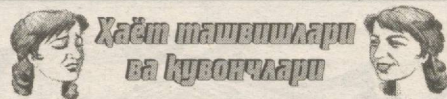
- Агар истасангиз, бизнинг ҳовлига ўрната қолинг. Жойим етарли.



- Қайдам... - иккиландим. - Шундоқ қилсак ҳам бўлади-я...

- Тортинманг, Оминахон. Ичмамгина тандир экан. Бизнинг катта тандирда нон, бунда эса гоҳ-гоҳида сомса, қат патир ёпиб тураримиз.

Рози бўлдим. Икки кўшни тандирни ўрнатдик. Қулол отага бағишлаб еттида патир ҳам пишириб олдик. Роса хурсанд бўлдим. Афсуски, хурсандчилигим узоққа қўзилмади. Дилбар опалар билан деворимён Мукаррам хола деган ёлғиз аёл яшаркан. Уни маҳалладагилар Маруся хола деб ҳам қақаришар экан. Икки бора турмуш қурган, аммо фарзанд кўрмаган экан. Шаҳарда яшайдиган ёлғиз ука-сидан бошқа ҳеч ким бу ҳовлига қадам босмай қўйганига анча бўлибди. Маруся хола кичкинагина гавдали, қошига ҳамиша қалин қилиб ўсма суртиб юрадиган, гийбатни яхши кўрадиган аёллар тоифасидан эмиш. Хуллас, ана шу аёл тандир ўрнатганимизга бир ҳафта бўлмаёқ, тинчлигимизни бузди. Маҳалла кўмитасига шикоят қилиб боравергач, ахири маҳалла оқсоқоли оқшом пайти Дил-



Ҳаёт ташвишлари ва қувончлари

бар опаларниқига келибди. Орада Дилбар опа ҳам қараб турмай, Маруся хола билан айтишиб қолган шекилли, оқсоқол тўғри келиб Дилбар опанинг эрига учрабди.

- Энди ўзингиз гапга тушунадиган одамсиз, - дебди маҳалла оқсоқоли, Дилбар опанинг эрига. - Индамасак, бу икки хотин дунёни бузадиганга ўхшайди. Келинг ука, шу тандирни буздириб ташланг!

- Нега энди? - ажабланибди Дилбар опанинг эри, - Маруся хола ни ҳовлиси алоҳида, бизники алоҳида бўлса, унга нима?

- Янги кўшнилари-ку, ҳали Марусянинг бадфеъллигини билишмас. Лекин сиз уни яхши биласиз-ку! Қўйинг, шу тандирни буздириб ташланг!

- Нимага буздириб керак, ахир? - жигибйрон бўлибди Дилбар опанинг эри. - Кимга зарари тегаяпти тандирнинг?

- Э, қизиқ одам экансиз-ку, - қизишибди оқсоқол ҳам. - Маруся тўрт томонга ариза кўтариб чопиб юрибди-ку!

- Нега чопайди?

- Тандирдан кўтарилаётган тутун ҳовли томининг шиферини куйдираётган эмиш. Сиз атайлаб унга ёмон-

лик қилиш учун тандирни шу жойдан қурган эмишсиз!

- Ё, тавба! - ажабланибди Дилбар опанинг эри, - Марусянинг томи қаерда-ю, тандир қаерда? Ҳеч зарари тегадиган жойда эмас-ку!

- Қўйинг ука, сиз ҳам тортинманг энди, - ялинишга тушибди оқсоқол.

- Келинг, шу тандирни бузиб ташлайлик. Агар хўп десангиз, тандирнинг пулини маҳалла ҳисобидан ўзим тўлайман!

Дилбар опанинг эри бу гапни эшитиш билан қаттиқ жаҳли чиқибди. Оқсоқолга қўлини пахса қилиб бақирди:

- Мен ҳали маҳалла ҳисобига яшайдиган аҳволга тушиб қолганим йўқ. Агар тандирни бузиш керак бўлса, майли, эртагаёқ кўпориб ташлай-

ман. Лекин, иккинчи бор менга бундай гапларни айтманг!

Буни менга Дилбар опа бир йиғлаб, бир қулиб айтиб берди. Хўжайини бир сўзли, айтганидан қайтмайдиغان чўртқесар одам экан. Иккаламиз ҳам маъюсланиб қолдик. Эртасига уй юмушларимни саранжомлагач, Дилбар опаларниқига чиқдим. Опа ошхонада эканлар.

- Келинг, Оминахон, - дедилар синиқ жилмайиб. - Келганингиз яхши бўлди, ўзим ҳам сизниқига ўтмоқчи бўлиб тургандим.

- Тинчликми?

- Ҳа, эр-хотин тандир моҳаросини қилаётганимизда нариги кўчада яшайдиган Рихси опа келиб қолдилар. Тандирни кўриб, агар рози бўлсанлар, шу тандирни мен ҳовлимга ўрнатсам. Ярим пулини бераман дедилар. Шунга сиз билан маслаҳатлашмоқчи эдим.

- Пули-ку, бир гап бўлар. Лекин тандирга патир ҳам пишириб олдик. Қулолга олов тегса, бузилганда тандир бўлмайди деб эшитгандим. Яна ўзларингиз биласизлар.

- Демак, розисиз. Мен Рихси опага айтмай, бўлмаса?

Тушлиқдан сўнг кичик ўғлим югуриб келиб: "Ахжон, Даврон айтиди, бизнинг тандиримизни бузиб ташлашаркан. Жон,

ахжон кириб айтинг, тандиримизни бузишмасин, - деди.

Ўғлимнинг гапини эшитиб юрагим алланечук бўлиб кетди. Жажжигина бўлса ҳам тандирни бузилишини истамаяпти. Қўлимдан тортқилайвергач, истамаягина Дилбар опаниқига кириб бордим. Тандир томонга қарадим. Ҳали бузилмаган. Ҳовли томонда икки йиғит девор бузишяпти. Ҳайрон бўлганча: "Дилбар опа, томорқанинг атрофидаги деворни нега бузишяпти?" - дедим.

- Тандир эшикдан сизмас экан, шунга деворни бузишяпти.

- Ие, аввал тандирни бузиб олиш-майдими? Ҳали бу тандир бутун чиқади-йўқми? Ишқилиб, Матмусанинг тандирдан бўлмасин-да, -деб қулиб чиқиб кетдим.

Томошанинг зўри мен кетганимдан сўнг бошланди. Йиғитлар деворни бузиб бўлиб, сўнг тандирга ўтишибди. Эҳтиёт бўлиб, атрофини тозалашибди. Қараша, тандир яп-янгидай турганмиш. Хурсанд бўлишиб, охира кўтариб олишяётган пайтда бирданга тандир "тарс" этиб ёрилиб, сўнгра зумда уваланиб кетибди. Шунча меҳнатлари зое кетганига ачинган ҳалиги йиғитлар тўнғиллаганча, «хотинларнинг гапига кирганнинг ўзи аҳмоқ», дея, деворни ямаб, қайтиб кетишибди. Тандир эса бир уму тупроқ - кесакка айланганча қолаверибди.

Эрталаб уйқудан уйғонган бўлсам-да, ҳали ўрнимдан турганим йўқ эди. Қутилмаганда аёл кишининг аюханнос солиб йиғлаётган овози эшитилиб қолди. Дарров ўрнимдан туриб, юз-қулимни ювгач, ҳовлига чиқдим. Дилбар опанинг уйи тинч, овоз бошқа тарафдан келаётганди. Нима қиларимни билмай анграйиб тургандим, дарвозамиз тақиллаб қолди. Ҳадик аралаш бориб очдим. Қарасам, Дилбар опа ўйчан турибдилар.

- Тинчликми, опажон?

- Э, ўлсин! - ёғинди Дилбар опа, - анави Маруся ўлгур эрталабдан буён увиллаб ётибди.

- Э, бор бўлсин-е, Маруся опангиз, - кўксимга туфладим. - Одамнинг ўтаксини ёрди-ку?!

- Юринг, - деди Дилбар опа, - бориб хабар олайлик-чи, нима гап экан.

- Йўқ, мен бормайман.

- Оминахон, унинг қилган иши меннинг ҳам юрагимдан кетгани йўқ. Лекин, ҳар не бўлганда ҳам кўшнларимиз, гина сақласак уят бўлади.

Маруся холаимнинг ҳовлисига бирга-лашиб кириб бордик. Биздан аввал ҳам ён кўшнлар чикшишган шекилли, ҳовлида уч-тўрт аёл бор эди. Маруся хола айвон раҳига ўтириб олганча уввос тортарди:

- Вой, энди нима қиламан! Дардимни кимга айтаман, мен шўрлик-кина! Ёрдам беринглар, ёрдам! Укагинаман, боқувчимни қамаб қўйишибди, ер ютқурлар!

Тушундик. Унинг топармон-тутармон укасини қамашибди. Энди Маруся оч қолмаса-да, қийналадиган бўлибди. Чунки шу укаси уни холидан хабар олиб, ҳам-қўстига қарашиб келаётганди. Астагина сирғалиб ҳовлидан чиқа бошладим. Ортимдан Дилбар опа ҳам эргашдилар. Бироз юргач, бурилиб қарадик, бошқа аёллар ҳам чиқиб кетишяётганди.

- Оминахон, эрталаб сизгир соққан-дим, - дедилар Дилбар опа уйлари-га етганимизда, - бир косагина сут олиб кетинг, айланай...

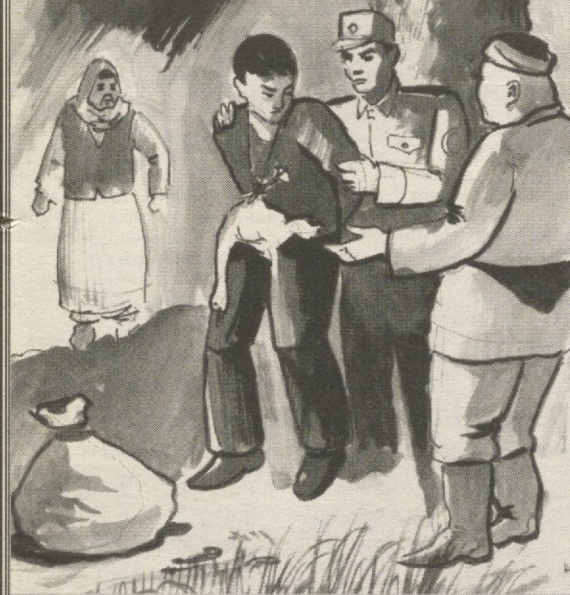
Дилбар опанинг ҳовлисига киришим ҳамон кўзим бузилган тандир уюмига тушди. Кўнглим алланечук бўлиб кетди. Бу пайтда Маруся - Муқаррам холаимнинг йиғиси кучайгандан кучайиб бораётганди.

Зарифа МАМАТОВА

ШИРИН ХИЛАЛ

Турмуш
чорраҳаларида

КОНВЕРТ



Фахриддин оилада ёлғиз ўғил. Унинг отаси Гулистон кишлоғининг таниқли кишиларидан эди. Раҳматлик рўзгорни эндигина бутлаб, ўғлини уйлантириб қўйганида, оламдан ўтди. Фахриддин эркак бўлиб ўлғани учунми, онасининг гапига унчалик қулоқ тутмайдди. “Тикон”ни фазиллатганича, кўнгли тусаган ишни қилиб юрaverади. Шундай бўлдики, битта фарзандли бўлганида, хотинини “оқсан-қўксан” деб, охири отасиникига жўнатиб тинчиди.

Мана, бир ойдан буён ховлини Хурсаной момонинг ўзи супуради. Мунчоқдай невараси кўз ўнгидан ўтаверди. Келини ҳам содда-жўнгина эди. Уни қайтариб олиб келмоқчи бўлади-ю, ҳеч ўғлини кўндиролмайди. Кишлоқнинг обрўли кишилари ўртага тушиб ҳам Фахриддинни муросага келтиро олишмади. Хурсаной хола кимга маслаҳат солишини билмай, анча кунларни ўтказиб қўйди. Ўша кунлари негадир Курбон лўлига юрагини очишни лозим топиб қолди.

Ҳозирлик фермасида қоровул бўлиб ишлайдиган, дўнгпешона бу одамни Курбон лўли дейишди. Ичида борини яширмай тиккасига

айтиб қўя қолади. Унинг феъл-аъло билан Курбон лўли билан эҳтиёт бўлиб гаплашишди. Хурсаной аянинг назарида эса Курбонбой анча кўнглидан одамга ўхшайди. Нима қилганда ҳам унинг уйига йўқлаб бориб, Фахриддинни йўлга солиб беришда ёрдам сўради. Курбонбой эса шундай деди:

— Сиз бораверинг, хола. Бир-икки кун йўлаб қўриб, нима қилишимизни сизга ўзим айтман.

Хар қалай Хурсаной аянинг кўнгли сал таскин топди. Ҳозир эса кўча дарвоза олдини супураётганда, Кимсанбой дорихоначининг қизи Дилбарой кўзларида ёш билан унинг олдида яқинлашди.

— Ҳа, қизим, нима бўлди?

— Ўғлингиз...

— Қўй, йўғлама, қизим. Фахриддин сени хафа қилдимми?

— Йўлимни тўсиб, менга тегмасангиз, ўзимни катта чинорнинг шохига осаман, деди. Бу гапни дадам эшитиб қолса, иккаламиз-ниям ўлдиради.

— Йўғлама, она қизим. Менинг олдимга келганинг ахши бўлибди. Унинг бурнига жиндай сув кирмаса, ақл кирмайдиганга ўхшаб қолди.

Хурсаной ая Дилбаройни юпатиб, эндигина жўнатиб турган эдики, Курбонбой келиб қолди.

— Ассалому алайкум, хола!

— Ваалайкум ассалом! Келинг,

Курбонбой!

— Уйга қирайлик хола, битта маслаҳат бор. Ўғлингизни анави дорихоначининг қизини йўлини тўсиб турганига қўзим тушди.

— Ҳа, ҳозирроқда ўшанинг қизи йўғлаб келганди.

— Ундай бўлса, ўша маслаҳатимиз пишибди. Ўғлингизнинг пичоғи борми?

— Бор, дадасидан қолган пичоғи бор.

— Бўлмаса, ўша пичоқни менга олиб чиқиб беринг. Ўзингиз эртага қоронгу тушай деганда, катта чинорнинг остига етиб бориңг.

Хурсаной хола Курбонбойга хўп дейишга деди-ю, аммо ҳеч нарсага тушуна олмай, уни қўзатиб қўйди. Кейин Курбонбойга маслаҳат солиб, чакки қилмадиммикан, деган хаёлга борди. Ўғлининг пичоғини унга бериб юборганига жиндай ҳадисиради ҳам.

Курбонбой ўша кунни почта бўлимига кириб, чиройли, оппоқ конверт сотиб олди. Унинг ичига бор-йўғи икки энли хатни жойлаб, унинг тўрттала бурчагига хотинининг атиридан пуракча қўйди. Худди ўша хатни жаж-жигина қизалоқ кишлоқ дўконидан савдо қилиб чиққан Фахриддинга элтиб берди-ю, фазиллатганча орқасига қайтиб кетди.

Фахриддин машинага ўтириб, хатни синчиклаб боқди. Конвертнинг устига бирон сўз ҳам ёзилмаганди. Аммо чиройли конверт шунақаям ширин ҳид таратиб турардики, Фахриддин уни бурнига яқинлаштириб ҳидлади.

Кейин уни ёруққа тутиб қўриб, ичидан хатни олди. Хат бир қаторгина экан. Унга шундай сўзлар битилибди:

“Бугун кечки пайт сизни катта чинорнинг остида кутаман”.

Хатнинг остига каттагина қилиб, “Д” харфи ёзиб қўйилбди. Ана шу харфни қўриб, Фахриддиннинг юраги ҳапкириб кетди. Шундай ширин ҳид таратиб турган хатни Дилбарой ёзган дея тахминлади.

Фахриддин “Тикон”ни ховлига олиб кириб қўйган, қаёққадир отланиб қолди. Хурсаной ая ўчоққа ўт қалаётиб, орқасига ўтирилди.

— Ҳа, қаёққа? Ҳозир ошни дамлайман.

— Тезда қайтаман, ая, — жавоб қилди Фахриддин. — Эргашбойга битта гапим бор эди. Шунга ай-

таман-у, қайтаман.

Хурсаной ая ўғлининг алдаётганини сездди. Оловни пасайтириб, дарвозадан ташқарига бўйланди. Ўғли ариқдан сакраб ўтиб, ўрдақчилик фермаси томонга йўл олди. Катта чинор ўрдақчилик фермасининг шундоққина биқинидаги хилватроқ жойда эди.

Фахриддин худди айтилган пайтда чинор остига етиб келди. Унинг юраги ҳапкириб, атрофга аланглаб боқди. Дилбарой кўринмагач, уни чинор ортига яшириниб олганмикан, деб, атрофни айланиб чиқди. Чинордан салгина нарироқдаги ажирик устида сўйиб қўйилган фозга ва унинг ёнидаги қопга қўзи тушди. Қопдаги фозлар қағ-қағлаша бошлади. Шу пайт қўққисдан кимнингдир овози янгради.

— Ҳе, Асадулло! Келаверинг, ўғри мана шу ерда экан. Чаккалар орасидан чиқиб келган киши фозчилик фермасининг қоровули Курбон лўли эди. У Фахриддинга яқинлашаркан, деди:

— Охири қўлга тушдинг-ку, но-мард! Энди биттасини сўйган экансан-да?

— Нимани сўйибман? — тааж-жубланди Фахриддин.

— Оббо овсар-ей! Қопда кўтариб келган нарсангни билмай-санми?

Халлослаганича Асадулло участкавой етиб келиб, Фахриддиннинг юзига тикилди.

— Э-е, ҳа, ўзларими? Улғуржасига қоплаб кўтарган эканлар-да?

— Мен ҳеч нарсани кўтарганим йўқ, — елка қисди Фахриддин.

— Тониб қутуламан, дема. Биз бу ерда ўн кундан буён пистирма қўйиб ётибмиз. Қопда нечта фоз бор экан, Курбон ака?

— Тўртта. Роса семизларидан кўтарибди.

Асадулло энгашиб, фоз сўйилган пичоқни олди ва Фахриддиннинг бурни олдида олиб келиб тиккалади.

— Мана бу пичоқ сеникими?

— Ҳа, меники, — тасдиқлади Фахриддин ҳеч нарсага тушуна олмай.

— Демак, қоп ҳам сеники. Кўтар қопни! Қолганини участкага бориб гаплашамиз.

— Мен ўғирлаганим йўқ, — изтиробли ҳайқирди Фахриддин.

— Тўхтанг, Асадулло, — деди Курбон лўли сўйилган фозни

қўлига олиб. — Мана бунга ўғрининг бўйнига олиб қўямиз. Фермадан саксонга фоз йўқолди. Ҳаммасини шунинг бўйнига қўйиб берасиз.

— Мен ҳеч нарса ўғирлаганим йўқ, — аламли ўқирди Фахриддин.

Шу пайт уларнинг олдида Хурсаной холанинг ўзи келиб қолди.

— Ҳай ўлмасам! Нима бўлаяпти, бу ерда? Нега менинг ўғлимнинг бўйнига сўйилган фозни осиб қўйдилар?

— Нарин туринг, хола! — унга дўқ урди Асадулло. — Аралашманг! Мана шундай қилиб, қишлоқни айлантирамиз. Ўғрининг қимлигини ҳамма қўриб қўйсин.

Хурсаной хола ўғлининг юзига маъноли тикилди.

— Мана шуниси етмай турувди. Эргашбойга айтадиган зарур гапим бор, деб чиқиб кетган эдинг-ку? Қанақасига бу ерга келиб қолдинг?

Фахриддиннинг юзи бўзариб, ерга энгашиб қолди. Энди Курбон лўли шаштига минди.

— Кўтар қопни! Бошқа ҳеч нарсани билмайман. Бу ерга ўз онангни алдаб келибсан. Сиз нари туринг, хола.

— Унақа қилманглр, — ялинишга тушди Хурсаной хола. — Бу ишни шу ерда босди-босди қилиб қўя қолайлик. Нима қилганда ҳам сизлар билан қариндош-қудамиз-ку, Асадулло болам.

— Қанақасига қариндош қудамиз? Ақмининг қизи уйда ўтирибди. Бунақа ўғрини қуёв қилишга орийат қиламиз биз.

Хурсаной хола барибир ялиниб-ёлборишни қўймади. Бир оздан сўнг участкавой ҳам, Курбон лўли ҳам шаштидан тушиб, Фахриддиннинг чакалогини ҳурматидан бу ишни босди-босди қилишга рози бўлишди. Аммо Фахриддинга эртага бориб, қайноғасидан кечирим сўраб, хотини билан чакалогини қайтариб олиб келишни шарт қилиб қўйишди.

Баъзида шунақаси ҳам бўларкан. Одам боласи янглишганда, уни тўғри йўлга солувчилар ҳам топилааркан. Аслида Курбон лўли оёғини синдириб олган фозни шўрва қилиш учун ўз қўли билан сўйган эди. Хар-қалай битта фознинг сўйилиши билан оиланинг тикланишига сабаб бўлиб қолди.

Курбон лўли ўша куннинг эртасига кўчадан ўтиб бораётиб, Хурсаной момонинг дарвозаси олдини супураётган келинга қўзи тушиб, маъноли жилмайиб қўйди. Ширин ҳидли конверт эса шу пайтда ариқадан оқиб бориб, нарироқдаги четандан қилинган даҳанга тўсилиб қолганди.

КОМИЛЖОН НИШОНОВ

“САВОБ” ҲАМ СОТИЛАДИМИ?

Ишхонамдаги ҳайдовчи йигит менга бир паспорт кўрсатиб топиб олганини айтди. Паспортдаги суратга қарасам, таниш одам, лекин эслолмадим. Турар жойининг манзили ҳам иш жойимиздан узок эмас.

— Бечора паспортини йўқотиб қўйиб, энди қидириб юргандир, олиб бориб берсангиз, роса севилади-да, — дедим. Ҳайдовчи менга қараб:

— Ие, опа! Нималар деяпсиз? Ҳозир одамларни билмайсиз. Паспорт эгаси менга: “Ичида минг доллар бор эди, топиб бер”, деб қолса нима қиламан? — деди.

Мен унга ҳайрон бўлиб:

— Йўғ-е, ундай демас... Хужжати топилиганига севиладигандан ҳали сизга су-

юнчи ҳам беради, — дедим.

— Бериб бўпти, суюнчисини! Мен одамларга ишонмайман! — деди йигит.

Шу билан қисқа суҳбатимиз тугади. Эртаси кунни бир онахон келиб:

— Қизим, ҳеч қим сизларга паспорт ташлаб кетмадими? Ўғлим ўз паспортини йўқотиб қўйибди. Унга шу кунларда жуда керак эди. Янги паспорт уч ойдан сўнг берилар экан, — деди.

Мен онахонга ҳайдовчи топиб олган паспорт ҳақида айтмоқчи бўлдим-у, лекин йигитнинг: “Ичида минг доллар бор эди, топиб бер, деб айтиди”, деган гапи ёдимга тушди-ю, айтишни ҳам, айтмаслигини ҳам билмай, иккиланиб қолдим.

“Ҳайдовчи йигит паспортни ташлаб юборган бўлса-чи”, деган хаёл билан мен онахондан турар манзилни, телефон рақамини ёзиб олдим. Сўнг топилиб қолса, хабар беришимни айтдим.

Кейинги ҳафтада ҳайдовчи йигит кириб келди. Мен уни кутаётган эдим. Ундай ўша паспорт ҳақида сўраганимда: “Мен уни йиртиб ташладим. Нима қиламан бошимни оғритиб”, — деди. Мен ундан бундай жавоб кутмагандим. Бировнинг ҳужжатини ташлаб юборишга ҳеч кимнинг ҳаққи йўқ-ку, ахир! Паспорт шахсни тасдиқловчи ҳужжат-ку! Паспортсиз инсон ҳеч қим эмас.

— Бекор қилибсиз, — дедим афсусланиб унга. — Ҳеч бўлмаса, кўчадаги почта қути-

сига ташламайсизми? Почтачилар уни паспорт столига юборишар эди. Қолаверса, паспорт эгасини топиб, унга берганингизда бир савоб иш қилган бўлардингиз-ку, — дедим.

— Эй, опа! Савоб кимга керак, ҳозир одамлар савобни соққага сотиб олишадди, — деди йигит.

Унинг гапини эшитиб ўзимни тутиб туролмадим ва:

— Агар сизнинг паспортингизни ҳам шундай қилиб ташлашса, нима қилган бўлардингиз? — дея сўрадим.

— Нима қилардим, бошқасини олардим? — деди бамайлихотир.

Ҳа... “Саломга яраша алик”, дегани шу бўлса керак. Бировга яхшилик қилиш ҳам инсоннинг бир фазилати. У йигит ҳеч қимдан яхшилик қутмайдди, чунки у бундай фазилатдан мустанос.

ШОИРА ҲАСАНОВА

ДАРАДИМГА
ДАВО ТОПАДИМ

ДАРАДИМГА
ДАВО ТОПАДИМ

ДАРАДИМГА
ДАВО ТОПАДИМ

ДАРАДИМГА
ДАВО ТОПАДИМ

ДАСТОРГУЛНИНГ ХОСИЯТИ

Совуқ кунларда ҳеч қачон бош кийимни киймасдим. Бир куни ўнг қулоғимда қаттиқ оғриқ бошланди. Онам туз қиздириб қўйди, бўлмади. Шу вақтда қўшни кампир, Рихси буви кириб қолди. Нима ҳақда гаплашаётганлигини билган буви дераза тоқчасида ўсиб турган дасторгулнинг (герань) ям-яшил баргини узиб олди. Сўнг уни ўраб бир учини кесди-да, оғриётган қуло-

ғимга тиқиб, устидан пахта қўйди ва жун рўмол билан боғлаб қўйди. Шундан сўнг ухлаб қолдим. Турганимда оғриқ сал пасайганди. Кейин то оғриқ йўқолгунча яна ушбу муолажани такрорлайвердик. Уч кундан сўнг қулоғимнинг оғриши қолди.

Шу-шу уйимизда бир нечта тувақда дасторгул ўстирадиган бўлдик.

С.Умаров, Чирчиқ шаҳри.

ҚАТТИҚ ЧАРЧАДИНГИЗМИ?..

Кутилмаганда бўшашиб, толикиб, оёқ-қўлларим бўшашиб кетадиган бўлди. Кўп шифокорларга учрашдим. Улар менга: "Сурункали толиқиш" деган ташхисни қўйишди. Қўлимга тушган барча китобларни ўқиб, касалимга даво изладим.

Бир эски газетада сурункали толиқишнинг йўқотиш ҳақида ёзилган муолажани ўқиб қолдим. Бу кўйдагича экан:

→ Кунига 1 маҳал овқатдан кейин 1 стакан қайнатилган сувга 2 чой қошиқ олма сиркаси, 1 томчи йод ва 1 чой қошиқ асал қўшиб ичинг.

Бу муолажа 8 кун давом эттирилади. Сўнг 3 кун танаффус қилиниб, яна 8 кун ичилади. Бу ҳар қандай кучсиз танага куч-мадор бағишлаб тетиқлаштирилади.

Толиқишни йўқотиб юрак фаолиятини яхшилаш учун мана бу муолажа ҳам ёрдам беради:

1 стакан қайнаган сувга 1 чой қошиқдан олма сиркаси ва асал қўшиб ичилади. Бу аралашмани кунига 1-2 маҳал овқатдан олдин 10 кун давомиде ичилади. 5-7 кунлик танаффусдан сўнг бу муолажани яна давом эттириш мумкин.

А. Эшонкулов, Олмалик шаҳри.

НЕЧТА КЎЗОЙНАК ТАҚАСИЗ?

Етти йил кўз дўхтирига қатнадим. Кўзимни икки марта операция қилишди, кўзойнак тақиб юришни тавсия этишди. Лекин кўзойнак тақа бошлаганимдан сўнг бошимда қаттиқ оғриқ пайдо бўла бошладди. Шундан сўнг бир шифокор менга ҳар доим битта кўзойнакда эмас, балки уларни шароитга қараб мослаб тақилиши маслаҳат берди.

Унинг гапига амал қилиб бир нечта кўзойнак буюртирдим. Бирини кўчада, китоб-журнал ўқийётганимда тақаман. Яна битта кўзойнакдан эса узоқни кўриш учун фойдаланаман.

Бу кўзойнақлар кўзларимни ортиқча зўриқтирдан асрагани учун бошим умуман оғримайдиган бўлди.

Д. АХМЕДОВ, Қўбрай тумани.

ҚОРА АНДИЗ ХОСИЯТИ

Қора андиз (девясил) гиёҳи таркибиде жуда кўп микроэлементлар бор экан. Онам кўп ишлатадиган бу гиёҳнинг фойдали хусусиятлари ҳақида мен ҳам ёзиб олгандим. Турмушга чиққанымдан сўнг у менга жуда кўп асқотди. Балки газета мухлисларига ҳам фойдаси тегиб қолар деган мақсадда эътиборингизга шу муолажаларни хавола этмоқчиман:

→ Жигар оғриғи ва сийдик ҳайдашда қора андиз илдиизидан 1 чой қошиқ олиб, устига 1 стакан қайноқ сув қуйилади. Илиқ ҳолда, кунига уч маҳал 1 ош қошиқдан ичилади.

→ Экземада 1 ош қошиқ қора андиз илдиизи кукунидан 1 ош қошиқ шовул илдиизга аралаштириб малҳам тайёрланади. Бу аралашма экзема тошган терига сурилса тузатади.

→ Тери кичишганда, темирлатки, қийин битадиган яра-ларда мана бу малҳам ёрдам беради:

100 грамм қора андиз илдиизи 1 литр сувда 15 дақиқа қайнатилади. Тайёрланган дамлама билан яралар ювилади, овқатдан олдин, даво учун қўшимча равишда 1 ош қошиқдан кунига 3 маҳал ичилади.

→ Қуйидагича ичимлик тайёрлаб ичишининг ҳам фойдаси катта. 30 грамм қуритилган қора андиз илдиизи устига 1 стакан сув қуйиб 20 дақиқа паст оловда қайнатиб олинади. Сўнг 1 чой қошиқ шаккар ёки бирорта мевадан тайёрланган мурabbo қўшиб, кунига 3 маҳал, овқатдан олдин истеъмол қилинади. Бу ичимлик танага қувват бахш этади.

М. Халилова, Бухоро вилояти, Қорақўл тумани.

БУЙРАКДАГИ ТОШНИ ЭРИТАДИ

Буйрагим оғриб шифокор қабулига бордим. У менга қай-гули ташхис қўйди. Буйрак ва сийдик пуфағимда тош бор



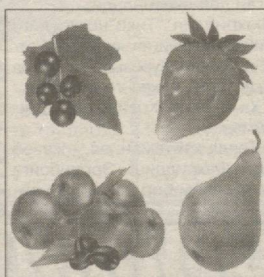
бўлиб, дарҳол операция қилиш керак экан! Қайфиятм бузилиб, уйга келдим. Қишлоқда яшайдиган дугонам келган экан. Унга бор гапни айтдим. Дугонанинг табобатдан хабари бор эди.

У наъматакни уругидан ажрати-б туйиб, дамлама тайёрлаб берди. Мен дамладан ўн кун ичгач, яна шифокорга учрашиб, УЗИ текширувидан ўтдим. Бу гал буйрағимда тош йўқлигини айтишди. Дугонанинг шифобахш дамламаси қуйидагича тайёрланади: Наъматакнинг бир нечта меваси тозалаб туйилгач, ундан 0,5 чой қошиқ олиб, устига 1 стакан қайноқ сув қуйилади. Бу дамламани кунига икки маҳал, овқатдан олдин, 100 граммдан ичилади.

Р.Аъзамова, Сирдарё вилояти, Синдоробод тумани.

ЎЗИМ ДАВОЛАЙМАН...

Буйрагим шамоллаганда яхши даволатмаганим боис, тез-тез безовта қилиб туради. Шифокор муолажасидан сўнг, кўпроқ ейдиган озиқ-овқатларимга эътибор қаратдим. Сут-қатик маҳсулотлар, мевалар ва тузсиз салатлар анча ёрдам бер-



ганини сездим. Ёзда ва кузда фақат мева ва сабзавотлар билан овқатландим. Қишда эса уруғ ўстириб ея бошладим. Ундирилган бугдой, жўхори ёки кунгабоқар уруғлари айниқса фойдали экан. Яна 0,5 стакан сувда ивтилган ёнғоқ мағизига 2 ош қошиқ майизни аралаштириб, устига олма шарбати-дан қуяман. Бу аралашмага 1 стакан қайнатиб совутилган сув қўша ҳам бўлади. Ҳозир буйрагим оғримайди.

С.Воҳидова, Андижон вилояти.

ТУЗЛИ БОҒЛАМА...

Кўп йиллар олдин пневмония касаллиғи билан оғригандим. Ҳали яхши тузалмасидан ишга чиқиб кетардим. Шу боис касалим сурункали ҳолатга ўтиб, ҳар йили касалхонага ётиб даволанадиган бўлдим. Шифо-нада кўлимга бир китобча тушиб қолди. Унда пневмонияни халқона усулда даволаш мумкинлиги ёзилган экан. Мен шу усулни қўллашга киришдим.

1 ош қошиқ туз 1 стакан

қайноқ сувда эритилади. Сўнг шу шўр сувга бир бўлак жун матони ботириб ўпка соҳасига қўйилади. Устидан аввал сувқоғоз, сўнг эса жун рўмол билан ўраб қўйилади. Бу муолажа билан бирга бисептол таблеткаси-дан, яна 1 стакан қайноқ сутга 1 чой қошиқдан асал ва пиёз шарбати қўшиб ич-дим. 3-4 муолажадан сўнг шамоллаш йўқолди.

П.Файзиёва, Сурхондарё вилояти

ТИНЧЛАНТИРУВЧИ БОДРИНГЛАР!

Кейинги пайтларда сал нарса-дан жаҳлим чиқиб, ўзимни сира боса олмайдиган, жанжаллаша-диган бўлиб қолдим. Бунинг оқибати-да қорним оғрийдиган бўлди. Ёз бошланиб дала ҳовлига борганимда дардимни қўшим-га айтдим. Кўпни кўрган кекса аёл менга полиизимизда ўсиб ётган бодрингларни кўрсатиб:



- Сиз учун энг яхши даво мана шу бодринглар. Ҳар куни шарбатини ичинг, тинчлантиради, - дея улардан бир нечасини узиб чиқди. Сўнг бодринглар-

ни қирғичдан чиқариб, шарбатини сузиб олди-да, менга узатди. Ичдим. Шу куни яна бир неча марта бу муолажани такрорладим. Ўртасига эса асабларим шу қадар тинчландики, гўё танам ором олаётгандек туюларди. Бир hafta да-вомиде ҳар куни бодринг шарба-тидан ичдим.

Жиззаки, асаби таранг киши-лар шу муолажани қўллашса фойда беради.

П.Нуриллаева, Сирдарё вилояти.

БОБОМНИНГ ДАВОЛАШ УСУЛЛАРИ

Бобомнинг ёши 80 да. У ҳеч қачон шифокорларга мурожаат қилмаган Чунки унинг қуйидагича ўзига хос даволаш усуллари бор:

→ Каттиқ йўтални даволаш учун қўй думбасини эритиб, бўтқа ҳолига келгунча туйилган саримсоқ-пиёз қўшилиди-да, қўқрак ва елканнинг курак қисми яхшилаб ўқаланади.

Бу муолажанинг эртаси-гаёқ бемор оёққа туриб кетади.

→ Қуйган жойни эса мана бу малҳам билан тузатади: 200 мл. ўсимлик ёғига 15-20 грамм қоқиғул (одуванчик) гулла-ри ва 1 дона майдалаб тўғралган пиёз солиб, 20

дақиқа паст оловда қай-натиб олади. У эрталаб-гача туриши керак. Эрта-лаб эса сузиб олиб, қуй-ган жойга сурлади. Яра 2-3 кунда тузалиб кетади. Тайёр малҳамни музлат-кичда сақлаш мумкин.

→ Қўл ёки бармоқлар-ни тасодифан кесиб ол-са, бобом даровар шар-ка сепиб қўярди. Устидан боғлаб ҳам ўтирмасди. Ўртасига тузалиб кетар-ди. Агар бирор жойимиз-ни ари қақиб олса, ўша жойга дарҳол отқулоқ (по-дорожник) баргини қўяр. саримсоқпиёз ёки хом картошкани эзиб қўйиб қўярди.

Ф. Туропов, Самарқанд вилояти.

ТАБИЙ ЎТЛАР ШАРБАТИ БИЛАН

Ўғлим етти ёшга тўлган-да унинг тишлари қорай-ди, бузила бошлади таш-вишга тушиб қолдим. Ши-фокорга учрашганди, турли гиёҳлардан дамла-ма ёки шарбат тайёрлаб ичиришимни тавсия қил-ди. Қишлоқда яшаганимиз учун ёнимиздаги ўтлоқда шифокор тайинлаган гиёҳ-лар - қоқиғул (одуванчик), отқулоқ (подорожник), қичитки ўт (крапива) кўп ўсарди. Уларнинг шарба-

тини ҳар куни сабзи, олма, лавлага шарбати билан қўшиб ўғлимга ичира бошладим. Қишда эса қоқоқ шарбати ҳам бериш мумкин. Шундан сўнг шифокорга олиб бордик. У ўғлимнинг тишлари мустаҳкамла-ниб, оппоқ бўлиб қолга-нини кўрсатди. Ушбу му-олажа катталар учун ҳам ёрдам беради.

Ф.Валиев, Самарқанд шаҳри.

ДИЛБАР ВА ҲАМИДА тайёрлашди.



Ота-оналар мактаби

Туғилгандан бир ёшгача «МЕН СУТГА ТЎЙМАЯПМАН»

? Набирам яқинда икки ойлик бўлади. Бироқ келинимнинг сuti кам, боласи сутга тўймайпти. Менинг болаларим гўдаклик чоғида шифокор қанча овқатланганлигини билиш учун, овқатланишдан олдин ва кейин махсус тарозида оғирлигини ўлчаб турар эди. Бироқ биз қишлоқда яшаймиз, ҳар гал поликлиникага бориш амри маҳол, уйимизда ҳам махсус тарози йўқ. Набирамнинг озиқланиш даражасини, тўйган-тўймаганини мустақил равишда аниқлашимиз мумкинми?

Н. Жумаева, Самарқанд вилояти, Оқдарё тумани

- Баъзан чақалоқлар тўйиб эмсалар ҳам, нотинч бўлишади, йиғлашдан тўхташмайди. Бу бола сутга тўймаётганлигининг оқибати бўлиши мумкин. Бунга амин бўлиш учун, бугунги кунда қўлланилиб келинаётган памперслардан маълум муддатга воз кечиб, ўзимизнинг қадрдон, оддий тагликларга ўтинг: нормал ҳолатда, икки ойлик чақалоқлар тагликларини бир кеча-кундузда 10-15 марта, уч ойдан ошганлари эса 25 мартагача ҳўллайдилар. Агар тагликлар қуруқ бўлсаю, бола йиғлашда давом этаверса, сўнгра ухлаб қолса,

териси қуруқ ва буришган, юзида кескин ўзгаришлар сезилиб, тили ва оғиз бўшлиғи ҳаддан ташқари очик рангда бўлса, бу она сutiнинг етмаётганидан ёки бошқа сабаблардан, асосан, ич кетиши ёки қусишидан ҳам дарак беради.

Болани ҳаддан ташқари ўраб-чирмаш керак эмас, бу ҳолда бола терлаб, ўрни тезликда тўлдириш керак бўлган кўп миқдорда суюқлик йўқотади, териси қуруқлашади. Бу эса болаларда нерв системасининг ишини қийинлаштиради, боланинг ҳам жисмонан, ҳам ақлан ривожланишига ёмон таъсир этади.

КЎЗЛАРИМГА БОҚ

? Ёш гўдакнинг кўриш-кўрмаслигини мустақил равишда қандай аниқлаш мумкин? Бола дастлаб кўр бўлиб туғилиб, фақат бир ойдан сўнггина кўра бошлайди, деган гаплар тўғрими?

Машхура Камолова, Қашқадарё вилояти, Шахрисабз тумани

- Чақалоқлар кўр бўлиб туғилишмайди, аммо катта ойлик чақалоқлардек аниқ ва равшан кўра олишмайди. Улар ўзларидан турли масофа ва томонларда жойлашган буюмларга нисбатан нигоҳларини жамлаб қарашга қийналишади, албатта. Бир ойлик гўдак катта кишиларнинг юзини хира кўради, бироқ яхши фарқлай олиши мумкин. Уч ойликда кўриш сезгиси яхши шаклланади. Бу унинг ўзини тутишида яққол сезилади - у атроф-муҳитни

ўрганишга фаол киришади, буюмлар билан қизиқади, уларни кузата бошлайди.

Кўриш хусусиятини бузилиш белгиларини жуда эрта ёшда аниқлаш мумкин: агар кўзнинг битта ёки иккала қорачиқлар оқиш бўлса, бола буюм ва нарсаларни фарқлай олмас, кўриш майдонида бирдан пайдо бўлган буюмга нисбатан ҳеч қандай таъсир билдирмас - бу мутахассис кўриши керак бўлган нуқсонларнинг пайдо бўлганини билдиради.

ҚУЛОҚ НИМАГА ОҒРИЙДИ?

? Охириги ярим йил ичида саккиз ойлик фарзандим уч марта отит (ўрта қулоқнинг шомоллаши) билан оғриди. Мен унинг қулоқларини жуда эҳтиёт қиламан, бироқ касаллик тез-тез такрорланапти. Нима қилишим керак?

Марғуба Собирова, Чирчиқ шаҳри

- Уч ёшгача бўлган 75% болалар ҳеч бўлмаса бир марта қулоқ инфекцияси билан касалланади. Бу хасталикдан батамом қутилишни ҳали ҳеч ким аниқлай олмаган, бироқ бу касалликни бир оз енгиллаштириш эҳтимоли тўғрисидаги бир неча қоидалар бор. Биринчидан, болани она сuti билан узоқ муддат озиқлантириш керак. Бу хасталик кўрак сuti билан ўсаётган болада, сунбй озиқланаётган болага нисбатан кам учрайди. Чунки она сutiда инфекцияларга қарши қурашувчи антителалар мавжуддир.

Болангизни ётган ҳолда сuti шишасидан озиқланишига йўл қўйманг. Бола чалқанча ётган ҳолда сuti эмса, суюқлик бактерияларнинг ўсиши учун қулай бўлган жой - ўрта қулоққа ўтиб кетиши мумкин. Ундан ташқари, болангиз бор бўлган уйда чекманг. Тамаки тутуни ёш болаларда инфекция ривожланиши хавфини кучайтиради. Америкалик шифокорларнинг исботлашича, чекувчи оналарнинг боласида, чекмайдиган оналарникига нисбатан қулоқ шомоллаши икки баробар кўп бўлар экан.

СУТ КЎПАЙИШИ УЧУН!

? - Яқинда фарзанд кўраман. Боламни ўз кўрак сuti билан боқмоқчиман. Сутим боламга етиши учун нима қилишим керак?

В.Ахмедова, Сирдарё вилояти.

- Сутни кўпайтириш муаммо эмас. Бунинг учун бўлажак оналар ҳомиладорлик давридан бошлаб ҳаракат қилишлари лозим. Баъзи оналар семириб кетишдан кўрқиб кам овқатланадилар. Ваҳоланки ҳомиладор аёл учун рўза тутиш ёки парҳез қилиш умуман мумкин эмас. Улар таркибида - В1, В2, С, Е ва каротинлар бўлган янги мева ва сабзавотлардан истеъмо қилишлари керак. Бола эмизилаётган даврда урта хавфли давр бор. Бу ҳолат бола туғилгандан бошлаб 3-10 ва 30-кунларда ва учинчи ойда кузатилади.

Чунки айнан мана шу даврда она танасида гормон ва сuti ишлаб чиқарадиган кўрак безларида ўзгаришлар юз беради.

Фарзанд эмизаётган оналар шу кунларда парҳез қилишлари, қаттиқ ҳаяжонга тушишдан сақланишлари керак. Улар салат, турпдан истеъмо қилиб, укроп, қичитки ўт (крапива),

қоқи ўт (одуванчик), лимонўт, тоғрайхон (кийик ўт) каби шифобахш гиёҳлардан қуйдаги малҳамларни тайёрлаб тановвул қилсалар, сuti кўпайишига эришади:

→ Ушбу гиёҳлар аралаштирилади-да, 1 чой қошиғи солиниб чой дамлангач, кунига 6 маҳал 2 ош қошиқдан ичилади.

→ Сабзининг таркибида бета-каротин бўлганлиги боис у эмизикли оналар учун жуда фойдали. Қирғичдан чиқарилган сабзининг 2 ош қошиғига 1 стакан сuti аралаштириб, кунига 3 маҳалдан ичилади.

→ 0,5 стакан турп шарбатига 1 ош қошиқ асал аралаштирилган турпли ичимликдан кун бўйи ичиш тавсия этилади. 3 литрли банка қоқи ўтнинг сап-сарик гуллари билан босиб-босиб тўлдирилади. Устидан шакар сепиб, (1 см. қалинликда) яна қоқи ўт гулидан солинади. 2 кун тургач, сизиб чиққан шарбати бошқа банкага сузиб олинади. 3 кундан сўнг сузиб олиб, ҳар кун 1 ош қошиқдан чойга солиб ичилади.

→ Оддий, қора чойга 2 ош қошиқдан лимонўт, қичитки ўт ва кийикўтдан аралаштириб чой ўрнида истеъмо қилиш ҳам эмизикли онанинг сutiни кўпайтиради.

У НЕГА НИМЖОН?

? - 4 ёшга тўлган фарзандим боғчага бормайди, бувиси билан уйда ўтиради. Уни яхши овқатлантирамиз. Вақтида сайр қилдирамиз. Лекин доим касал бўлаверади. Шифокорларга кўрсатганди, «Иммунитети пасайган», дейишди. Бунинг сабаби нима?

Ж.Мухаммадиева Тошкент шаҳри.

- Ўсаётган болалар танасидаги интерферон ишлаб чиқаришнинг камайиб кетишига (бу модда танани турли микроблардан ҳимоя қиладиган восита ишлаб чиқаради) тўғри овқатланмаслик, яшаш жойидаги ифлос ҳаво ҳам сабаб бўлиши мумкин. Бундан ташқари интерферон - барвақт кўракдан

ажратилган ёки сунбй боқилган болаларда пасайиб кетиши ҳолатлари кўп учрайди. Бу ҳолат айниса куз-баҳорда мавсумий касалликлар кучайган пайтда кузатилади. Шунингдек, турли антибиотик воситаларни тез-тез қабул қилиш ҳам бунга сабаб бўлади.

КИЧКИНТОЙ ВА ДОРИ

Дорилар болалар назари ва қўли етмайдиган жойда сақланмаса фожеали ҳодисалар юз бериши аён ҳақиқатдир. Бу хавфли ҳолатнинг олдини олиш учун қуйдагиларга амал қилинг:

→ Ҳар гал дори истеъмо қилганингиздан сўнг унинг қопқоғи яхши ёпилганини йўқми, албатта текшириб кўринг.

→ Нечта дори ичмоқчи бўлсангиз; дори қутидан фақат шунчасини олинг.

→ Болалар ўйнайдиган хонада дори сақламанг! Улар баланд жойда, очик турган дорини қопқоғи ёпиштириб юборишлари ва қизиқиб еб қўйишлари мумкин;

→ Болалар жуда қизиқувчан бўлишади. Оналари ишдан келгач йўлакка қўйган сумкасига дарров қўл тиқиб, қовлашга, ичида нима борлигини би-

лишга уринишади. Шунинг учун сумкангизда дори бўлса баланд жойга илиб қўйганингиз маъқул.

→ Дори қўйган жойингизни каттароқ болаларингиз кўрмасин, кичиналарининг эса қўли етмасин. Шунда беҳавотир бўласиз.

→ Агар болангиз касал бўлса, назоратингизсиз, ўзининг дори ичишига йўл қўйманг!

→ Болалар ёнида ичаётган дорингизни мақтай кўрманг! Улар бош оғриси сизнинг дорингиздан ичиб ёрдам беради, деб ўйлашади. Сиздан сўрамай ўша доридан ичиб қўйишлари ҳеч гап эмас.

Касал болага дори бераётиб ҳеч қачон уларни конфет ёки ширин шарбат деб атаманг! Сизнинг йўқлигингизда уларда бу ширин дорилардан кўпроқ еб кўриш истати пайдо бўлади.

ЧАҚАЛОҚНИ СОВУНЛАМАНГ!

? Янги туғилган чақалоқни бир ҳафтада неча марта совунлаб чўмилтириш мумкин? Махсус воситалар сотиб олиш керакми ёки болалар атирсовуни кифоя қиладими?

Г.Набиева, Самарқанд шаҳри.

- Чақалоқларни ҳар кун 1 марта совунлаб чўмилтириш шарт эмас. Уларнинг танаси унча тез қирланиб кетмайди ҳам. Бундан ташқари - совун (у қимматбаҳоми арзонми, суюқми ёки қаттиқми) боланинг баданини қуришиб,

тошмалар пайдо қилиши мумкин. Чақалоқлар териси учун турли табиий гиёҳлардан тайёрланган ваннадан яхшиси йўқ. Ҳафтада бирикми марта совунлаб чўмилтирса кифоя.

ХУЛҚАР ВА ҲАМИДА тайёрлашди.

